

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

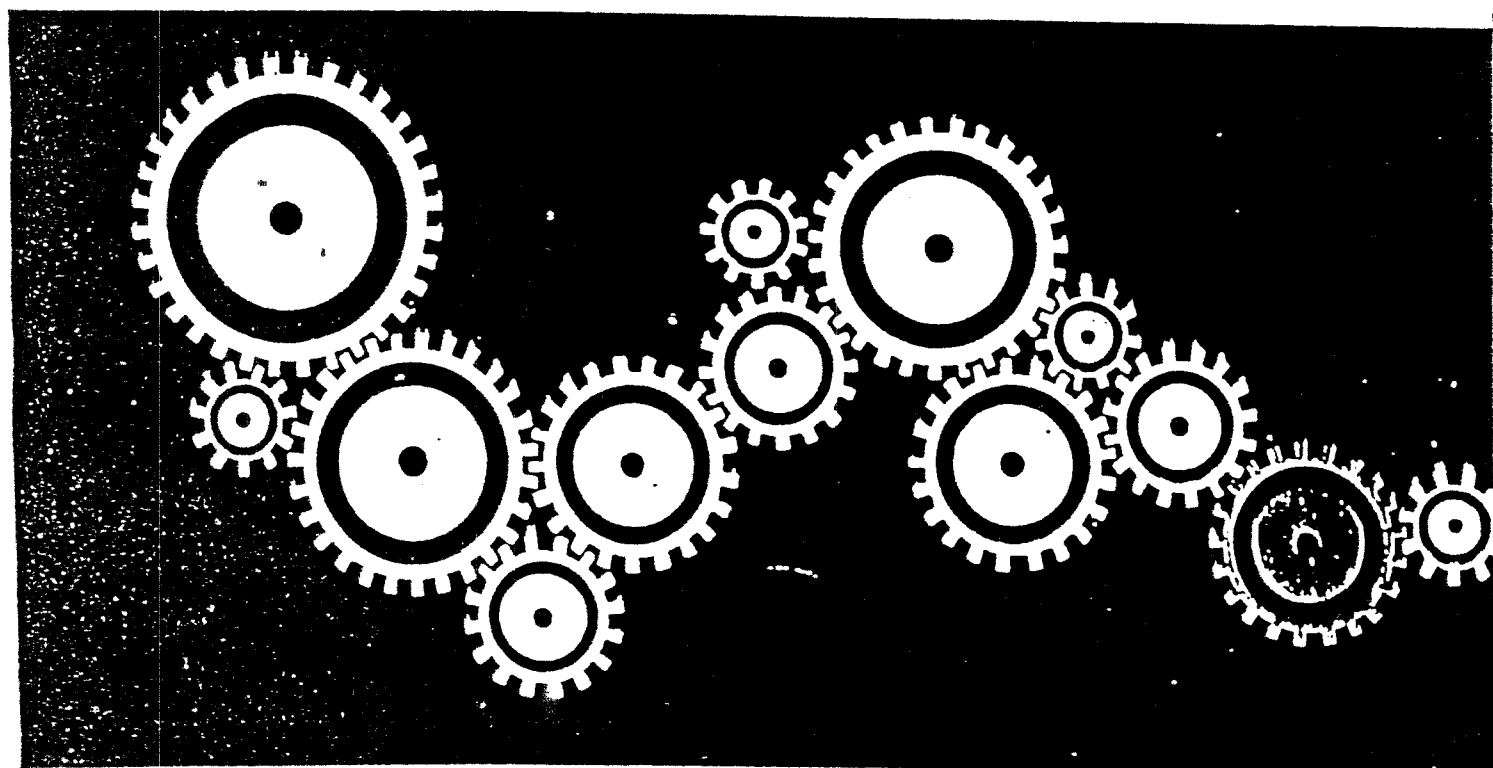
ΤΜΗΜΑ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

ΣΤΟ Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

28 - 29 ΜΑΙΟΥ

ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΕ - ΤΟΠΑΛΗ 35

ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΥ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

ΤΟΠΑΛΗ 35, Τ.Κ. 382 21 - ΤΗΛ. 26.173

Σ Υ Ν Ε Δ Ρ Ι Ο

Η ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΤΗ ΜΑΓΝΗΣΙΑ
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ - ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
(28 και 29 ΜΑΪΟΥ 1987)

Π Ρ Ο Γ Ρ Α Μ Μ Α

ΠΕΜΠΤΗ 28-5-87

18.00 Έναρξη Συνεδρίου - Χαιρετισμοί

① 18.30 Εξέλιξη, Διάρθρωση, αξιολόγηση βασικών δεικτών, για την Βιομηχανία στη Μαγνησία - Προτάσεις Ανάπτυξης.

Μόνιμη Επιτροπή Βιομηχανίας ΤΕΕ / Μαγνησίας.

Εισηγητές: Θ. Πίσσιας, Αντιπρόεδρος ΤΕΕ Μαγνησίας, Ι. Μανόπουλος.

② 19.00 Ιστορική εξέλιξη και υπάρχουσα κατάσταση της Βιομηχανίας στο Νομό Μαγνησίας.

Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο Βόλου.

Εισηγητής: Κ. Παπαγιαννόπουλος Αντιπρόεδρος Ε.Β.Ε.

19.30 - 19.40 Διάλειμμα

③ 19.40 Προβλήματα στην Ανάπτυξη της Επαρχιακής Βιομηχανίας - Προτάσεις Ένδεσμος Βιομηχανιών Θεσσαλίας και Κεντρικής Ελλάδας.

Εισηγητής: Σ. Σωτηρίου Αντιπρόεδρος.

○ 20.10 Απασχόληση - Ανάπτυξη

Εργατικό Κέντρο Βόλου.

Εισηγητής: Γ. Ζαρωζτάδης Πρόεδρος Ε.Κ.Β.

⑤ 20.40 Η Βιοτεχνία στη Περιοχή Μαγνησίας

Επαγγελματιικό και Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Βόλου

Εισηγητής: Χ. Θεοδώρου

21.10-21.45 Συζήτηση

- 10.00 Η Βιομηχανία στο Νομό Μαγνησίας σε μια νέου τύπου Ανάπτυξη.
Εισηγητής: Εκπρόσωπος της Πανεπιστημονικής.
- 10.30 Θέσεις του Συλλόγου Χημικών Μηχανικών για τη Βιομηχανία στη Χώρα μας και στη Μαγνησία.
Εισηγητής: Εκπρόσωπος του Π.Σ.Χ.Μ. - Τμήμα Κεντρικής Ελλάδας
- 11.00 Επενδύσεις με βάση τον Νόμο 1262/82. Επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν στο Νομό - Προοπτικές Νομού.
Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας
Εισηγήτρια: Πάντζου Χριστίνα Οικονομολόγος.
- 11.00-11.10 Διάλειμμα
- 11.10 Η Βιομηχανία στη Μαγνησία και προοπτικές στα πλαίσια του αναπτυξιακού Νόμου 1262/82.
Οικονομικό Επιμελητήριο - Περιφερειακό Τμήμα Θεσσαλίας.
- 11.40 Προδιαγραφές - Τεχνογνωσία - Εξέλιξη, ο ρόλος του Μηχανικού.
Εισηγητής: Α. Τσαλαπάτας Μηχ/γος Ηλ/γος Μηχανικός.
- 12.10 Άναγκαιότητα Βιοτεχνικών ζωνών.
Εισηγητής: Β. Ζαφειρίδης Αρχ. Μηχ/γός
- 12.40-13.15 Συζήτηση
- 18.00 Εργασιακές σχέσεις και Βιομηχανική Ανάπτυξη
Επιθεώρηση Εργασίας
Εισηγητής: Α. Καραγεωργίου Μετ/γος Μηχανικός.
- 18.30 Ο ρόλος του ΕΒΕΤΑΜ Α.Ε. στην υποστήριξη του κλάδου μετάλλου στην Ελλάδα.
ΕΒΕΤΑΜ Εισηγητής: Α. Γκιουρτσογιάννης Δρ. Μετ/γός Μηχανικός Δ/ντής ΕΒΕΤΑΜ.
- 19.00 Νέες Τεχνολογίες στην Επιφανειακή Επεξεργασία μετάλλων.
ΕΒΕΤΑΜ Εισηγητής: Δ. Τσίπας Δρ. Μετ/γός Μηχανικός.
- 19.30 Ελληνικά Σιδηροκράματα
Εισήγηση - Κ. ΧΑΜΑΚΟΣ
- 20.00-20.10 Διάλειμμα
- 20.10 Οι ΒΙΠΕ σαν δυναμική υποδομή για Ανάπτυξη.
ΕΤΒΑ Εισηγητής: Γ. Αρέθας Διευθυντής ΕΤΒΑ, Γ. ΠΕΤΡΟΥ-ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
- 20.40 Ο ρόλος του ΕΟΜΜΕΧ στην Ανάπτυξη των Μ.Μ.Ε. του Νομού Μαγνησίας
Προβλήματα - Προοπτικές
ΕΟΜΜΕΧ
Εισηγητές: Π. Καρινάκης Μηχ/γος Μηχ/γός, Γ. Πολίτης Χημ. Μηχ/γός
- 21.10-21.45 Συζήτηση
- 21.45-22.00 Κλείσιμο Εργασιών Συνεδρίου

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Δουμπιώτης Απόστολος

Πρόεδρος ΤΕΕ Μαγνησίας

Πίσσας Θωμάς

Αντιπρόεδρος ΤΕΕ Μαγνησίας

Σιγανός Εμμανουήλ

Μέλος Αντιπροσωπείας ΤΕΕ Μαγνησίας

Οικονόμου Γεώργιος

Εκπρόσωπος Συνδέσμου Βιομηχανιών Θεσσαλίας
και Κεντρικής Ελλάδας

Παπαγιαννόπουλος Κων/νος

Αντιπρόεδρος Εμπορ. και Βιομηχ. Επιμελητ. Βόλου

Ζαρωντιάδης Γεώργιος

Πρόεδρος Εργατικού Κέντρου Βόλου

Θεοδώρου Μάιης

Πρόεδρος Επαγγελματικού και Βιοτεχνικού
Επιμελητηρίου Βόλου

ΑΝΟΙΓΜΑ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ
Κ ΑΠΟΣΤ. ΔΟΥΜΠΙΩΤΗ - ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΟΥ
ΤΕΕ - ΤΜ. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Κύριε Γενικέ Γραμματέα

Αγαπητοί σύνεδροι, αγαπητοί συνάδελφοι

κυρίες και κύριοι

Ευχαριστούμε για την ανταπόκρισή σας και την παρουσία σας στο Διήμερο Συνέδριο που οργάνωσε το ΤΕΕ/Τμ. Μαγνησίας με θέμα:

"Η βιομηχανία στη Μαγνησία - "ροβλήματα και Προοπτικές ανάπτυξης"

Το Συνέδριο αυτό έχει μεγάλη σημασία για την περιοχή μας κατ'εξοχήν βιομηχανική γιατί είναι ίσως η πρώτη φορά που επιχειρείται σε βάθος και μεθοδευμένα η προσέγγιση στην τεράστια αυτή πηγή οικονομικής ανάπτυξης που λέγεται βιομηχανία.

Σήμερα το θέμα είναι επίκαιρο. Γιατί οι φορείς που ελέγχουν την βιομηχανία ιδιωτικός - κρατικός και οι εργαζόμενοι σ' αυτήν αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα για την διατήρηση και λειτουργία της, τον εκσυγχρονισμό της, την ανάπτυξή της, αλλά δυστυχώς και το σταμάτημά της με αρνητικές συνέπειες και κύρια την ανεργία.

Στο Συνέδριο θ' ακουστούν όπως φαίνεται από το πρόγραμμα των εισηγήσεων, πολλές απόψεις και θέσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων και για τις προοπτικές ανάπτυξης, εμείς αυτές τις θέσεις, τα συμπεράσματα και πορίσματα θα τις κοινοποιήσουμε σ' όλους τους αρμόδιους φορείς και στην κοινή γνώμη.

Από την μέχρι σήμερα έρευνα για την ανάπτυξη της βιομηχανίας στο νομό μας, βγήκαν ορισμένα κεντρικά συμπεράσματα πάνω στα οποία πιστεύω ότι θα υπάρξει πλούσιος προβληματισμός.

Κατ' αρχήν ξεκινώντας με την σκέψη ότι τα προϊόντα αφορούν την Ελληνική, Ευρωπαϊκή και παγκόσμια αγορά καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η όποια βιομηχανία στο Νομό μας ή και στον Ελληνικό χώρο δεν μπορεί να λειτουργεί αυτόνομα και ξεκομμένα χωρίς να υπάρχει ένας γενικότερος προγραμματισμός και παρέμβαση της πολιτείας και αποτελέσματα μίας τέτοιας τακτικής, δυστυχώς εμφανίστηκαν και στο έτοιμο ένδυμα με το κλείσιμο εργοστασίων και στις μεταλλουργίες όπως το κλείσιμο της ΕΒΕΕ και συνεχίζονται τα προβλήματα και σ' άλλες βιομηχανίες.

Συνεπώς το ερώτημα που πρέπει να μας απασχολήσει είναι τι είδους οικονομική ανάπτυξη θέλουμε;

Και αυτό ανήκει στη σφαίρα επιλογής της πολιτείας για να μπορέσουμε από κεί και πέρα να προγραμματίσουμε και την συγκεκριμένη βιομηχανική ανάπτυξη στο νομό μας. Όσο λοιπόν και αν είμαστε επισημοποιημένοι τεχνικοί σαν τεχνικοί σύμβουλοι της πολιτείας δεν μπορούμε να δούμε το πρόβλημα μόνο από τεχνοκρατικής πλευράς.

Η παρέμβαση της πολιτείας π.χ. έχει ξαναειπωθεί, μπορεί να υπάρξει σε στρατηγικούς τομείς της οικονομίας μας όπως είναι ο ορυκτός πλούτος, (ορυχεία, λατομεία κλπ). Στο σημείο αυτό σας ανακοινώνουμε ότι προγραμματίζουμε ημερίδα για τον ορυκτό πλούτο της Μαγνησίας πιστεύοντας ότι απαιτείται πολύπλευρη μελέτη για την έρευνα του ορυκτού πλούτου του υπεδάφους μας.

Ειδικότερα στην περιοχή μας χρειάζεται ενιαίος φορέας που θα κατευθύνει την ανάπτυξη της κλωστουφαντουργίας και του έτοιμου ενδύματος, που αντιμετωπίζει προβλήματα.

Εκτός όμως από τις πολιτικές επιλογές που ανήκουν κύρια στην κυβέρνηση, μπορούμε να οδηγηθούμε σε συμπεράσματα που είναι κύρια τεχνοκρατικά, όπως ο εκσυγχρονισμός της βιομηχανίας, η βελτίωση των προϊόντων, οι δυνατότητες παραγωγής νέων προϊόντων, από ήδη λειτουργούσες βιομηχανίες προκειμένου ν' αναπτυχθούν.

Η παραγωγή πρώτων υλών μέσα στην Ελλάδα όπως το Σκράπ.

Η δημιουργία του εργοστασίου ανοξείδωτου χάλυβα που θα δώσει μεγάλη ώθηση στα σιδηροκράματα ΕΛΣΙ με την παραγωγή (σιδηρονικελίου - σιδηροχρωμίου).

Η δημιουργία αγροτοβιομηχανικών εργοστασίων στους συνεταιρισμούς για την επεξεργασία - τυποποίηση - συντήρηση κ.λ.π. των αγροτικών προϊόντων.

Η χωροθέτηση των βιομηχανιών, η δημιουργία βιοτεχνικών ζωνών. Η τεχνική και οικονομική υποστήριξη - το μάρκετινγκ η έκθεση και η προβολή των προϊόντων και μιά σειρά άλλα ζητήματα πιστεύουμε ότι θ' απασχολήσουν το Συμέδριό μας.

Επειδή όμως είδα ότι στις εισηγήσεις δύο άξονες θεμάτων δεν πιάστηκαν κάνω μιά σύντομη αναφορά:

α) Βιομηχανία και περιβάλλον μπορεί να συνυπάρξουν μόνο όταν εξ αρχής γίνουν οι κατάλληλες επιλογές, γιατί έχουμε παραδείγματα τέτοια που μας έχουν φέρει σε αδιέξοδο. Δεν είναι δυνατόν να λειτουργήσει Π.Χ. διαλυτήριο πλοίων στον Παγασητικό όπως δεν ήταν σωστή επιλογή να λειτουργούν μεγάλες μονάδες μέσα στην πόλη που αχλούν, μολύνουν, καταστρέφουν το περιβάλλον.

Άρα πέρα απ'τα όποια μέτρα αντιρύπανσης χρειάζεται η σωστή εξ αρχής επιλογή της θέσης.

Στη Μαγνησία θα διατηρήσουμε τον τουρισμό, την βιομηχανία, το εμπορικό λιμάνι και ένα καθαρό Παγασητικό κι'αυτά θα είναι κίνητρα και όχι αντικίνητρα.

β) Επίσης αναφορά θα κάνω στο θέμα μηχανικοί και βιομηχανία. Για τους επιστήμονες μηχανικούς και τ'άλλα τεχνικά στελέχη, γίνεται προσπάθεια από το ΤΕΕ για τη συνεχή εκπαίδευσή τους, για τη δημιουργία εκπαίδευσης στα ανώτερα τεχνολογικά ιδρύματα της χώρας μας και στο Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, που συμβαδίζονται με τις τοπικές και πανελλαδικές ανάγκες, θα λειτουργήσει μεταξύ άλλων σχολή μηχανικών παραγωγής που φυσικά η τοπική βιομηχανία πολλά θα προσφέρει αλλά και θα πάρει.

Όμως παρ'όλα αυτά παρ'όλες τις προσπάθειες, ένα μεγάλο δυναμικό νέων επιστημόνων μηχανικών είναι υποαπασχολούμενο ή άνεργο. Ενώ με τις πρόσφατες ντιρεκτίβες της ΕΟΚ επιχειρείται η υποβάθμιση των πρυχίων μας με σκοπό την εξάρτησή μας στην υψηλή-μέση τεχνολογία και έρευνα.

Και εδώ φυσικά χρειάζεται η παρέμβαση της Κυβέρνησης, πρέπει επιτέλους να ακουστούμε γιατί αυτό δεν είναι πρόβλημα των μηχανικών μόνο αλλά είναι πρόβλημα ανάπτυξης.

Τέλος περιμένουμε το θεσμικό πλαίσιο για την βιομηχανία πάνω στο οποίο έχουμε και εμείς κάνει προτάσεις.

Το ερώτημα λοιπόν είναι, είμαστε ικανοποιημένοι από την διάρθρωση της βιομηχανίας; Ανταποκρίνεται στις σημερινές ανάγκες ανάπτυξης; Τα ζητήματα είναι πολλά ας προσπαθήσουμε όλοι για το συμφέρον του τόπου μας να τα αγγίξουμε.

Εύχομαι επιτυχία στις εργασίες.

Ο Γεν. Γραμματέας Υπ. Βιομηχανίας
κος Διαμαντόπουλος
κυρηξε την εναρξη του Συνεδρίου

Είναι πλέον κοινή συνείδηση ότι τα θέματα της ανάπτυξης και των επενδύσεων είναι Εθνικής σημασίας.

Οι διαρθρωτικές αδυναμίες της Ελληνικής οικονομίας η διεθνής οικονομική κρίση και οι επιπτώσεις από την ένταξη της χώρας στην ΕΟΚ καθιστούν όλο και λιγότερο ανταγωνιστική την Ελληνική μεταποίηση . Η μακροχρόνια απουσία επενδύσεων σε συνδυασμό με την αύξηση του κόστους παραγωγής των προϊόντων μας και τη μείωση της παραγωγικότητας των συντελεστών της παραγωγής έχουν οδηγήσει σε μιά συνεχή μείωση της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής μεταποίησης τόσο στην εσωτερική , όσο και στην εξωτερική αγορά. Πράγμα που συνιστά το κύριο χαρακτηριστικό της σημερινής κρίσης. Η έξοδος από την κρίση απαιτεί την κινητοποίηση την αξιοποίηση και ιδιαίτερα το συντονισμό όλων των δυνάμεων με στόχο τη δημιουργία στον ελληνικό χώρο μιάς οικονομίας παραγωγής. Ο απαιτούμενος εκσυγχρονισμός της Ελληνικής οικονομίας είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με την βαθμιαία μετάβασή της από τις ιστορικά διαμορφωμένες μορφές οικονομικής δράσης, καταναλωτικών συνηθειών και επενδυτικών προτυπων σε νέα σχήματα. Σχήματα που θα ενισχύσουν την εθνική παραγωγική βάση, θα δημιουργούν θέσεις απασχόλησης στο εσωτερικό της οικονομίας και όχι στις οικονομίες των άλλων χωρών, και θα αναβαθμίσουν τη θέση της οικονομίας στο διεθνή καταμερισμό της εργασίας. Εξάλλου η ίδια η εθνικ η

ανεξαρτησία μας απαιτεί ένα οικονομικό σύστημα ισχυρό και αυτοδύναμο.

Η αναγκαιότητα αυτή προβάλλει επιτακτικά τώρα που η εξέλιξη οδηγεί στην όλο και μεγαλύτερη διασύνδεση της Ελληνικής οικονομίας με τους μηχανισμούς του διεθνούς ανταγωνισμού. Για μία κοινωνία που δεν θέλει να υποταχτεί άκριτα και με τυχαίο τρόπο στους καταναγκασμούς της διεθνούς αγοράς η διασύνδεση αυτή πρέπει να προωθηθεί με μία στρατηγική που πρωταρχικός στόχος της θα είναι η ανταγωνιστικότητα του παραγωγικού συστήματος.

Παραδοσιακά η ανταγωνιστικότητα της Ελληνικής Οικονομίας στηριζόταν κατά κύριο λόγο στο κόστος της εργασίας. Στα χρόνια που πέρασαν όμως, οι επιχειρήσεις δεν προχώρησαν ουσιαστικά προς την κατεύθυνση του εκσυγχρονισμού της ενίσχυσης της ανταγωνιστικής τους δύναμης με άλλα στοιχεία όπως η τεχνολογία η οργάνωση το μανατζμεντ, η αυτοχρηματοδότηση της επιχειρηματικής δράσης από τα κέρδη και όχι από δάνεια, η συστηματική και σοβαρή παρουσία στην αγορά. Συνεπώς πρωταρχική σημασία πρέπει να δώσουμε ως χώρα στο στοιχείο της ανταγωνιστικότητας για μία σταθερή βαθμιαία αναστροφή της απαράδεκτης αυτής πραγματικότητας. Αυτό προϋποθέτει την προώθηση μίας στρατηγικής ανάπτυξης που μέσα από τη βελτίωση των τεχνολογικών ικανοτήτων του τόπου, του ανθρώπινου δυναμικού, την κινητοποίηση του δημοσίου τομέα, την αρθρολογικοποίηση και εκσυγχρονισμό των δομών των επιχειρήσεων, τη δημιουργία μίας συγχρονης και αποτελεσματικής υποδομής θα συντελεστεί η αναβάθμιση της θέσης της χώρας στο διεθνή καταμερισμό της εργασίας.

Η Πολιτεία από την πλευρά της προσπαθεί με κάθε δυνατό τρόπο είτε με τα κίνητρα που παρέχονται στα πλαίσια της βιομηχανικής πολιτικής, είτε με το πρόγραμμα Ελληνοποίησης

των κρατικών προμηθειών που εφαρμόζεται είτε με την αξιοποίηση των διακρατικών συμφωνιών, είτε με τα ΜΟΠ είτε με τα έργα υποδομής που προωθεί ο Δημόσιος Τομέας είτε τέλος με άλλα μέσα, να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις που θα οδηγήσουν τη βιομηχανία σε ανοδική πορεία

Στην προσπάθεια αυτή απαιτείται η κινητοποίηση και αξιοποίηση όλων των παραγωγικών δυνάμεων της χώρας.

Η συμμετοχή μας εξάλλου στις ευρωπαϊκές κοινότητες και το γεγονός ότι το 1992 έχει τεθεί σαν όριο για την πλήρη εφαρμογή της ενιαίας πράξης για την ολοκλήρωση της ερωπαϊκής αγοράς καθιστά επιτακτικότερη την ανάγκη για εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση της Ελληνικής βιομηχανίας ώστε να αποκτήσωμε τη θέση μας στους ευρωπαϊκό καταμερισμό εργασίας.

Με αυτές τις σκέψεις εκφράζουμε την ευχή και ελπίδα για επιτυχή αποτελέσματα του Συνεδρίου σας.

Μ. ΒΑΛΩΡΑΣ

ΕΠΙΤΡΟΧΩΦΟΣ ΤΟΥ κ. ΝΟΜΑΡΧΗ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Κύριε Γενικέ

Εκπρόσωποι φορέων

Κυρίες και Κύριοι,

από πλευράς του κ. Νομάρχη Μαγνησίας ο οποίος βρίσκεται σε περιοδία στις Σποράδες μεταφέρω χαιρετισμό στις εργασίες του προσυνεδρίου του τοπικού τμήματος του ΤΕΕ για τη ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΤΗ ΜΑΓΝΗΣΙΑ.

Εργασίες που θα κορυφωθούν στο Πανελλήνιο συνέδριο του ΤΕΕ για τη Βιομηχανία στη χώρα μας. Ενός συνεδρίου το οποίο εντάσσεται σε μιά σειρά προβληματισμών θέσεων και προτάσεων των μηχανικών της περιοχής μας, τόσο για τα προβλήματα και τις προοπτικές του Δευτερογενή τομέα όσο και για τα γενικώτερα αναπτυξιακά θέματα του Νομού Μαγνησίας.

Οι πρωτοβουλίες αυτές του ΤΕΕ πιστεύουμε ότι συμβάλλουν ουσιαστικό στον εμπλουτισμό του διαλόγου που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ορθολογική αξιοποίηση των πλουτοπαραγωγικών πόρων του Νομού.

Ενός Νομού όπου ο βιομηχανικός τομέας και η μετοποίηση γενικώτερα αποτέλεσε αποτελεί και πιστεύουμε θα αποτελεί και στο μέλλον το πιο δυναμικό στήριγμα της οικονομίας του

Βέβαια η ανάπτυξη της βιομηχανίας στο Νομό στηρίζεται στο πλούσιο ανθρώπινο δυναμικό στους πόρους της περιοχής και στη νευραλγική θέση του Π.Σ. Βόλου τόσο στον εθνικό όσο και στο διεθνή χώρο και ενστάσεται η ανάπτυξή της στο ευρύτερο πλέγμα οικονομικών δραστηριοτήτων του πρωτογενή και τριτογενή τομέα όσων εργάζονται στην περιοχή.

Η Νομαρχία Μαγνησίας να συμβάλει στη διοικητική και τεχνική στήριξη τόσο των νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών όσο επίσης και των πρωτοβουλιών για τον εκσυγχρονισμό μονάδων μεταποίηση που ήδη λειτουργούν.

Έχει ενστήσει στη Νομαρχία ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ μέσα στα πλαίσια του αναπτυξιακού Ν.1262/1982 το οποίο στελεχωμένο με ειδικούς επιστήμονες και σε συνεργασία με το επιστημονικό δυναμικό της Νομαρχίας παρέχει στους επενδυτές όλα τα απαραίτητα στοιχεία και πληροφορίες που αφορούν μιά συγκεκριμένη επένδυση ή προτείνει σε υποψήφιους επενδυτές τομείς όπου μιά επένδυση έχει δυνατότητες για τη δημιουργία βιώσιμων μονάδων.

Παράλληλα το Γραφείο Προώθησης Επενδύσεων παρεμβαίνει για την προώθηση των διοικητικών διαδικασιών αξιολόγησης αιτήσεων για ενταξη επενδύσεων στον αναπτυξιακό Ν.1262. Εκκλίνοντας το συντομο αυτό χαιρετισμό πρέπει να πω ότι η Νομαρχία θα περιμένει για να μελετήσει με μεγάλη προσοχή τα πράγματα και τις προτάσεις του συνεδρίου σας.

Ευχαριστώ

Κος Αριστείδης Νιζάμης

Γραμματέας της Ν.Ε. του ΠΑΣΟΚ

Φίλοι και φίλες πρὶν πῶ λίγα λόγια για το θέμα του σημερινού συνεδρίου θέλω να εξάρω την δραστηριότητα του τεχνικού επιμελητηρίου Ελλάδας τμήμα Νομού Μαγνησίας στην διοργάνωση παραμοίων εκδηλώσεων. Χαιρετίζω λοιπόν το συνέδριο εκ μέρους της Ν.Ε. Η σημασία του σημερινού συνεδρίου με θέμα "Η Βιομηχανία στο Νομό Μαγνησίας προβλήματα- προοπτικές ανάπτυξης" γίνεται μεγαλύτερη αν λάβει κανείς υπ' όψιν του ότι η Μαγνησία είναι περιοχή με έντονο βιομηχανικό χαρακτήρα και ότι η αξία παραγωγής της βιομηχανίας αντιπροσωπεύει το 33^ο/ο περίπου της συνολικής αξίας παραγωγής του νομού.

Επίσης ότι η απασχόληση στη βιομηχανία αντιπροσωπεύει το 25^ο/ο της συνολικής απασχόλησης στο Νομό

Προβλήματα βιομηχανίας.

Τα προβλήματα της βιομηχανίας εντοπίζονται

- 1) στην διάρθρωση της παραγωγής της και
- 2) στην υπερχρέωση και προβληματικότητα σημαντικών τομέων της παραγωγής.

Τα προβλήματα αυτά αντανακλούν τον αναρχο τρόπο με τον οποίο έγινε στο παραλθόν η βιομηχανική ανάπτυξη

Προτάσεις

- 1) Να γίνει το δυνατόν συντομότερο εξυγίανση των υπερχρεωμένων και προβληματικών επιχειρήσεων
- 2) Να μετατραπεί ο οργανισμός ανασυγκρότησης επιχειρήσεων σε εταιρεία που να αποτελέσει ολοκληρωμένο βιομηχανικό σύμπλεγμα.
- 3) Η ανάπτυξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων να γίνει με καινούργιες μορφές οργάνωσης (πχ. κοινοπραξίες) και με την βοήθεια και υποστηριξη του ΕΟΜΜΕΧ.
- 4) Η βιομηχανική ανάπτυξη πρέπει να συμβαδίζει με την προστασία του περιβάλλοντος πρέπει να γίνει συνειδηση ότι δεν μπορεί να

υπάρχει ανάπτυξη χωρίς τεράστια προσπάθεια για το περιβάλλον.

- 5) Πρέπει να υπάρξει αλλαγή κατεύθυνσης της παραγωγής σε νέα προϊόντα. Προϊόντα που σήμερα ζητιούνται στην διεθνή αγορά
 - 6) Να αναπτυχθούν οι αγροτοβιομηχανικοί συνεταιρισμοί και να προσεχθεί η τυποποίηση και η συσκευασία των αγροτικών προϊόντων
 - 7) Να γίνει τελικά ελληνοποίηση προμηθειών και της βιομηχανίας και του Κράτους
 - 8) Να γίνουν εποπτικά συμβούλια σε στρατηγικούς τομείς
 - 9) Να συνεχισθεί η προσπάθεια οργάνωσης του εξαγωγικού εμπορίου με συνεργασία επιχειρήσεων και οργανισμού προώθησης εξαγωγών
- Φίλοι και φίλες η ανάπτυξη γενικά και η ανάπτυξη της βιομηχανίας είναι πρόκληση για όλους. Η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου το κλείσιμο της οικονομικής απόστασης που μας χωρίζει από άλλες χώρες αναπτυγμένες δεν είναι δώρα που θα μας χορίσουν. Κατακτώνται με επενδύσεις με οργάνωση εφευρετικότητα, με διάθεση για αποδοτικότερη δουλειά από όλους.

Π. ΣΚΟΤΙΝΙΩΤΗΣ

Χαιρετισμός Ν.Ε. Μαγνησίας του Κ.Κ.Ε στο Συνέδριο του ΤΕΕ για τη Βιομηχανία στη Μαγνησία (27-28/5-1987)

Αγαπητοί φίλοι,

είναι αναμφισβήτητα ιδιαίτερα σημαντική και πολύ επίκαιρη η νέα πρωτοβουλία της Ο.Ε. του Τμήματος Μαγνησίας του ΤΕΕ να διοργανώσει Συνέδριο με θέμα τη βιομηχανία στη Μαγνησία τα προβλήματα και τις προοπτικές ανάπτυξής της. Είμαστε βέβαιοι ότι οι εισηγήσεις και ο γόνιμος διάλογος του διήμερου αυτού θα αποτελέσουν μιά ουσιαστική συμβολή στην προσέγγιση ενός θέματος τόσο κρίσιμου για την περιοχή μας αλλά και για ολόκληρη τη χώρα μας.

Μεγάλης σημασίας λοιπόν και ιδιαίτερα επίκαιρο το σημερινό συνέδριο. Μεγάλης σημασίας γιατί με βάση την ιστορικά διαμορφωμένη φυσιογνωμία της περιοχής μας αλλά και τις υπάρχουσες δυνατότητες, η βιομηχανία αποτελεί τον πιά σημαντικό οικονομικό παράγοντα του Νομού μας. Είναι χαρακτηριστικό ότι το ακαθάριστο περιφερειακό προϊόν του δευτερογενούς τομέα στο Νομό Μαγνησίας το 1979 κατείχε το 45,4 % του συνολικού ακαθάριστου προϊόντος του Νομού, ενώ στην περιοχή Θεσσαλίας κατείχε το 31,3 %

Είναι όμως και ιδιαίτερα επίκαιρο το σημερινό συνέδριο γιατί σ' αυτόν ακριβώς τον κρίσιμο τομέα παρουσιάζονται τα τελευταία ιδιαίτερα χρόνια μιά μεγάλη ενταση στην περιοχή μας επικίνδυνες τάσεις.

Τα στοιχεία που συνηγορούν σε μιά τέτοια εκτίμηση είναι: το κλείσιμο μιάς σειράς επιχειρήσεων (Γερμανικό- ΕΒΕΕ κλπ) η συρρίκνωση του κύκλου εργασιών και η δραστική μείωση του προσωπικού άλλων (ΜΕΤΚΑ, ΣΤΑΛΚΟ, Μεταλλουργική κ.α) καθώς και η έλλειψη αξιολόγων επενδύσεων τόσο του δημοσίου όσο και του ιδιωτικού τομέα.

Όλα αυτά σε συνδυασμό με τα χαμηλά επίπεδα της οικοδομικής δραστηριότητας έχουν συντελέσει στην ανυσηχτική διόγκωση της ανεργίας κύρια των νέων που αποτελεί σήμερα το υπ' αριθμόν Ι πρόβλημα της περιοχής μας.

Πιστεύουμε ότι η Μαγνησία έχει πολύ σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες και ιδιαίτερα στον τομέα της Βιομηχανίας. Αυτό δεν εκφράζει κάποιον υποκειμενισμό, ούτε εκδηλώνει τοπικιστικές αντιλήψεις. Αντίθετα πρόκειται για μιά διαπίστωση που βγαίνει με βάση τις αντικειμενικές δυνατότητες της περιοχής μας.

Σίγουρα το σημερινό επίπεδο ανάπτυξης του Νομού μας απέχει πολύ απ' το να βρίσκεται σε αντιστοιχία με τις πραγματικές δυνατότητες. Η αιτία αυτής της κατάστασης θα πρέπει κατά τη γνώμη μας να εντοπιστεί κύρια στο στρεβλό εξαρτημένο χαρακτήρα της ανάπτυξης που ακολουθήθηκε μεταπολεμικά στη χώρα μας, χωρίς ωστόσο να παραγνωρίζουμε αρνητικά αποτελέσματα της οικονομική πολιτικής της σημερινής κυβέρνησης που οδηγεί σε στασιμότητα ή και υποχώρηση όλους τους δείκτες της οικονομίας. Συνεπώς το ξεπέραςμα της σημερινής κατάστασης η απελευθέρωση θα λέγαμε των μεγάλων αναπτυξιακών δυνατοτήτων της περιοχής αποτελεί ένα πρόβλημα όχι τεχνοκρατικό αλλά κατ'εξοχήν πολιτικό ένα πρόβλημα που αναζητεί πολιτική λύση. Για μας είναι καθαρό. Λύση του προβλήματος αυτού σε όφελος του λαού και του τόπου δεν μπορούμε να προσδοκούμε στα πλαίσια του συστήματος του εξαρτημένου κρατικομονοπωλιακού παπιταλισμού, και των πολιτικών δυνάμεων που το υπηρετούν με τη μιά ή την άλλη μορφή. Οι πολιτικές αυτές δυνάμεις με τις διαφορές τους αναμφισβήτητα αποδέχονται ρυσιαστικά τον ίδιο τύπο ανάπτυξης που στην καλύτερη περίπτωση το μόνο που μπορεί να προσφέρει είναι μιά εξαρτημένη και αποσπασματική ανάπτυξη συμπληρωματική εκείνης που με έμφαση σε τομείς φτηνούς υπηρετούν. Μ' αυτή την έννοια δεν θα πρέπει να θεωρήσουμε τυχαία κάποια δημοσιεύματα σαν κι' αυτό που πρόσφατα φιλοξενήθηκε στις στήλες αθηναϊκής απογευματινής εφημερίδας που ούτε λίγο ούτε πολύ προτείνουν να γίνει ο Βόλος Μον. Περνές.

Κατά πιά δική μας άποψη, η ολοκληρωμένη οικονομική ανάπτυξη του Νομού μας με έμφαση αντικειμενικά στη Βιομηχανία δεν μπορεί παρά να πραγματοποιηθεί στα πλαίσια μιάς πολιτικής που προωθεί την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας στα πλαίσια μιάς νέου τύπου οικονομικής κοινωνικής, πολιτικής και πολιτιστικής ανάπτυξης. Μ'αλλα λόγια στα πλαίσια της αλλαγής με κατεύθυνση το σοσιαλισμό.

Ωστόσο αυτό σε καμιά περίπτωση δεν σημαίνει ότι προτείνουμε να καλλιεργηθεί ένα κλίμα αναμονής, μέχρις ότου διαμορφωθούν οι κατάλληλες πολιτικοκοινωνικές συνθήκες που θα επιτρέψουν μιά ριζική αντιμετώπιση των προβλημάτων της βιομηχανίας και των γενικώτερων αναπτυξιακών προβλημάτων του Νομού μας. Αντίθετα μάλιστα αποτελεί πεποίθηση μας ότι η επεξεργασία όσο το δυνατόν πιά συγκεκριμένων προτάσεων από σήμερα και η ανάπτυξη ενός μαζικού κινήματος με τη συμμετοχή τόσο των βιομηχανικών εργατών, όσο και του επιστημονικού δυναμικού— πράγμα που ήδη γίνεται— αποτελεί βασικό τρόπο για την αντιμετώπιση των άμεσων και οξυμένων προβλημάτων αλλά και για τη δημιουργία των προϋποθέσεων για την ολοκληρωμένη αντιμετώπισή τους.

Θα πρέπει να τονίσουμε ότι γύρω απ'τα ζητήματα αυτά το μαζικό συνδικαλιστικό κίνημα η Τ.Α. και οι επιστημονικοί φορείς και ιδιαίτερα το Π.Π.Ε έχουν καταθέσει μέχρι σήμερα πολύ σημαντικές προτάσεις που δεν έχουν επαρκώς αξιοποιηθεί. Είναι δε βέβαιο ότι οι προτάσεις αυτές θα εμπλουτιστούν απ' το σημερινό σας Συνέδριο.

Εμείς σαν κόμμα υιοθετούμε βασικά τις προτάσεις αυτές. Επιπλέον πρόσφατα σε σχετική ημερίδα που οργανώσαμε στο Βόλο στα πλαίσια του προσυνεδριακού μας διαλόγου, διατυπώσαμε κάποιους πιά συγκεκριμένους προβληματισμούς γενικώτερα για την ανάπτυξη της Μαγνησίας και πιά ειδικά για τη βιομηχανία που δεν είναι δυνατό να αναπτυχθούν στα περιορισμένα χρονικά περιθώρια ενός χαιρετισμού. Θα περιοριστούμε λοιπο στο

να εντοπίσουμε την κεντρική ιδέα των σημείων αυτών

Κατά την γνώμη μας ένα ρεαλιστικό πρόγραμμα βιομηχανικής ανάπτυξης της Μαγνησίας πρέπει πρώτα και κύρια να στοχεύει στη στήριξη του εκσυγχρονισμό και την παραπέρα ανάπτυξη και εξέλιξη των κλάδων που ήδη υπάρχουν . Παράλληλα στην προώθηση νέων επενδύσεων σε νέους κλάδους , στα πλαίσια ενός Εθνικού χωροταξικού σχεδιασμού με βάση αιτις τοπικές αναπτυξιακές δυνατότητες (ορυκτός πλούτος κλπ) Τέτοιες νέες επενδύσεις , μπορούν να αφορούν στην ίδρυση της περίφημης πιά μονάδας ανοξείδωτου χάλυβα, στη δημιουργία βιομηχανικών επεξεργασίας αγροτικών προϊόντων (πρωταρχικά που εργοστασίου παραγωγής αμυγδαλόφυκας) καθώς και μονάδων τεχνολογικής αιχμής. Για παράδειγμα στην προοπτική της ανάπτυξης πανελλαδικά του κλάδου των μηχανοκατασκευών μπορεί κάλλιστα να προωθηθεί η δημιουργία μονάδας κατασκευής γεωργικών μηχανημάτων πολύ περισσότερο που πρόκειται για ένα κλάδο με μεγάλη παράδοση στη περιοχή μας. Υπάρχει και το πρόβλημα των λεγομένων προβληματικών επιχειρήσεων. Πιστεύουμε οτι αν προχωρήσει η επεξεργασία κλαδικών πολιτικών και αντιμετωπιστούν οι δεσμεύσεις της ΕΟΚ μπορεί να δοθεί θετική λύση σε όφελος των εργαζομένων και της Εθνικής Οικονομίας. Ειδικά για το μέταλλο και την κλωστούφαντουργία και το έτοιμο ένδυμα, κλαδοι που μας αφορούν άμεσα θεωρούμε αναγκαία τη δημιουργία ενιαίων κρατικών φορεων σύμφωνα με τις προτάσεις του συνδικαλιστικού κινήματος.

Δικαιολογημένα μπορεί να τεθεί το ερώτημα. Καλά όλα αυτά Αλλά ποιός θα κάνει αυτές τις επενδύσεις ποιός θα εισάγει και θα αξιοποιήσει τις νέες τεχνολογίες; Ζούμε στην Ελλάδα αγαπητοί φίλοι και έχουμε μιá πλούσια εμπειρία. Πιστεύει κανένας οτι το ιδιωτικό κεφάλαιο έχει τη διάθεση να σηκώσει ένα τέτοιο βάρος; Κατά τη γνώμη μας αντικειμενικά δεν μπορεί παρά να είναι ο δημόσιος τομέας της οικονομίας εκείνος που θα αποτελέσει τον κύριο μοχλό μιás τέτοιας βιομηχανικής ανάπτυξης. Φυσικά μιλούμε για ένα δημόσιο τομέα ριζικά εκδημοκρατισμένο που θα

λειτουργεί με διαφάνεια σε όφελος του κοινωνικού συνόλου. Από κει και πέρα θα πρέπει να υπάρξουν σημαντικά περιθώρια για αναπτυξιακές δραστηριότητες της Τ.Α. και των συνεταιρισμών και οπωσδήποτε και του ιδιωτικού κεφαλαίου με τον καθορισμό όμως νέων πλαισίων επιχειρηματικής δράσης.

Πρίν κλείσουμε θεωρούμε απαραίτητο να τονίσουμε ότι ένα πρόγραμμα βιομηχανικής ανάπτυξης του Νομού μας είναι αναγκαίο να συνδυαστεί με αποτελεσματικά μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος. Είναι τέτοιες οι κατακτήσεις της επιστήμης σήμερα που επιτρέπουν μιά συντριπτική απάντηση στο φευτοδίλημα "ανάπτυξη ή προστασία του περιβάλλοντος"

Η'συχτές τις σκέψεις κλείνουμε θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τη Δ.Ε. του ΤΒΕ για την πρόσκληση και τη δυνατότητα που μας έδωσε να απευθύνουμε χαιρετισμό στις εργασίες του και να σας διαβεβαιώσουμε ότι με ζωηρό ενδιαφέρον θα μελετήσουμε και θα αξιοποιήσουμε τα πορίσματά του.

Κος Πουλάκης

Εμπρόσωπος της ΕΑΡ Νομού Μαγνησίας

Εκ μέρους της Ε.ΑΡ χαιρετίζω τις εργασίες του συνεδρίου σας ενός συνεδρίου που τα θέματα που περιλαμβάνει για συζήτηση σκοπεύουν στη καρδιά της Ελληνικής Οικονομίας που είναι η αναπτυξή της Βιομηχανίας και τα προβλήματα που δημιουργούνται απ' αυτήν.

Αγαπητοί συνεδροι η Ε.ΑΡ στο συντομο χαιρετισμό της θα ήθελε να σας καταθέσει μερικές βασικές προτάσεις της, σχετικά με τη βιομηχανία στην Ελληνική Οικονομία. Προτάσεις που συζητήθηκαν και ψηφίστηκαν στο πρόσφατο ιδρυτικό της συνέδριο και τις οποίες φιλοδοξούμε να τις φέρουμε κοντά σ' όλους τους επιστημονικούς και κοινωνικούς φορείς, καθώς και στους εργαζόμενους με την ελπίδα ότι θα εκπλουτίσουν και θα βοηθήσουν στο ξεπέρασμα της κρίσης.

Είναι σίγουρο ότι η Ελληνική Οικονομία περνάει βαθειά κρίση ότι ο μαρασμός της εντείνεται ενώ συγχρόνως συρικνώνεται το παραγωγικό δυναμικό της χώρας και το εισόδημα των εργαζομένων μειώνεται.

Η κρίση όμως αυτή βοηθάει κυρίως στο να αυξάνει η απόσταση που χωρίζει την Ελλάδα από τις άλλες χώρες της Ε.Ο.Κ. ενώ συγχρόνως χειροτερεύει η θέση μας στη Διεθνή Οικονομία.

Η έλλειψη συγχρονου τεχνολογικού εξοπλισμού, η έλλειψη επενδύσεων, η συνεχής εξοδος κεφαλαίων, μετέτρεψαν σε προβληματικές και τις υπάρχουσες βιομηχανίες. Ο δανεισμός αντικατέστησε τα εμβάσματα που αποτελούσαν κύρια πηγή συναλλάγματος και η κρίση δεν άργησε να φανεί με παρεπόμενα την ανεργία, τη λιτότητα και την απειλή της παρέμβασης του Δ.Ν.Τ. Έτσι σήμερα

βρισκόμαστε σε φάση αποβιομηχανοποίησης και το μεγάλο ερώτημα είναι πως θα ξεπεράσουμε αυτή ακριβώς τη κρίση.

Η απάντηση - πρόταση λοιπόν της Ν.Δ είναι: να τεθούν σε κίνηση οι διαδικασίες ιδιωτικής συσώρευσης με αποκλειστικό σκοπό τη μεταφορά πόρων από τους μισθωτούς στο κεφάλαιο με την ελπίδα ότι θα γίνουν νέες επενδύσεις.

Το ΠΑΣΟΚ από τη μεριά του μετά από μια περίοδο συγκεντρωτικού κρατισμού που άφησε εντομα τα σημάδια του, τελευταία φαίνεται να εγκαταλείπει αυτή τη τακτική και να προσεγγίζει την λογική της Ν.Δ. με μόνη διαφορά την ανακατανομή των ρόλων σε καινούργια πρόσωπα, "Νέα τζάκια" καλούνται να διαδεχθούν τα παλιά κι' αποτυχημένα, ξεχνώντας ότι οι λειτουργίες του κεφαλαίου δεν είναι προσωποποιημένες, αλλά υπακούουν σε δομικούς προσδιορισμούς.

Αποψη της Ε.ΑΡ είναι ότι θα πρέπει σήμερα η κυβέρνηση μαζί με τα κόμματα και σε συνεργασία με όλους τους κοινωνικούς- επιστημονικούς- συνδικαλιστικούς φορείς να σχεδιάσουν την Οικονομική και Βιομηχανική ανάπτυξη της χώρας χωρίς να αρνούμαστε τον θετικό ρόλο του ιδιωτικού τομέα. Ανάπτυξη που θα πρέπει να στηρίζεται στην πλήρη αξιοποίηση των παραγωγικών πόρων και του παραγωγικού δυναμικού, στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας της Ελληνικής Οικονομίας στην αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής, του φυσικού κοινωνικού και οικιστικού περιβάλλοντος. Μιά ανάπτυξη που προτείνουμε να είναι ριζικά διαφορετική αφού θέλουμε να είναι τέτοια ώστε η χώρα μας να μην μετατραπεί σε παράδεισο παραγωγής φτηνών προϊόντων και υπηρεσιών, που είναι κύριο χαρακτηριστικό της υπανάπτυξης. Μιά ανάπτυξη που θα είναι διεθνώς ανταγωνιστική αν σχεδιαστεί με τη νέα τεχνολογία

Και είναι μέσα στις δυνατότητές μας να προσανατολίσουμε από τώρα τις προσπάθειες μας στην αξιοποίηση όλων των υπαρκτών δυνατοτήτων της κοινωνίας μας σε εναλλακτικές τεχνολογίες που θα

αντικαταστήσουν αυτές που σήμερα χρησιμοποιούνται και αναπτύσσονται ιδιαίτερα στη μικρομεσαία βιομηχανία.

Οι θέσεις μας αυτές έχουν ιδιαίτερη βαρύτητα στη περιοχή μας που είναι το 3ο βιομηχανικό κέντρο της χώρας με ιστορική παράδοση αλλά και πολλά προβλήματα. Τα εργοστάσια που κλείνουν ή λειτουργούν σαν υπερχρεωμένες επιχειρήσεις είναι ενστάσεως εργασίας με άμεσο επακόλουθο τη κατακόρυφη αύξηση της ανεργείας και τα γνωστά κοινωνικά προβλήματα.

Έχουμε την αποψη ότι λόγω της ιστορικής παράδοσης του Νομού Μαγνησίας στο χώρο της Βιομηχανίας του δυναμικού που υπάρχει στη περιοχή μας και κυρίως λόγω των προβλημάτων που θα πρέπει να ξεπεραστούν, πρωταρχικό ρόλο στην ωθηση νέων επιλογών κρίνουμε ότι θα πρέπει να αναλάβει το "Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας". Προτείνουμε οι σχολές που πρόκειται να έχουν σαν έδρα τους το Νομό Μαγνησίας να προσανατολιστούν σε κλάδους όπως: σύγχρονης τεχνολογίας, παραγωγής, ερευνας διαρθρωσης προγραμματισμού βιομηχανίας.

Αγαπητοί συνεδροι τελειώνοντας το συντομο χαιρετισμό μας θα θέλαμε να σας δηλώσουμε ότι περιμένουμε με μεγάλο ενδιαφέρον τα πρρίσματα των εργασιών σας μιάς και θεωρούμε ότι η λύση των προβλημάτων γίνεται με την συμμετοχή όλων των κοινωνικών φορέων.

Η Βιομηχανία στη Μαγνησία

Προβλήματα - Προοπτικές

Μόνιμη Επιτροπή Βιομηχανίας ΤΕΕ Μαγνησίας

1984 - 1987

Πίσσιας Θωμάς, Αντιπρόεδρος ΤΕΕ

Μανόπουλος Γιάννης

Καραμόσχος Αθαν.

Πούλιος Γιώργος

Μαραϊδόνη Κερασία

Ιούνιος 1987

1. ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ ΑΠΟ ΑΠΟΨΗ
ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ Η ΣΧΕΤΙΚΗ ΤΟΥ ΘΕΣΗ ΣΤΟΝ
ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ

Σήμερα η Μαγνησία είναι ένα σημαντικό βιομηχανικό κέντρο όπου:

i.- Παράγεται το 50ο/ο του Α.Π.Π. (ακαθάριστου περιφερειακού προϊόντος) της μεταποίησης της Θεσσαλίας.

ii.- Απασχολείται το 40ο/ο των απασχολουμένων στη μεταποίηση σε ολόκληρη τη Θεσσαλία.

iii.- Η εγκατεστημένη ισχύς στη μεταποίηση αντιπροσωπεύει το 5,5ο/ο της εγκατεστημένης ισχύος στη μεταποίηση όλης της χώρας.

iv.- Το 33ο/ο του Α.Π.Π. του νομού προέρχεται από τη μεταποίηση.

ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗΣ ΣΤΗ ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Συμβολή της μεταποίησης στο Α.Π.Π. της Μαγνησίας είναι 33ο/ο.

Α.Π.Π. Μαγνησίας

Α.Π.Π. μεταποίησης 33ο/ο

Και η μεταποίηση συμμετέχει κατά 73ο/ο στο Α.Π.Π. του δευτερογενή τομέα.

Α.Π.Π. δευτερογενή τομέα Μαγνησίας

Α.Π.Π. μεταποίησης 73ο/ο

Από άποψη απασχόλησης είναι

Απασχόληση Μαγνησίας (σύνολο τομέων)

Απασχόληση μεταποίησης 25ο/ο

Απασχόληση δευτερογενή τομέα Μαγνησίας

Απασχόληση μεταποίησης 70ο/ο

διαρθρωση απασχολησης
στη μαγνησια

διαρθρωση της παραγωγης
στη μαγνησια

πρωτογενης

27,3%

δευτερογενης

36,0% (στοιχεια 1981)

τριτογενης

36,7%

Η ποσοστιαια διαρθρωση του Α.Π.Π. για τη Μαγνησια
ειναι η εξης :

πρωτογενης

14,9%

δευτερογενης

45,5% (στοιχεια 1979.)

τριτογενης

39,6%

Α.Π.Π. μεταποιησης

θεσσαλια

συνοδο χωρας

μαγνησια

49,6%

3,1%

(στοιχεια 1979)

απασχοληση στη
μεταποιηση

μαγνησια

40%

2,5%

(στοιχεια 1981)

(στοιχεια 1984)

ευκατεστημενη ιβχυς
στη μεταποιηση

μαγνησια

5,5%

προστιθεμενη αξια
μεταποιησης

μαγνησια

συνοδο χωρας

$\frac{\text{προστιθεμενη αξια}}{\text{ακαθαρικτη αξια παραγωγης}}$

33,4%

31%

τα στοιχεια αναφερουνται σε μοναδες >20 ατομα

2. Εξέλιξη της Βιομηχανίας

2α. Σύνολο Βιομηχανίας

Απασχόληση

<u>1969</u>	<u>1973</u>	<u>1978</u>	<u>1984</u>
10.170	11.067	14.796	16.829

Αύξηση: + 8,8ο/ο + 33,7ο/ο + 13,7ο/ο

Ισχύς - HP

<u>1969</u>	<u>1973</u>	<u>1978</u>	<u>1984</u>
56.821	122.275	300.824	333.906

Αύξηση: + 115ο/ο + 146ο/ο + 11ο/ο

Καταστήματα

<u>1969</u>	<u>1973</u>	<u>1978</u>	<u>1984</u>
2.664	2.511	2.476	2.596

Μείωση: - 5,7ο/ο - 1,4ο/ο + 4,8ο/ο

Μέσος αριθμός εργαζομένων
μονάδα

<u>1969</u>	<u>1973</u>	<u>1978</u>	<u>1984</u>
3,3	4,4	6,0	6,5

Αύξηση: + 15,3ο/ο + 36,4ο/ο + 8,3ο/ο

Μέσος αριθμός ίππων
μονάδα

<u>1969</u>	<u>1973</u>	<u>1978</u>	<u>1984</u>
21,3	48,7	121,5	129

Αύξηση: + 129ο/ο + 150ο/ο + 6,2ο/ο

Μέσος αριθμός ίππων
εργαζόμενο

1969 1973 1978 1984

Αύξηση: + 96,50/ο + 84,50/ο - 10/ο

ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ
ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

για βιομηχανίες πάνω από
20 άτομα

1970 1975 1980

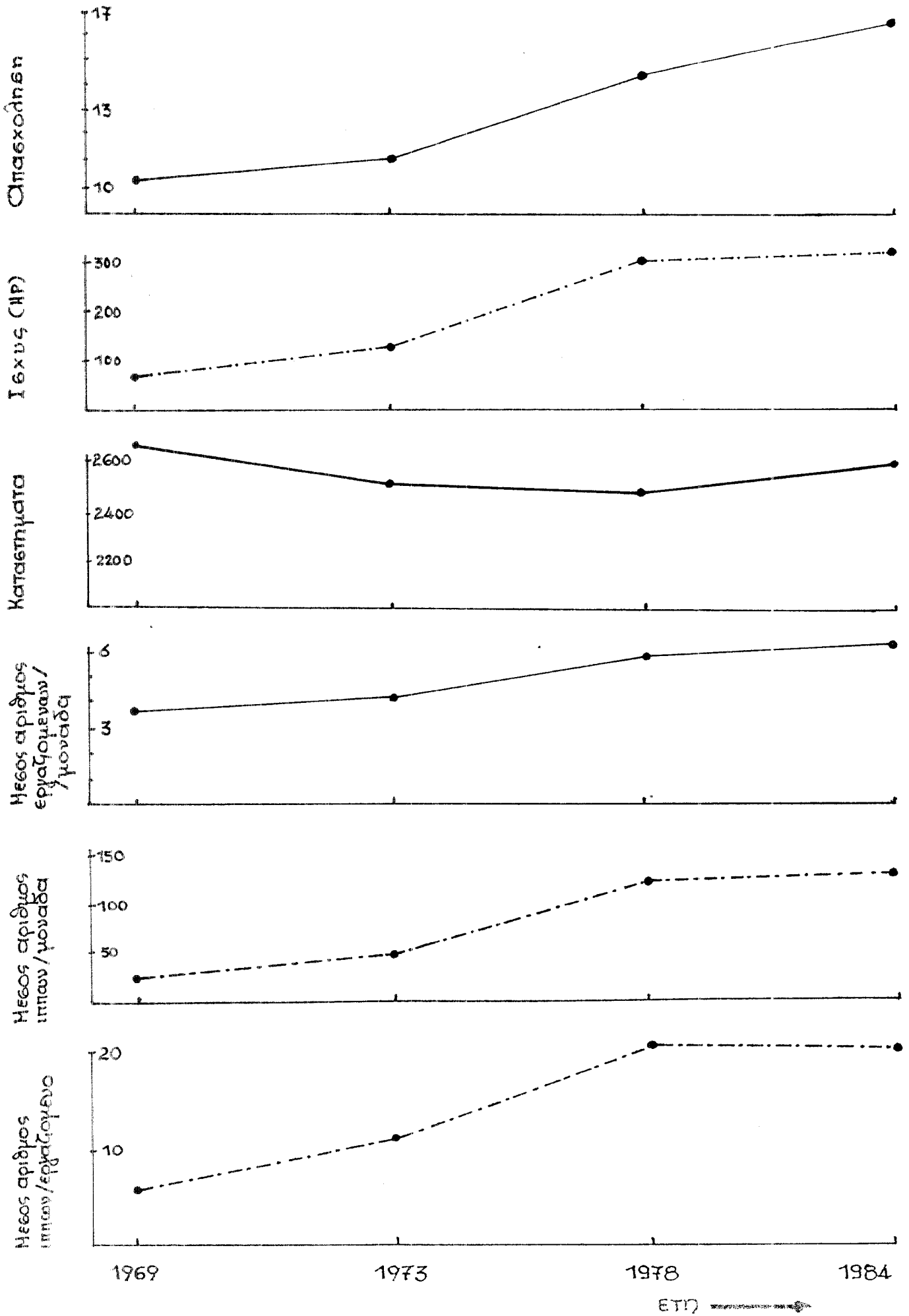
35,70/ο 34,80/ο 33,40/ο

ΑΞΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

1970 1975 1980

11,90/ο 18,270/ο 12,70/ο

για βιομηχανίες πάνω από
20 άτομα

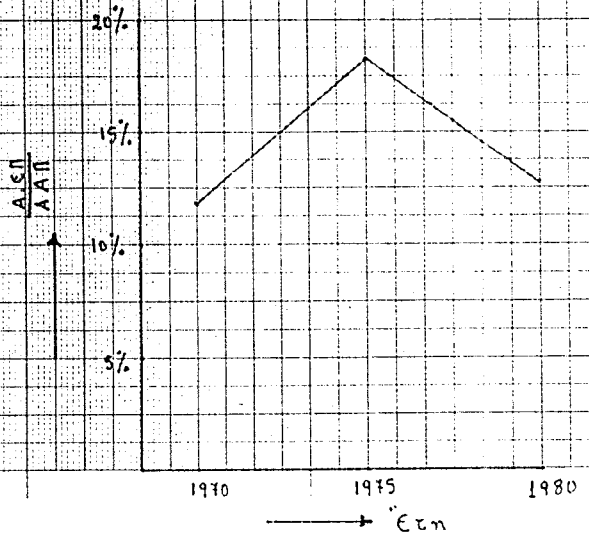
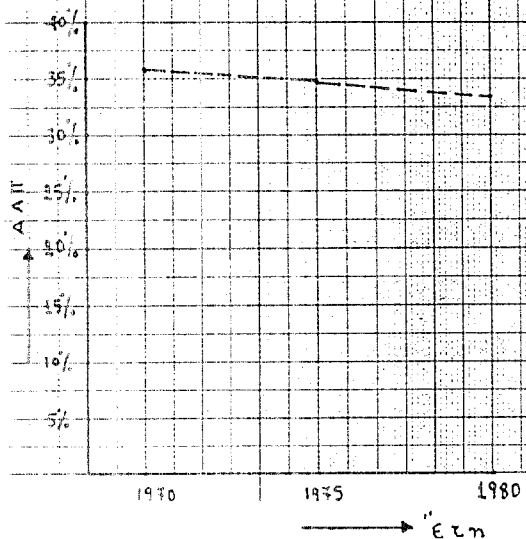

Πίνακας Μαγνησίας 1984

Σύνολο Βιομηχανίας - Βιοτεχνίας

Τάξεις	Αναχολούμενοι			Πόχους			Αριθμός Μονάδων		
	πλήθος	Συχν.	Αθρ. Συχν.	πλήθος	Συχν.	Αθρ. Συχν.	πλήθος	Συχν.	Αθρ. Συχν.
0-4	3936	23,4	23,4	22579	6,8	6,8	2289	88,2	88,2
5-19	1939	11,5	34,9	12443	3,7	10,5	230	8,9	97,1
20-49	1148	6,8	41,7	11043	3,3	13,8	36	1,4	98,5
50-99	1298	7,7	49,4	15334	4,6	18,4	17	0,7	99,2
100-199	1211	7,2	56,6	14911	4,5	22,9	8	0,3	99,5
200-499	3000	17,8	74,4	90642	27,1	50,0	11	0,4	99,9
500-999	3161	18,8	93,2	148411	44,5	94,5	4	0,15	
1000 -	1135	6,8	100,0	18543	5,5	100,0	1	0,04	100,0
αθροισμα	16829			333906			2596		

Βιομηχανία πάνω από 20 άτομα

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ 1978

Κατανομή των απασχολουμένων, της ισχύος και του αριθμού των μονάδων σε τάξεις ανάλογα με τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολούν.

Ταξεις	Απασχολουμενοι			Ισχυς			Μοναδες		
	πληθος	Συχν.	Αθρ. Συχν.	πληθος	Συχν.	Αθρ. Συχν.	πληθος	Συχν.	Αθρ. Συχν.
0-4	3636	24.6	24.6	16873	5.6	5.6	2177	87.9	87.9
5-19	1642	11.1	35.7	6873	2.3	7.9	215	8.7	96.6
20-49	1365	9.2	44.9	6422	2.1	10	44	1.8	98.4
50-99	1421	9.6	54.5	17890	6.0	16	20	0.8	99.2
100-199	1258	8.5	63	18438	6.1	22.1	9	0.4	99.6
200-499	1467	9.9	72.9	37472	12.5	34.6	6	0.2	99.8
500-999	1897	12.9	85.8	87199	29.0	63.6	3	0.1	99.7
1000 -	2102	14.2	100	109656	36.4	100	2	0.1	100
Αθροισμα	14788	100		300823	100		2476	100	

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ 1973

Κατανομή των απασχολουμένων, της ισχύος και του αριθμού των μονάδων σε τάξεις ανάλογα με τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολούν.

Τάξεις	Απασχόληση			Ισχύς			Μονάδες		
	πλήθος	Συχν.	Αθρ. Συχν.	πλήθος	Συχν.	Αθρ. Συχν.	πλήθος	Συχν.	Αθρ. Συχν.
0-4	3773	34,1	34,1	11309	9,2	9,2	2201	87,6	87,7
5-19	1889	17,1	51,2	6473	5,3	14,5	241	9,6	97,3
20-49	1262	11,4	62,6	11487	9,4	23,9	43	1,7	99,0
50-99	813	7,3	69,9	20633	16,9	40,8	13	0,5	99,5
100-199	972	8,8	78,7	7569	6,2	47,0	8	0,3	99,8
200-499	650	5,9	84,6	5319	4,4	51,4	2	0,1	99,9
500-999	1705	15,4	100,0	59485	48,6	100,0	3	0,1	100,0
1000 -	θ	θ	100,0	θ	θ	100,0	θ	θ	100,0
Άθροισμα	11064	100		122275	100		2511	100	

ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ 1969

Κατανομή των απασχολουμένων, της ισχύος και του αριθμού των μονάδων σε τάξεις ανάλογα με τον αριθμό των εργαζομένων που απασχολούν.

Τάξεις	Απασχόληση			Ισχύς			Μονάδες		
	πληθος	Συχν.	Αθρ. Συχν.	πληθος	Συχν.	Αθρ. Συχν.	πληθος	Συχν.	Αθρ. Συχν.
0-4	3858	37.9	37.9	9225	16.2	16.2	2410	90.5	90.5
5-19	1544	15.2	53.1	4598	8.1	24.3	195	7.3	97.8
20-49	1134	11.1	64.2	2811	4.9	29.2	37	1.4	99.2
50-99	661	6.5	70.7	2502	4.4	33.6	9	0.3	99.5
100-199	1440	14.2	84.9	7743	13.6	47.2	9	0.3	99.8
200-499	1533	15.1	100	29942	52.8	100	4	0.2	100
500-999	φ	φ	100	φ	φ	100	φ	φ	100
1000 -	φ	φ	100	φ	φ	100	φ	φ	100
σύνολο	10170	100		56821	100		2664	100	

Συγκεντρωτικός Πίνακας της εξέλιξης των μεθεθών
 απασχόλησης, ίσχυος, καταστημάτων

Τάξεις	Απασχόληση				Ίσχυος				Καταστήματα			
	1969	1973	1978	1984	1969	1973	1978	1984	1969	1973	1978	1984
0-4	3858	3773	3636	3436	9225	11309	16813	22579	2410	2201	2177	2239
5-19	1544	1889	1642	1939	4598	6473	6873	12443	195	241	215	230
20-49	1134	1262	1365	1148	2811	11481	6422	11043	37	43	44	36
50-99	661	813	1421	1298	2502	20633	17890	15334	9	13	20	17
100-199	7440	972	1258	1211	7743	7569	18438	14411	9	8	9	8
200-499	1533	650	1461	3000	29942	5319	37412	90642	4	2	6	11
500-999	-	1705	1897	3161	-	59485	87199	148411	-	3	3	4
≥1000	-	-	2102	1135	-	-	109656	18543	-	-	2	1

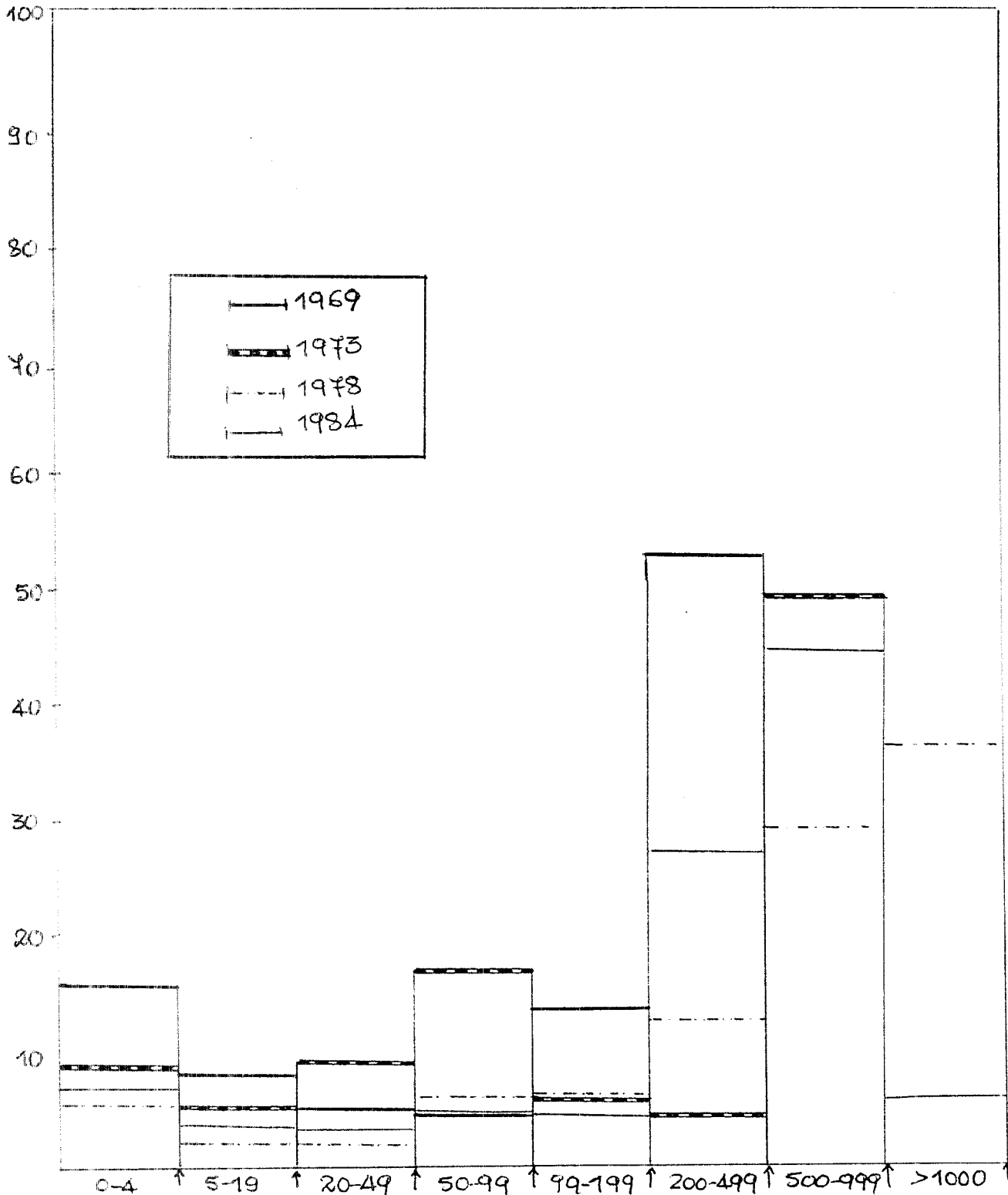
Συγκεντρωτικός Πίνακας της εξέλιξης
του βαθμού μηχανοποίησης - Έκσυγχρονισμού

Τάξεις	Ύψος / μονάδα				Ύψος / εργαζόμενο			
	1969	1973	1978	1984	1969	1973	1978	1984
0-4	3,82	5,13	7,8	9,9	2,4	3,0	4,65	5,7
5-14	23,6	26,9	32,0	54,1	3,0	3,4	4,2	6,4
20-49	76,0	267	146	307	2,5	9,1	4,7	9,6
50-99	278,0	1587	895	902	3,8	25,4	12,6	11,8
100-199	860,0	946	2049	1864	5,4	7,8	14,7	12,3
200-499	7485	2660	6245	8240	19,5	8,2	25,5	30,2
500-999	-	19828	29066	37103	-	35,0	46,0	47,0
≥ 1000	-	-	54828	18543	-	-	52,2	16,3

- 11 -

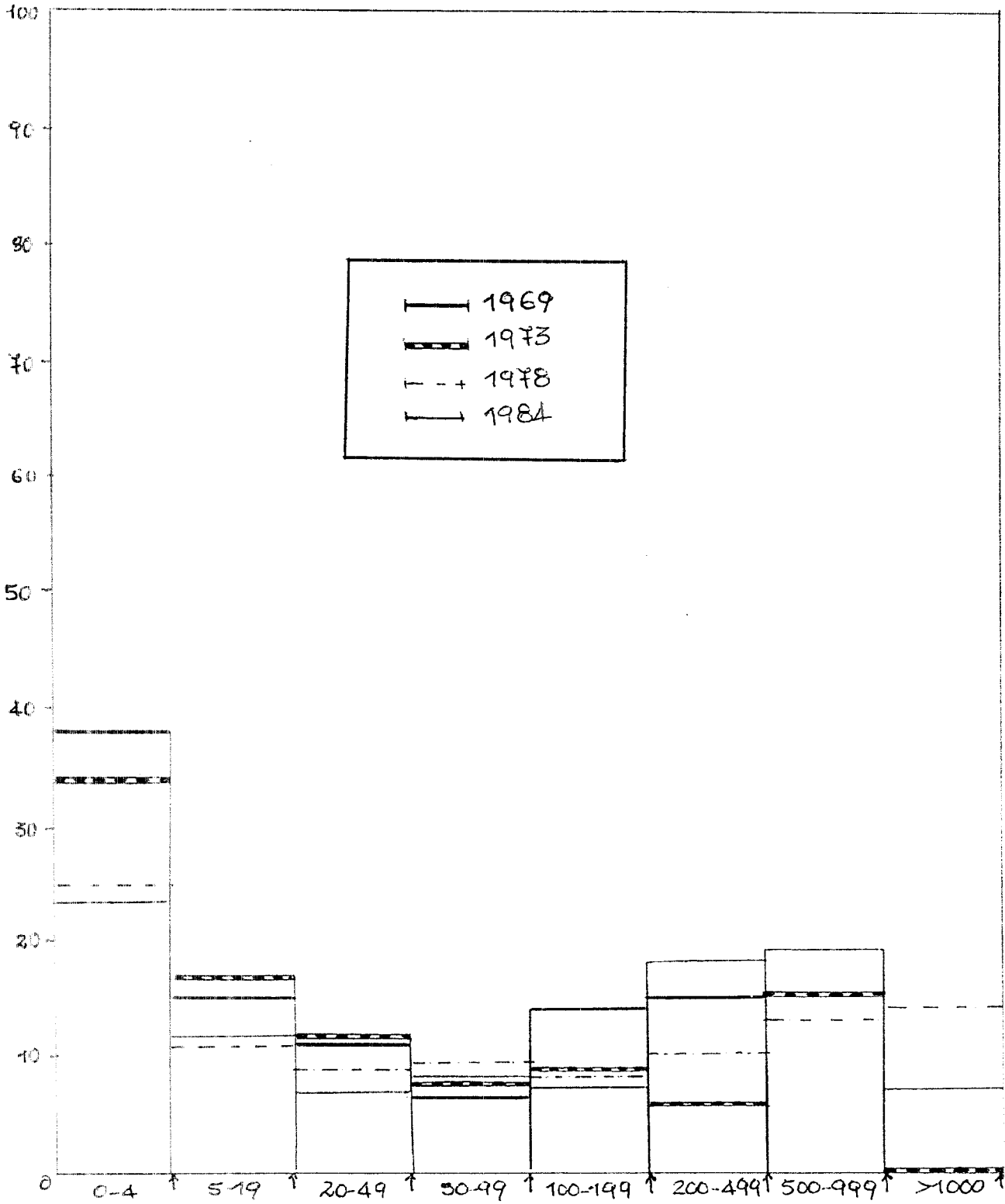
ΓΕΧΥΓ - ΕΥΧΥΟΤΗΓ

ΔΙΑΦΟΡΙΑΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

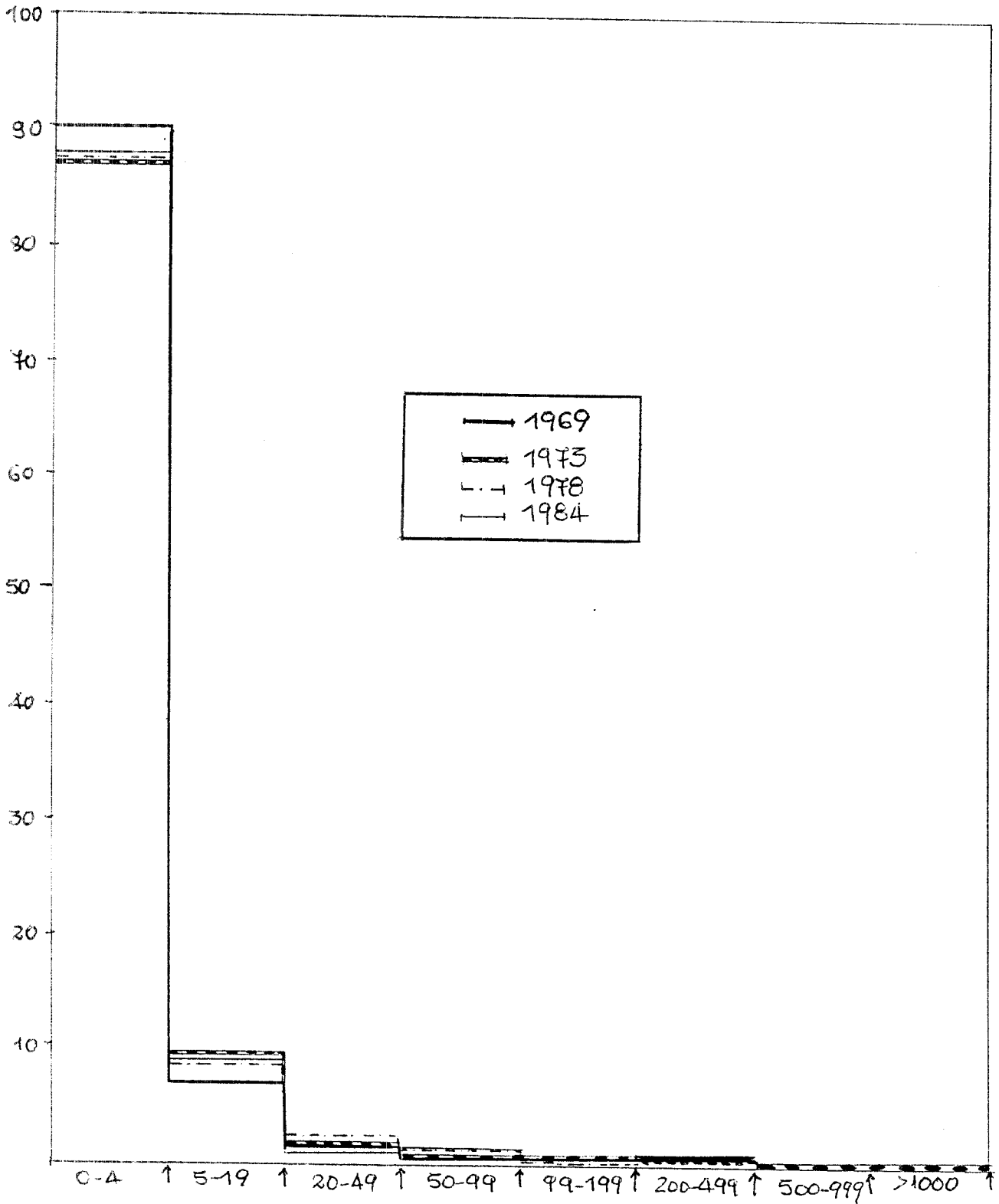
Αναχρόνητα-επιχορηγία

Διαφορών εξέλιξη

Βιομηχανικά καταστήματα - πυκνότης

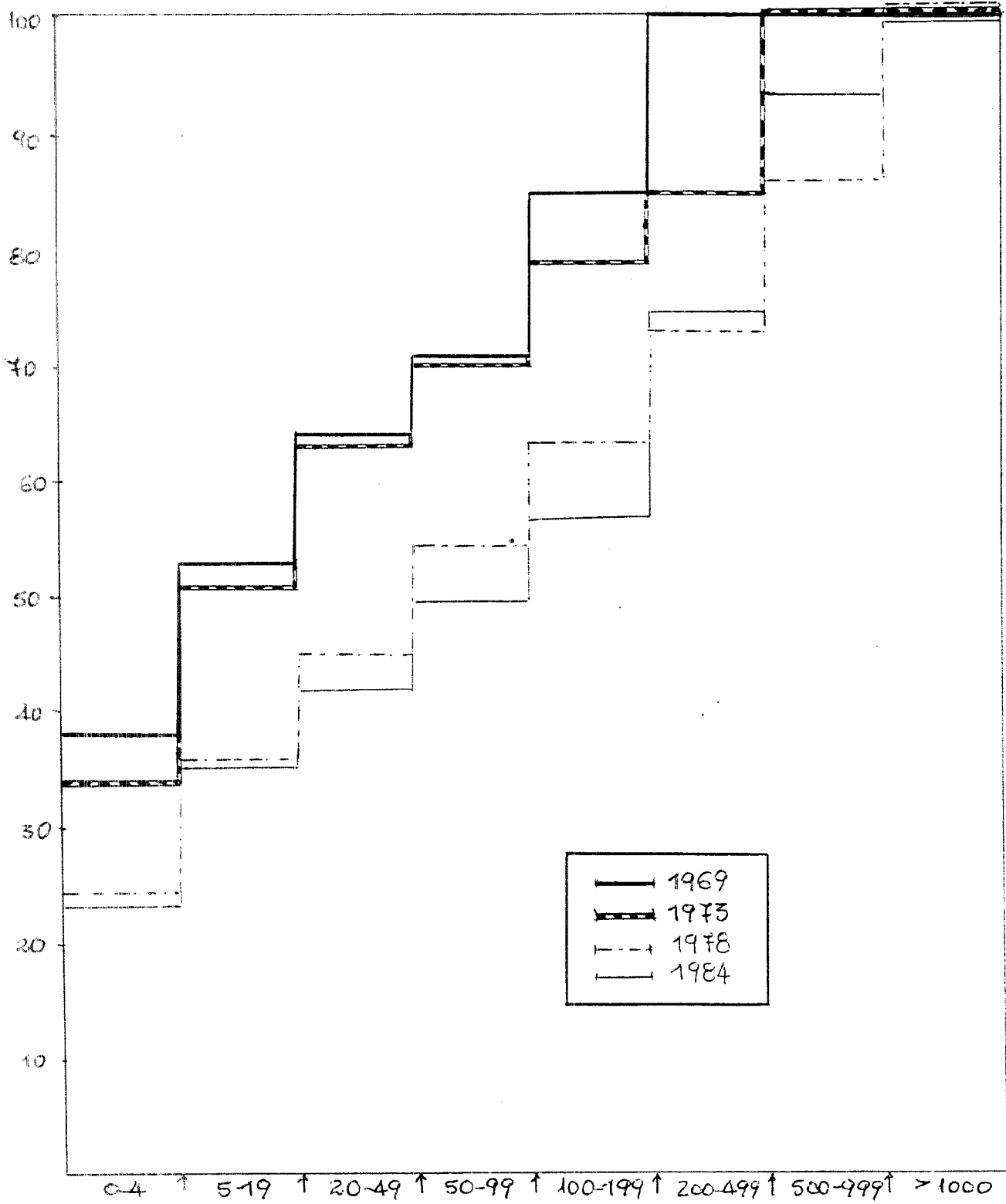
Διαχρονική εξέλιξη

Αριθμός εργαζομένων ανά τάξη
 Σύνολο των εργαζομένων %

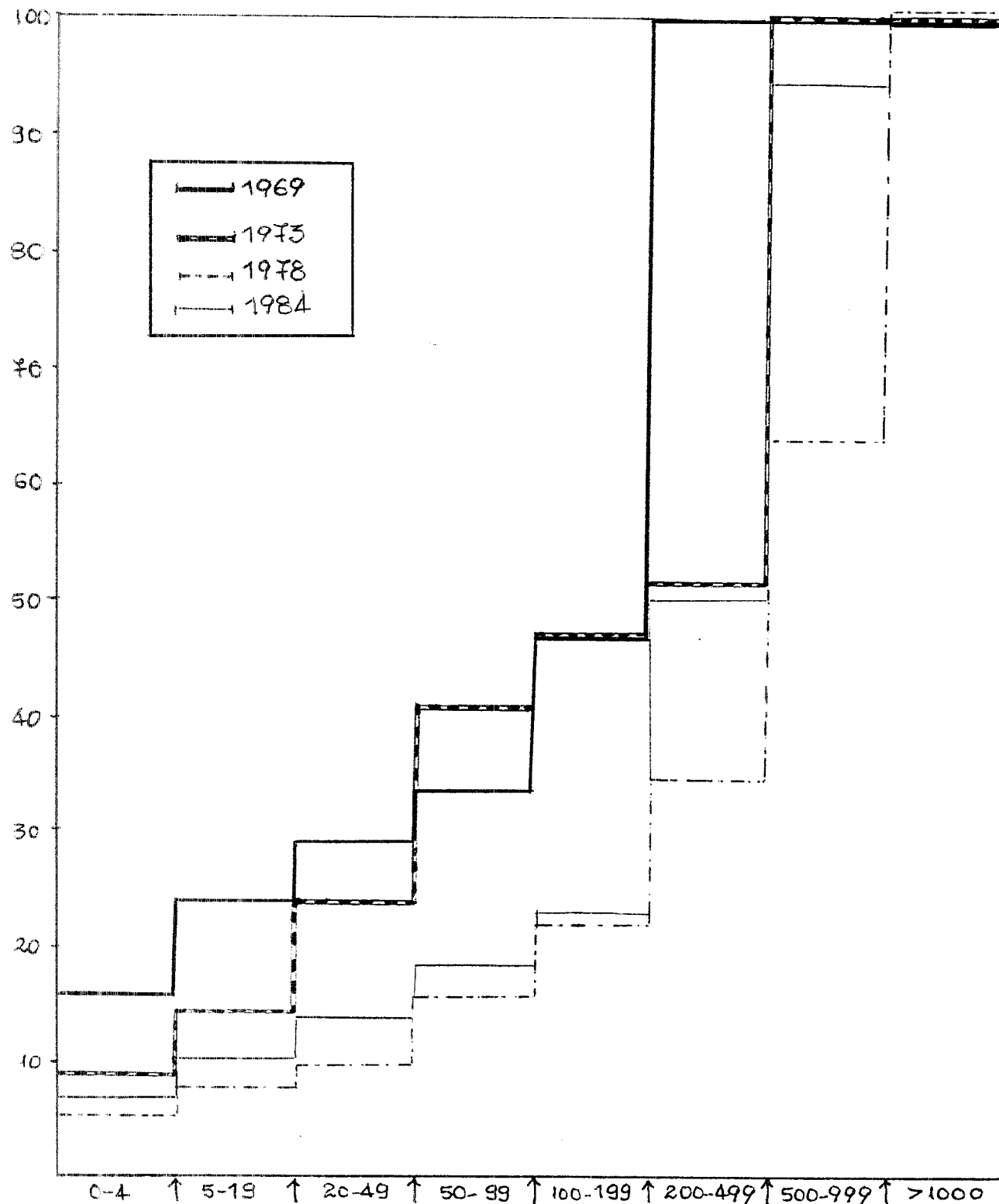
(Αθροιστική βυχνοτήτα)

Διαχρονική εξέλιξη

Γεχυσ - Αθροιστική συχνότητα

Διαχρονική εξέλιξη

2β. Χωρισμός Βιομηχανίας σε μικρή-μεσαία-μεγάλη

Για τις ανάγκες της παρούσας εργασίας η βιομηχανία χωρίστηκε με βάση τον αριθμό των απασχολούμενων ως εξής:

- ι) Μικρή Βιομηχανία : 0-20 απασχολούμενοι
- ιι) Μεσαία Βιομηχανία: 20-100 απασχολούμενοι
- ιιι) Μεγάλη Βιομηχανία: πάνω από 100 απασχολούμενοι

Βιομηχανικά καταστήματα με απασχόληση πάνω από 100 άτομα

Μεγάλη βιομηχανία

	1969	1973	1978	1984
Σύνολο εταιρειών	13	13	20	24
Απασχόληση	2973	3327	6724	8507
Πεχύς	37685	72373	252765	272.501
Ποσοστό κτιρίων	0,5%	0,50%	0,81%	0,93%
Ποσοστό Πεχύς	66,3%	59,2%	84%	81,6%
Ποσοστό Απασχόλησης	29,3%	30,1%	45,5%	50,5%

Βιομηχανικά καταστήματα με απασχόληση μέχρι 20 άτομα

Μικρή βιομηχανία

	1969	1973	1978	1984
Επίπεδο Καταστήσεων	2605	2442	2392	2519
Απασχόληση	5402	5662	5278	5875
Ύψους	13823	17782	23746	35022
Ποσοστό Κατελιών	97,8%	97,3%	96,6%	97,1%
Ποσοστό Ύψους	24,3%	4,5%	7,9%	10,5%
Ποσοστό Απασχόλησης	53,1%	51,2%	35,7%	34,9%

Βιομηχανικά καταστήματα με απασχόληση από 20-100 άτομα

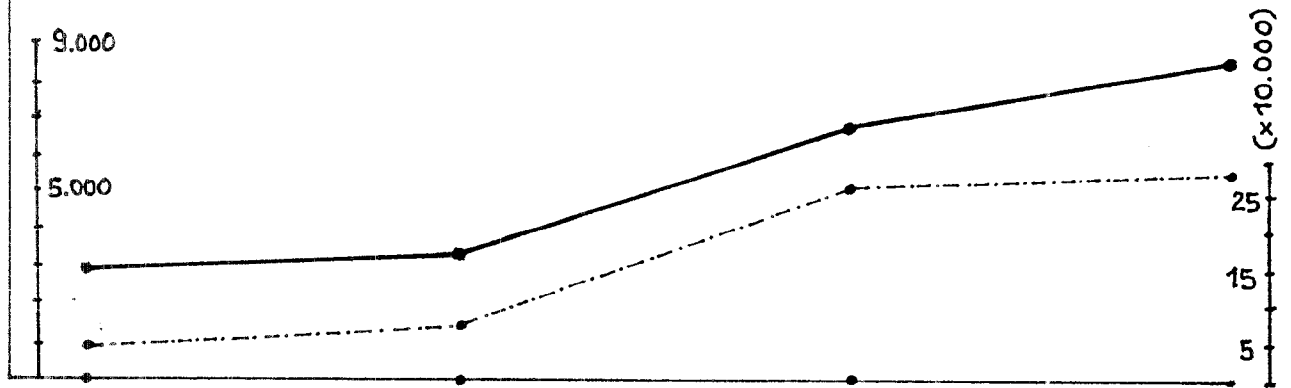
Μεγάλα βιομηχανία

	1969	1973	1978	1984
Επίπεδο Καταστημάτων	46	56	64	53
Απασχόληση	1795	2075	2786	2447
Ύψους	5313	32120	24312	26377
Ποσοστό Κατελιών	1,13%	2,2%	2,6%	2,0%
Ποσοστό Ύψους	9,3%	26,3%	8,1%	7,9%
Ποσοστό Απασχόλησης	17,7%	18,8%	18,8%	14,5%

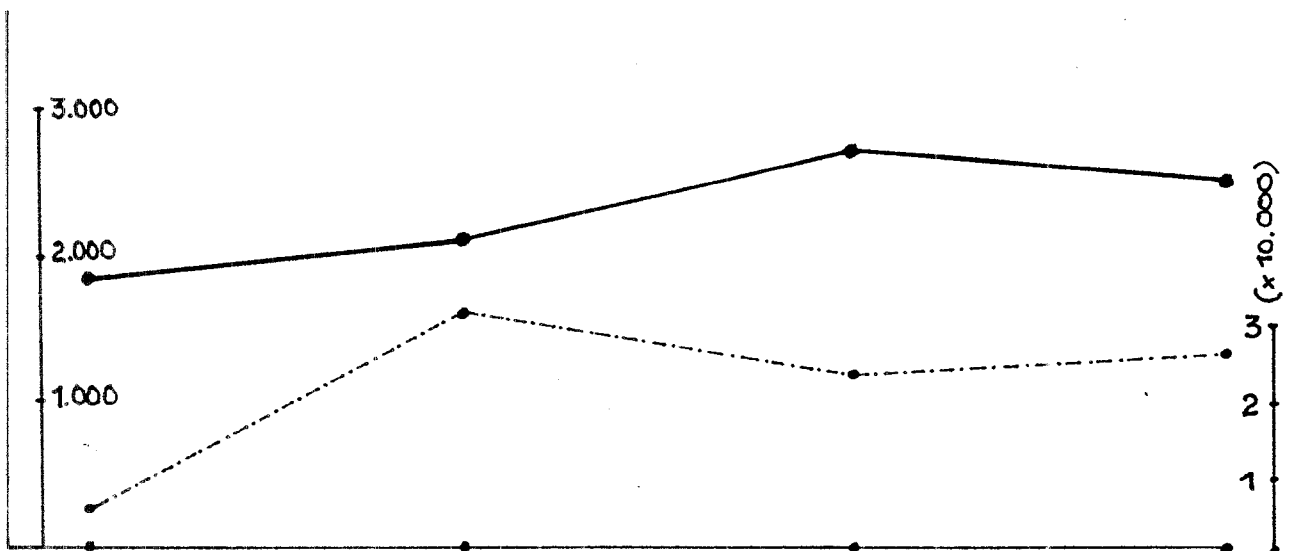
Βιομηχανικά καταστήματα

ολοκληρωμένη

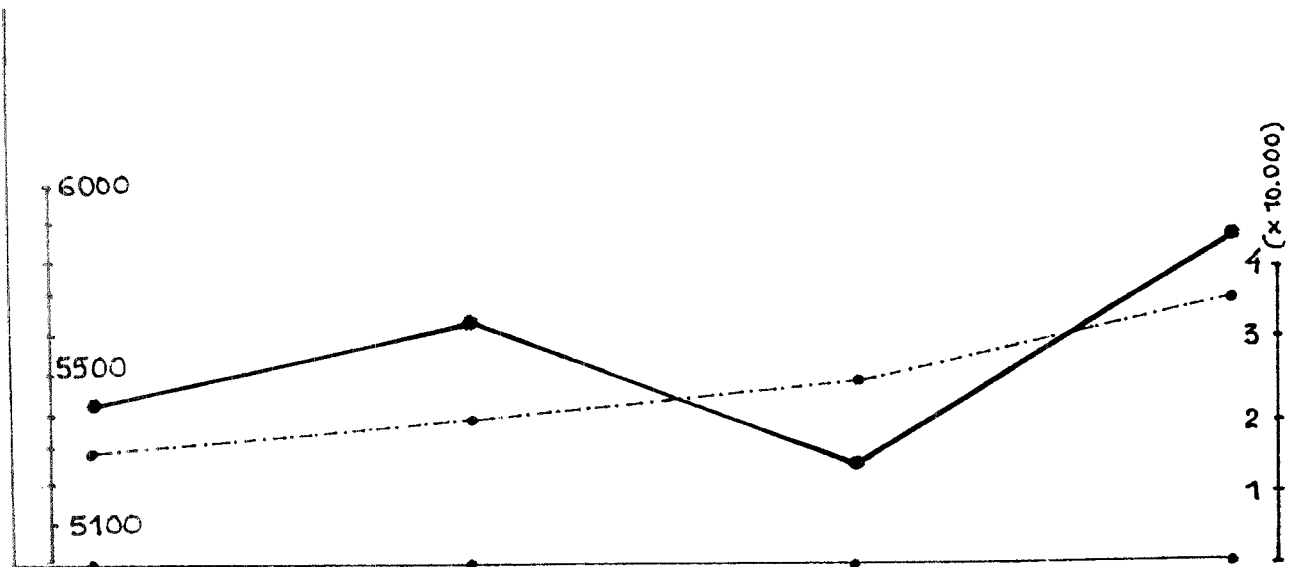
Πάνω από 100 άτομα

Από 20-100 άτομα

Μέχρι 20 άτομα

1969

1973

1978

1984

—•—•— απορρόφηση

- - -•- - - λεχιά

έτη

Βιομηχανικά καταστήματα με απασχόληση μέχρι 20 άτομα

Δείκτης	1969	1973	1978	1984
$\frac{\text{Ίσχυς}}{\text{Μονάδα}}$	5,3	7,3	10	13,9
$\frac{\text{Ίσχυς}}{\text{Έργαζόμενο}}$	2,6	3,1	4,5	6,0

Μικρή Βιομηχανία

Βιομηχανικά καταστήματα με απασχόληση 20 - 100 άτομα

Δείκτης	1969	1973	1978	1984
$\frac{\text{Ίσχυς}}{\text{Μονάδα}}$	115,5	573,5	380	498
$\frac{\text{Ίσχυς}}{\text{Έργαζομ}}$	3,0	15,5	8,7	10,8

Μεσαία Βιομηχανία

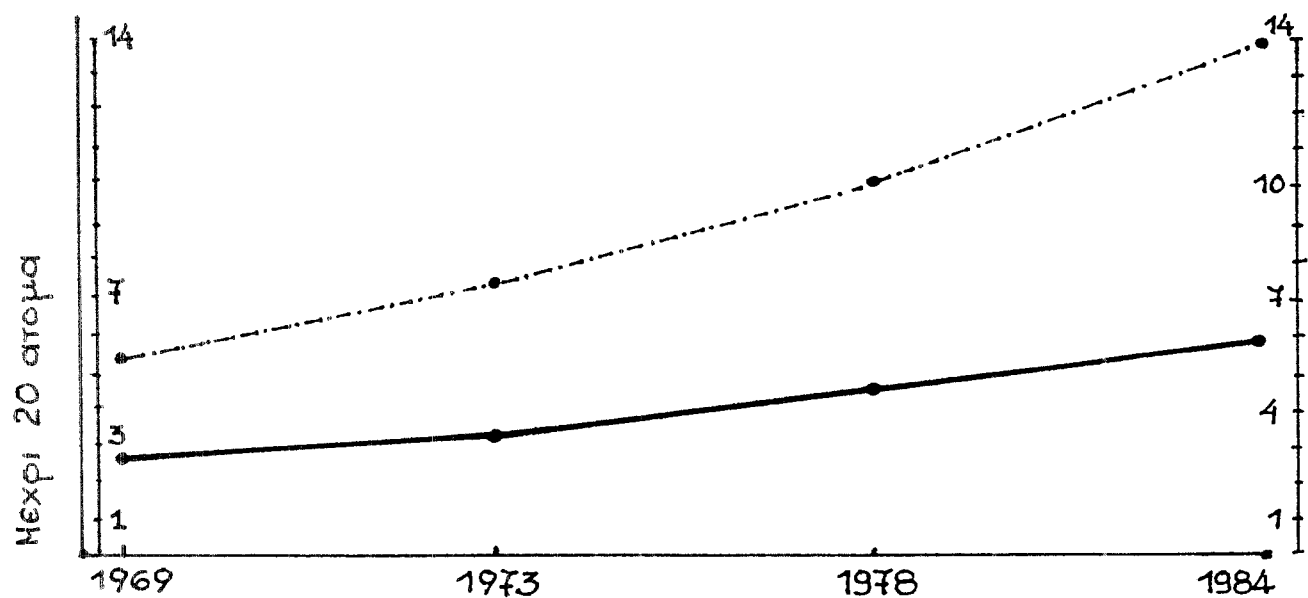
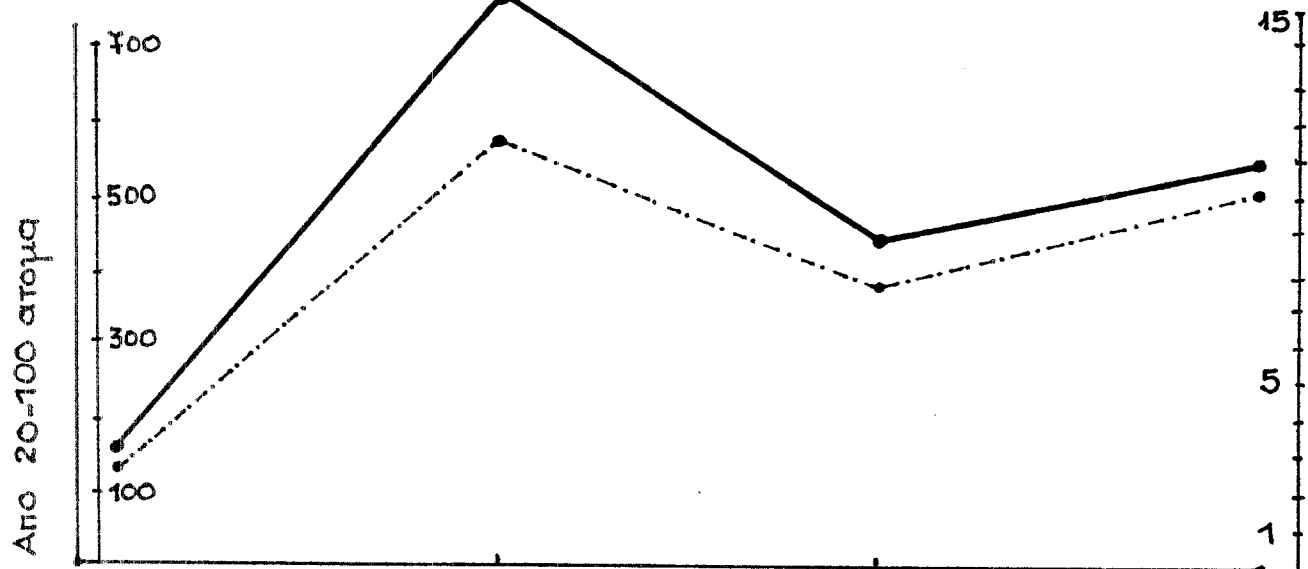
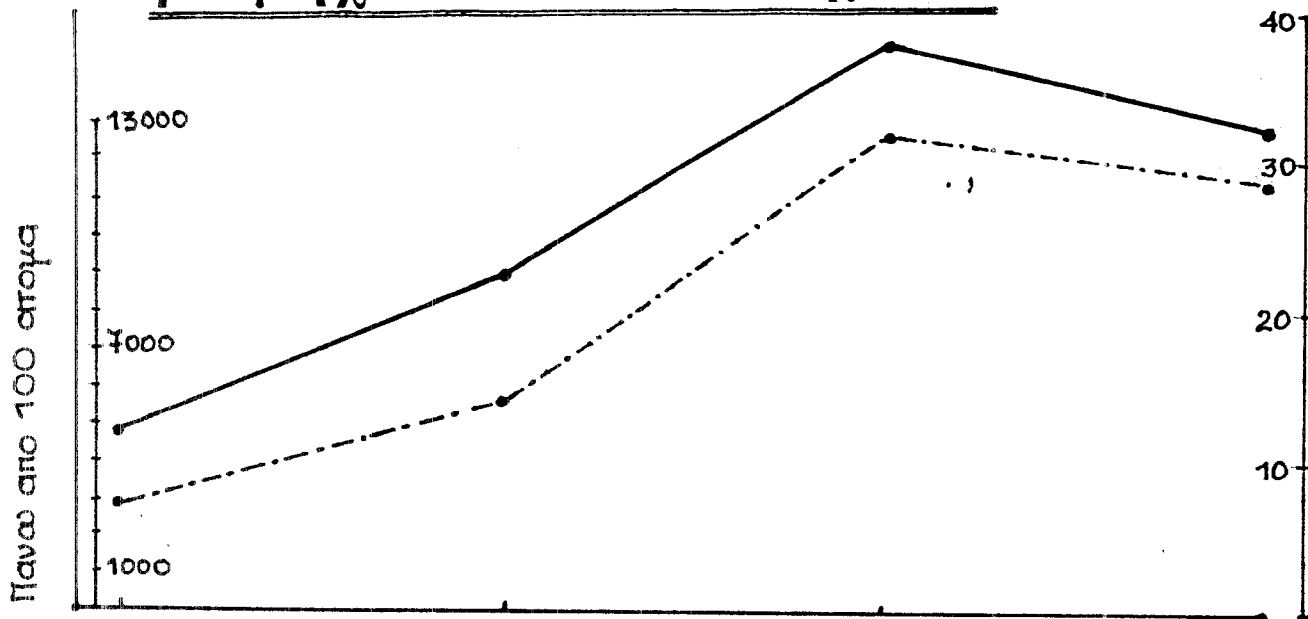
Βιομηχανικά καταστήματα με απασχόληση 100 άτομα και πάνω

Δείκτης	1969	1973	1978	1984
$\frac{\text{Ίσχυς}}{\text{Μονάδα}}$	2900	5567	12638	11354
$\frac{\text{Ίσχυς}}{\text{Έργαζομ}}$	12,7	21,8	37,6	32,0

Μεγάλη Βιομηχανία

Βιομηχανικά καταστήματα

↑
απασχόληση

----- 16x10³/μονάδα
 ————— 16x10³/εργαζόμενο

ετη →

2γ. Κλαδική διάρθρωση της βιομηχανίας

Οι κλάδοι παραγωγής που κυριαρχούν στη Μαγνησία από άποψη απασχόλησης, εγκατεστημένης ισχύος, ακαθάριστης αξίας παραγωγής και καθορίζουν την βιομηχανική ταυτότητα της περιοχής είναι οι εξής:

1. Κλάδος 20: Είδη διατροφής
2. Κλάδος 23: Κλωστοϋφαντουργία
3. Κλάδος 24: Έτοιμο ένδυμα
4. Κλάδος 33: Μη μεταλλικά ορυκτά
5. Κλάδος 34: Μεταλλουργικά προϊόντα
6. Κλάδος 35: Τελικά προϊόντα από μέταλλο
7. Κλάδος 36: Μηχανοκατασκευές
8. Κλάδος 38: Μεταφορικά μέσα

Οι παραπάνω κλάδοι περιλαμβάνουν:

το 66,50/ο των καταστημάτων

το 80ο/ο της απασχόλησης

το 90ο/ο της εγκατεστημένης ισχύος

το 89ο/ο της Α.Α.Π. της μεταποίησης του νομού

Η κωδικοποίηση των κλάδων παραγωγής έγινε σύμφωνα με την Ε.Σ.Υ.Ε. Οι υπόλοιποι κλάδοι είναι:

- κλάδος 21: Ποτά
- κλάδος 22: Καπνοβιομηχανία
- κλάδος 25: Ξύλο - φελός
- κλάδος 26: Έπιπλα και είδη έπιπλώσεως
- κλάδος 27: Βιομηχανίες Χάρτου
- κλάδος 28: Έκτυπώσεις - Έκδόσεις
- κλάδος 29: Δέρμα και γουναρικά
- κλάδος 30: Προϊόντα από έλαστικό και πλαστικά
- κλάδος 31: Χημικές βιομηχανίες
- κλάδος 32: Παραγωγή πετρελαίου και άνθρακα
- κλάδος 37: Κατασκευή ηλεκτρικών μηχανών και συσκευών
- κλάδος 39: Λοιπές βιομηχανίες

Επίσης	Αναχωρήσεις				ΙΣΥΣ				ΚΑΤΑΙΤΗΝΑΤΑ			
	1969	1973	1978	1984	1969	1973	1978	1984	1969	1973	1978	1984
20	1774	2177	1879	2137	7045	8920	10550	18201	570	533	494	516
21	244	251	281	242	619	8715	1967	1943	30	36	31	24
22	910	184	101	21	986	475	164	97	19	8	6	1
23	939	1036	1667	1664	5000	6210	17371	25625	60	58	52	56
24	1032	1285	2093	1776	280	663	1357	1927	585	456	337	267
25	663	681	643	646	2712	3027	3886	5104	373	354	340	362
26	442	541	469	447	1148	1652	1991	2455	189	195	189	182
27	25	8	189	247	45	29	3580	5497	4	5	4	5
28	162	161	214	217	157	215	363	534	26	32	34	38
29	22	24	22	17	109	107	79	103	11	13	11	6
30	26	77	231	278	27	461	3930	5326	17	19	27	45
31	48	42	170	200	234	110	274	957	11	13	15	18
32	9	5	12	43	20	40	378	804	2	1	4	6
33	1001	1168	1567	1547	27363	61295	99159	142797	104	117	124	128
34	152	129	844	1257	4283	4283	117644	75718	1	1	5	8
35	1249	1696	2296	1193	3310	21377	26879	13540	282	265	301	289
36	683	741	557	1488	2255	3042	3484	10837	94	92	127	115
37	217	252	739	838	238	409	6115	8415	81	75	108	124
38	505	479	716	2457	979	1048	1314	13019	164	172	228	348
39	67	130	106	113	10	197	339	1007	41	66	39	58
Σύνολο	10170	11067	14796	16829	56821	122275	300824	333906	2664	2511	2476	2596

ΕΞΕΛΙΞΗ των δεικτών του βαθμού μηχανοποίησης
ανα κλάδο παραγωγής

20

	1969	1973	1978	1984
A	3,1	4,1	3,8	4,1
B	12,4	16,7	21,3	35,3
Γ	4,0	4,1	5,6	8,5

ΔΕΙΚΤΕΣ :

A: μέσος αριθμός εργαζομένων ανα μονάδα

B: μέσος αριθμός ιππων ανα μονάδα

Γ: μέσος αριθμός ιππων ανα εργαζόμενο

21

	1969	1973	1978	1984
A	8,13	7,0	9,06	10,1
B	20,64	24,2	63,50	81,0
Г	2,54	34,12	7,0	8,0

22

A	47,9	23,0	16,9	21,0
B	51,9	59,4	27,3	97,0
Г	1,08	2,60	1,62	4,6

23

A	15,65	17,9	32,05	29,7
B	83,3	107,0	334,0	457,0
Г	5,32	6,0	10,42	15,4

24

A	1,76	2,82	6,21	6,7
B	0,48	1,45	4,03	7,2
Г	0,27	0,52	0,65	1,1

25

	1969	1973	1978	1984
A	1,8	1,9	2,0	1,8
B	7,3	8,5	12,1	14,1
Г	4,1	4,4	6,0	7,9

26

A	2,3	2,7	2,5	2,5
B	6,1	8,5	10,5	13,5
Г	2,6	3,0	4,2	5,5

27

A	6,3	1,6	47,2	49,4
B	11,3	5,8	895	1000
Г	1,8	3,6	19,0	22,2

28

A	6,2	5,0	6,3	5,7
B	6,0	6,7	10,7	14,0
Г	0,97	1,3	1,7	2,5

29

	1969	1973	1978	1984
A	2,0	1,85	2,0	2,8
B	9,82	8,23	7,18	17,2
Г	4,95	4,46	3,60	6,0

30

A	1,53	4,05	8,55	6,2
B	1,59	24,3	145,5	118,3
Г	1,04	5,98	17,0	19,2

31

A	4,36	3,23	11,33	11,1
B	21,3	8,46	18,26	53,2
Г	4,90	2,62	1,61	4,8

32

A	4,5	5,0	3,0	7,2
B	10,0	40,0	94,5	134
Г	2,22	8,0	31,5	18,7

33

	1969	1973	1978	1984
A	9,62	10,0	12,63	12,1
B	263,0	524	800	1115,6
Г	27,33	52,5	63,3	92,3

34

A	152	129	169	157
B	4283	4283	23529	9465
Г	28,18	33,20	139	60,3

35

A	4,42	6,4	7,63	4,1
B	11,13	80,7	89,3	47,0
Г	2,65	12,60	11,71	11,4

36

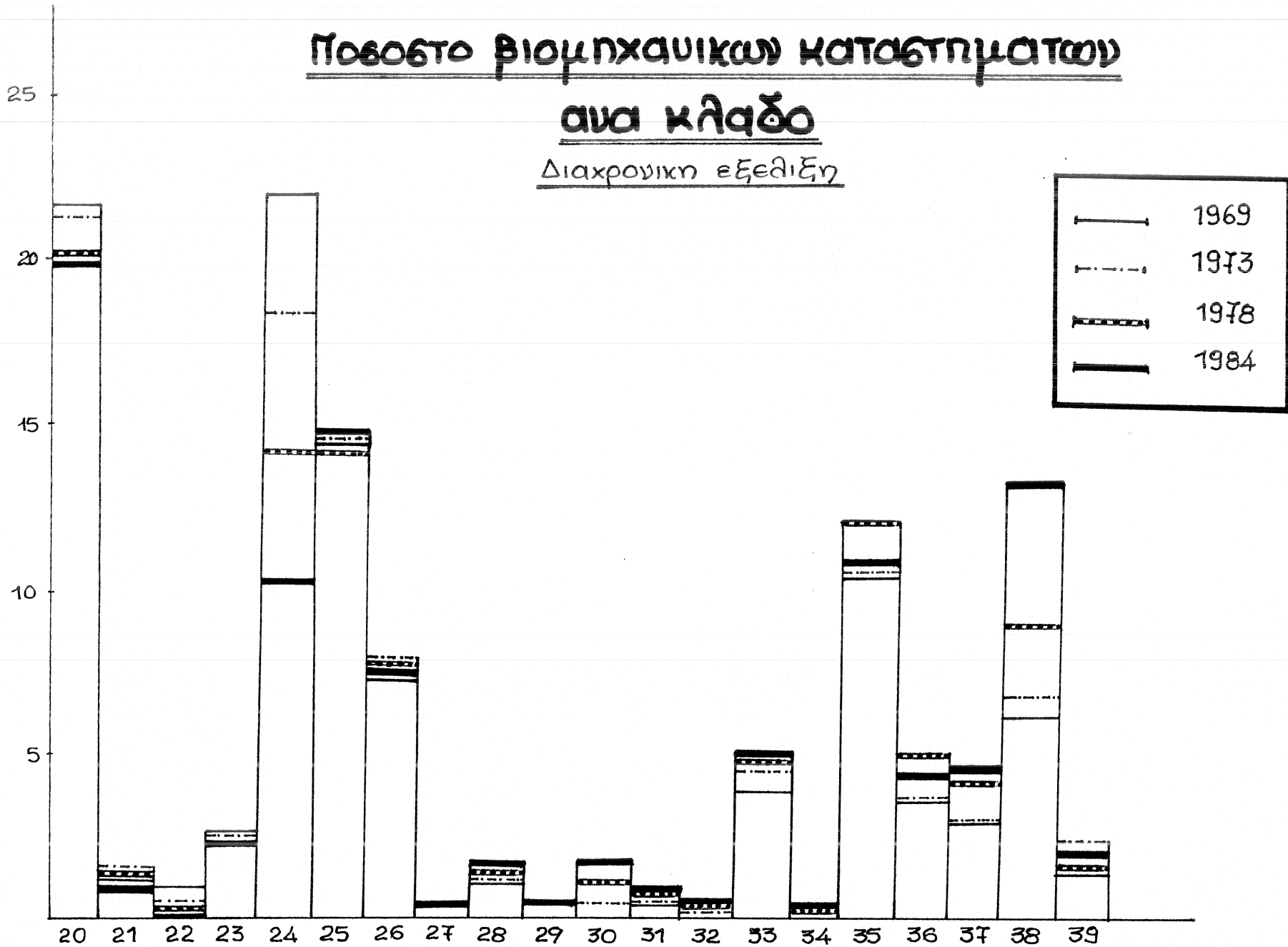
A	7,26	8,05	4,38	13,0
B	24,0	33,06	27,4	94,3
Г	3,30	4,10	6,25	7,3

	1969	1973	1978	1984
<u>37</u> A	2,68	3,36	6,84	6,8
B	2,94	5,45	56,62	68,0
Г	1,10	1,62	8,27	10,0
<u>38</u> A	3,08	2,78	3,14	7,1
B	5,97	6,10	5,76	37,4
Г	1,94	2,19	1,84	5,3
<u>39</u> A	1,63	1,97	2,72	1,95
B	0,24	2,98	8,90	17,4
Г	0,15	1,51	3,20	8,9

Ποσοστό βιομηχανικών καταστημάτων

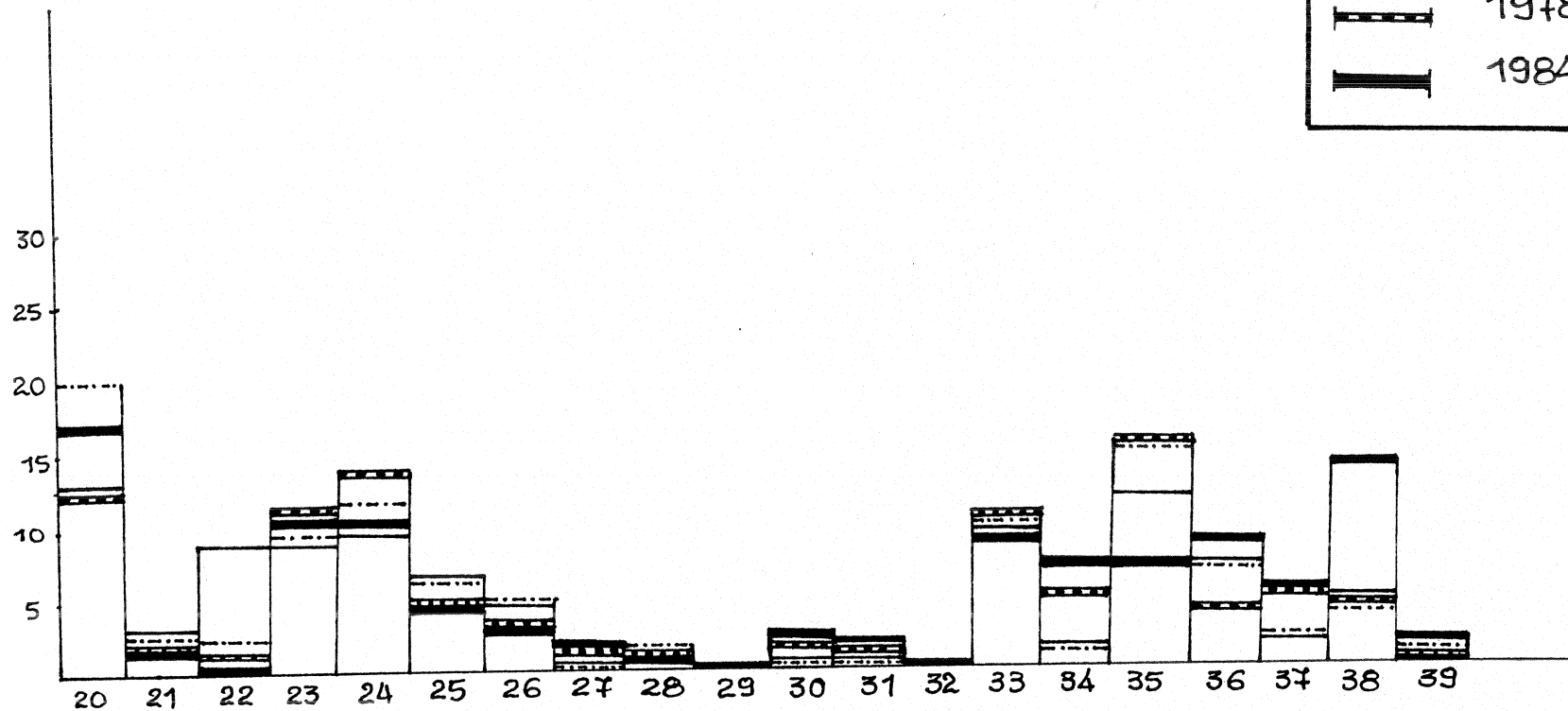
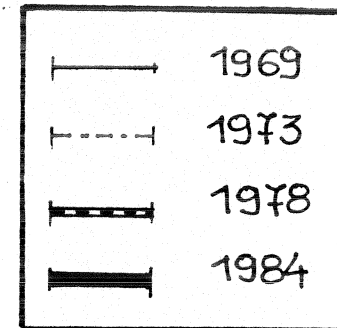
ανά κλάδο

Διαχρονική εξέλιξη

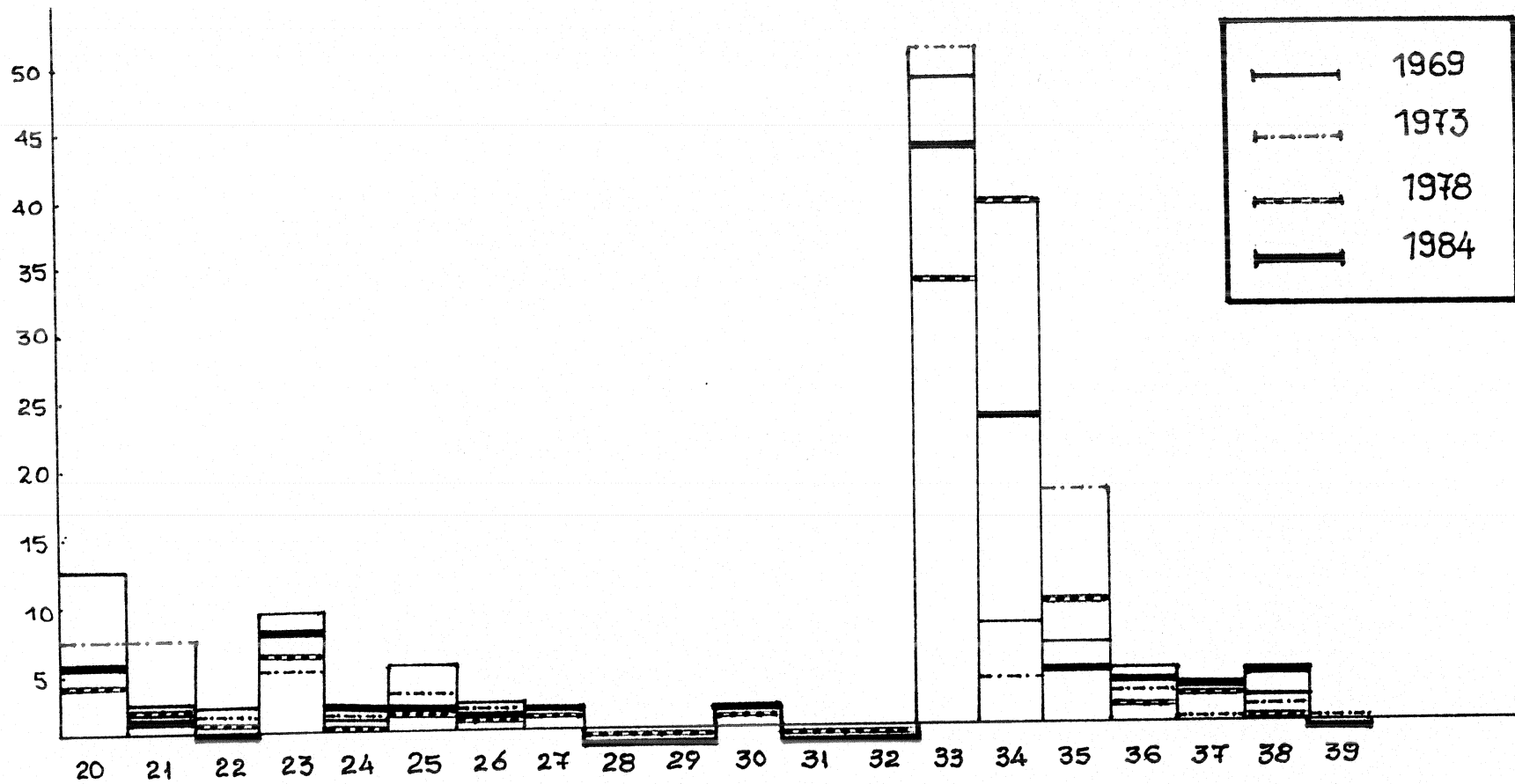

Ποσοστό απασχόλησης σε κάθε κλάδο

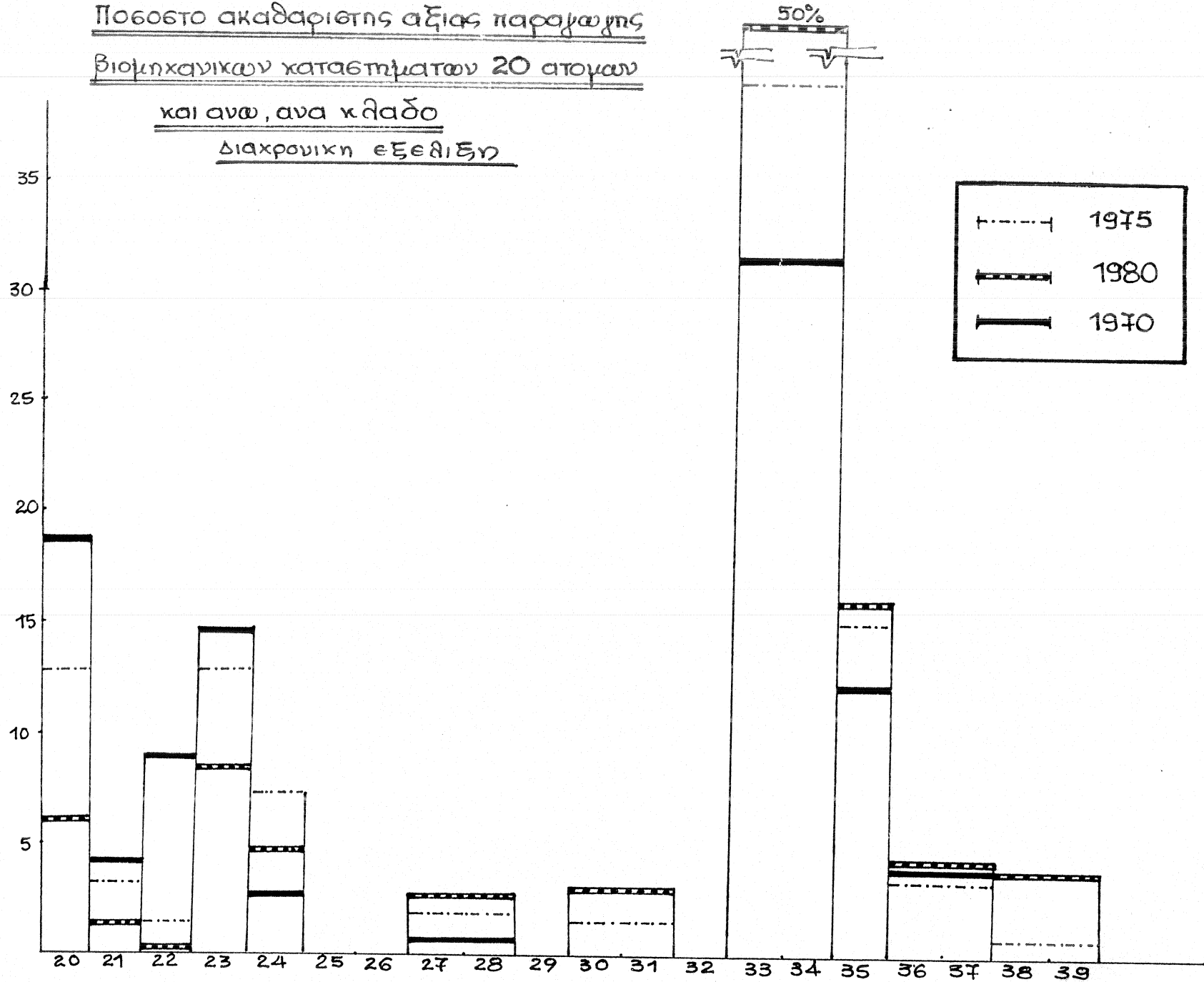
Διαχρονική εξέλιξη

ΠΟΣΟΣΤΟ ΙΣΧΥΟΣ ΚΑΘΕ ΚΛΑΔΟΥ
ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ

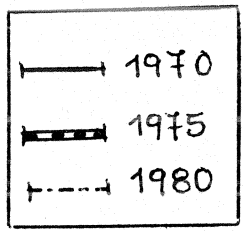

Ποσοστό ακαθαρίας αξίας παραγωγής
βιομηχανικών καταστημάτων 20 ατομών
και ανά, ανά κλάδο
διαχρονική εξέλιξη

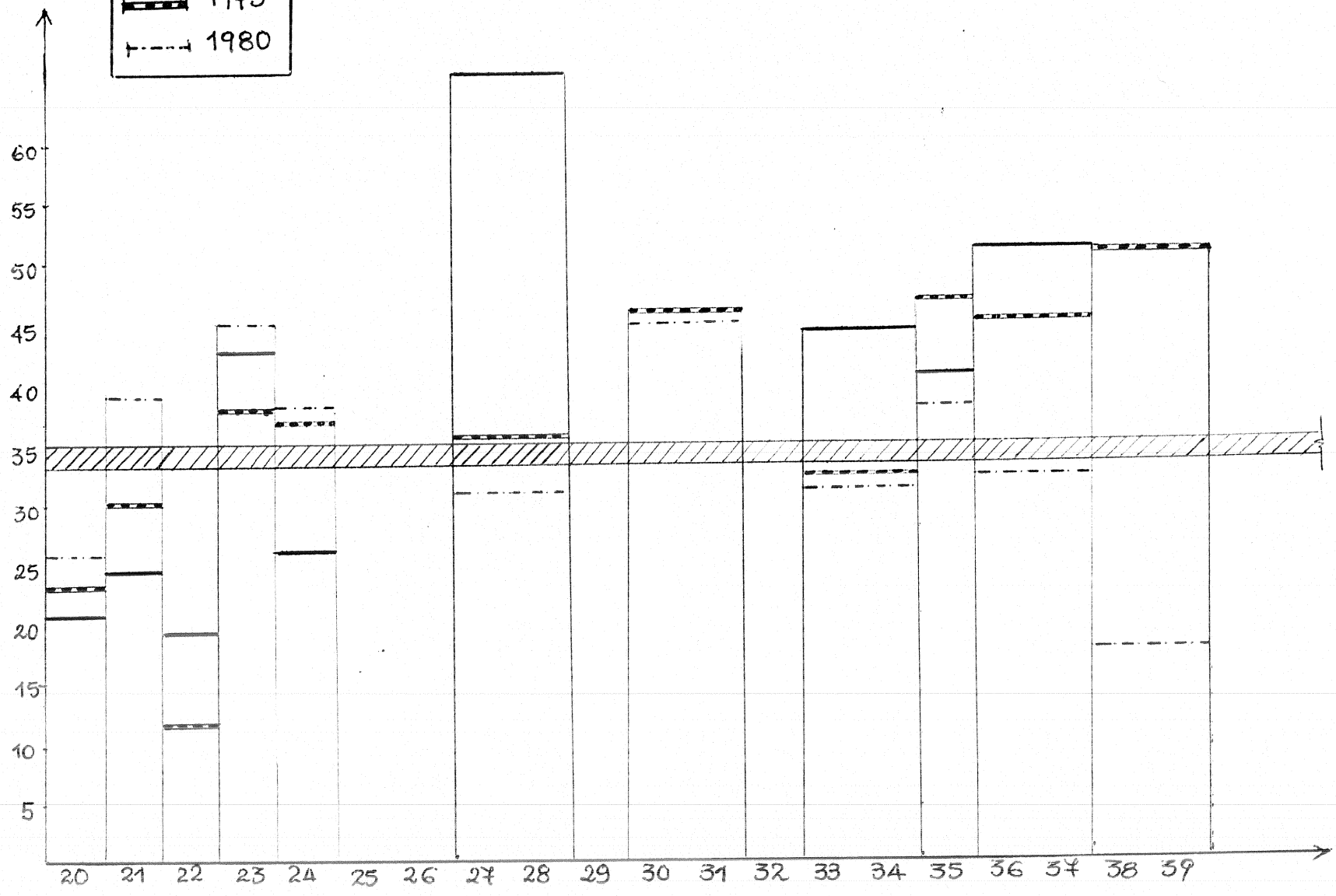

Ποσοστό $\frac{\Gamma\Lambda}{\Lambda.\Lambda.\Pi}$ για βιομηχανικά καταστήματα 20ατομων και αυτα ανα κλαδο

Διαχρονικη εξελιξη

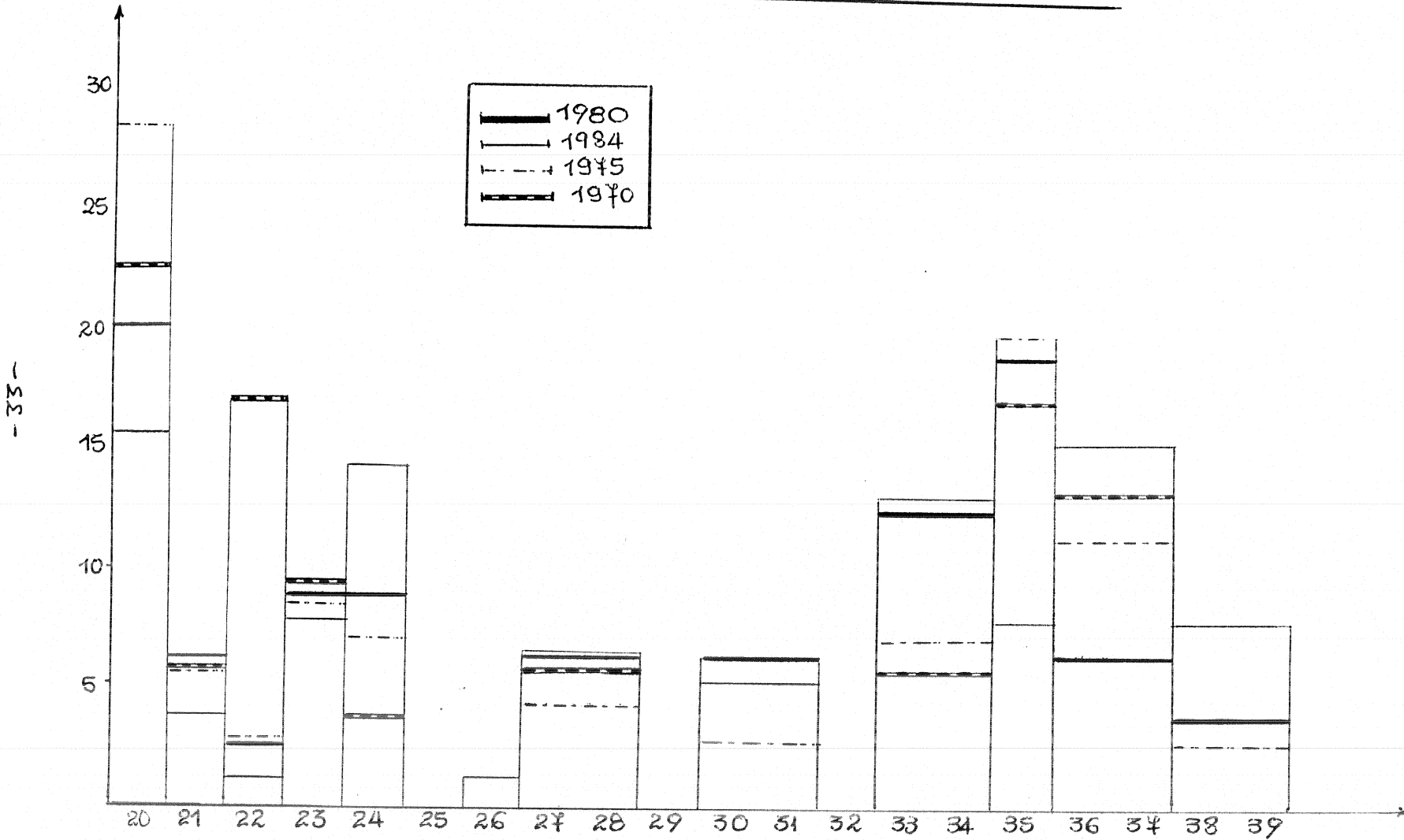

- 32 -

Ποσοστό βιομηχανικών καταστημάτων 20 ατόμων και άνω ανά κλάδο

Διαχρονική εξέλιξη

Πίνακας Μαχησιμίας 1969

Κατανομή των απασχολούμενων της ισχύος και του αριθμού των μονάδων σε τάξεις ανάλογα με το είδος της μονάδας

Τάξεις	Απασχολούμενοι			Ισχύς			Αριθμός μονάδων		
	Πλήθος	Συχνότητα %	Αθροιστ. Συχνοτ.	Πλήθος	Συχνότητα %	Αθροιστ. Συχνοτ.	Πλήθος	Συχνότητα %	Αθροιστ. Συχνοτ.
20	1774	17,4	17,4	7045	12,4	12,4	570	21,4	21,4
21	244	2,4	19,8	6193	1,1	13,5	30	1,1	22,5
22	910	9,0	28,8	9859	17	15,2	19	0,7	23,2
23	939	9,2	38	4999,2	8,8	24	60	2,3	25,5
24	1032	10,1	48,1	2798	0,5	24,5	585	2,2	47,5
25	663	6,5	54,6	2712	4,8	29,3	373	1,4	61,5
26	442	4,4	59	1142,5	2	31,3	187	7,1	58,6
27	25	0,3	59,3	45,2	0,1	31,4	4	0,2	68,8
28	162	1,6	60,9	1562	0,3	31,7	26	1	69,8
29	22	0,2	61,1	1082	0,2	31,9	11	0,4	70,2
30	26	0,3	61,4	27,2	0	31,9	17	0,6	70,8
31	28	0,3	61,7	934,1	0,4	32,3	11	0,4	71,2
32	2	0,1	62	2,2	0	32,3	2	0,1	71,3
33	1006	9,8	71,8	27363,1	48,2	80,5	104	3,7	75,2
34	152	1,5	73,3	4283	7,5	88	1	0	75,2
35	1247	12,3	85,6	3302,5	5,8	93,8	282	10,5	85,8
36	688	6,7	92,3	2255,4	4	97,8	94	3,5	89,3
37	217	2,1	94,4	238,4	0,4	98,2	21	0,8	92,3
38	525	5	99,4	379,2	1,8	100	164	6,2	98,5
39	67	0,6	100	10,2	0	100	41	1,5	100
ΣΥΝΟΛΟ	10172	100		56820,7	100		2664	100	

Πίνακας Μαγνησίας 1973

Κατανομή των απασχολούμενων, της ισχύος και του αριθμού των μονάδων σε τάξεις ανάλογα με το είδος της μονάδας

Τάξεις	Απασχολούμενοι			Ισχύς			Αριθμός μονάδων		
	Πλήθος	Συχνότητα %	Αθροισ. Συχνότητα	Πλήθος	Συχνότητα %	Αθροισ. Συχνότητα	Πλήθος	Συχνότητα %	Αθροισ. Συχνότητα
20	2177	19,7	19,7	8920	7,3	7,3	533	21,2	21,2
21	251	2,3	22	8715	7,1	14,4	36	1,4	22,6
22	184	1,7	23,7	475	0,4	14,8	8	0,3	22,9
23	1036	9,3	33	6210	5,1	19,9	58	2,3	25,2
24	1285	11,6	44,6	663	0,5	20,4	456	18,2	43,4
25	681	5,1	50,7	3027	2,5	22,9	354	14,1	57,5
26	541	4,9	55,6	1652	1,4	24,3	195	7,8	65,3
27	8	0,1	55,8	29	0	24,3	5	0,2	65,5
28	161	1,4	57,1	215	0,2	24,5	32	1,3	66,8
29	24	0,2	57,3	107	0,1	24,6	13	0,5	67,3
30	77	0,7	58	461	0,4	25	19	0,8	68,1
31	42	0,4	58,4	110	0,1	25,1	13	0,5	68,6
32	5	0	58,4	40	0	25,1	1	0	68,6
33	1168	10,6	69	61295	50,1	75,2	117	4,7	73,3
34	123	1,2	70,2	4283	3,5	78,7	1	0	73,3
35	1696	15,3	85,5	21377	17,5	96,2	265	10,6	83,9
36	741	6,7	92,2	3042	2,5	98,7	92	3,7	87,6
37	252	2,3	94,5	409	0,3	99	15	0,6	90,6
38	479	4,3	98,8	1048	0,8	99,8	172	6,8	97,4
39	130	1,2	100	197	0,2	100	66	2,6	100
ΣΥΝΟΛΟ	11067	100		122275	100		2511	100	

Πίνακας Μαγνησίας 1978

Κατανομή των απασχολημένων, της ισχύος και του αριθμού των μονάδων σε τάξεις ανάλογα με το είδος της μονάδας

Τάξεις	Απασχολούμενοι			Ισχύς			Αριθμός μονάδων		
	Πλήθος	Συχνότητα %	Αθροιστ Συχ	Πλήθος	Συχνότητα %	Αθροιστ Συχν	Πλήθος	Συχνότητα %	Αθροιστ Συχν
20	1879	12,7	127	10550	35	55	494	20	22
21	221	1,9	146	1957	07	42	51	13	213
22	101	0,7	15,3	164	0,1	43	6	0,2	215
23	1667	11,3	26,6	17371	58	101	52	31	236
24	2093	14,1	40,7	1957	04	105	387	136	372
25	693	4,3	45	3886	13	112	544	137	509
26	463	3,2	48,2	1991	07	125	181	76	585
27	183	1,3	49,5	3534	12	137	4	0,2	587
28	214	1,4	50,9	363	01	139	34	1,4	501
29	22	0,2	51,1	73	0	137	11	0,4	605
30	231	1,6	52,7	3100	13	151	27	1,1	616
31	479	3,1	53,8	274	01	152	16	0,6	632
32	12	0,1	53,9	374	01	153	7	0,2	671
33	1567	10,6	64,5	32429	33	483	124	5	670
34	844	5,7	70,2	117494	511	274	5	0,2	676
35	2296	15,5	85,1	26377	31	663	521	22	707
36	557	3,7	89,5	3484	12	375	127	5,1	843
37	739	5	94,5	6115	2	995	132	4,3	892
38	716	4,8	99,3	1374	0,4	997	152	6,5	984
39	106	0,7	100	339	0,1	100	73	1,6	100
ΣΥΝΟΛΟ	14796	100		309229	102		5475	100	

Σύνολον Βιομηχανίας Νομού Μαγνησίας
1984.

Κλάδοι	Απασχόληση			Ύλητος			Καταστήματα		
	Πλήθος	Συχν.	Αθρ. Συχν.	Πλήθος	Συχν.	Αθρ. Συχν.	Πλήθος	Συχν.	Αθρ. Συχν.
20	2137	12,7%		18201	5,5%		516	19,9%	
21	242	1,5%		1943	0,6%		24	0,92%	
22	21	0,12%		97	0,02%		1	0,04%	
23	1664	9,9%		25625	7,7%		56	2,15%	
24	1776	10,5%		1927	0,6%		267	10,3%	
25	646	3,8%		5104	1,5%		362	14,0%	
26	447	2,7%		2455	0,7%		182	7,0%	
27	247	1,5%		5497	1,6%		5	0,20%	
28	217	1,3%		534	0,16%		38	1,5%	
29	17	0,10%		103	0,03%		6	0,23%	
30	278	1,7%		5326	1,6%		45	1,7%	
31	200	1,2%		957	0,29%		18	0,7%	
32	43	0,25%		804	0,24%		6	0,23%	
33	1547	9,2%		142797	42,8%		128	5,0%	
34	1257	7,5%		75718	22,7%		8	0,31%	
35	1193	7,1%		13540	4,0%		289	11,1%	
36	1488	8,9%		10837	3,25%		115	4,4%	
37	838	5,0%		8415	2,25%		124	4,8%	
38	2457	14,6%		13019	3,9%		348	13,4%	
39	113	0,7%		1007	0,3%		58	2,2%	
Σύνολον	16829	100%		333906			2596	100%	

Βιομηχανικά Ιακωβίματα με απασχόληση 20 ατόμων και άνω

1970					1975					1980							
οσότη των	Ποσότη Απασχόληση	Ποσότη Α.Α.Π	Ποσότη Π.Α Α.Α.Π	Ποσότη Α.Ε.Π Α.Α.Π	Κατ/των 20-29	Ποσότη των	Ποσότη Απασχόληση	Ποσότη Α.Α.Π	Ποσότη Π.Α Α.Α.Π	Ποσότη Α.Ε.Π Α.Α.Π	Κατ/των 20-29	Ποσότη των	Ποσότη Απασχόληση	Ποσότη Α.Α.Π	Ποσότη Π.Α Α.Α.Π	Ποσότη Α.Ε.Π Α.Α.Π	
2,6	11,4	19,2	20,6	3,9	20	28,2	12	13	23,2	1,17	20	20	6,5	6,16	25,4	4	Α.Α.Π = Ακαθάριστη α.π.α Παγ. Υλ. κ.σ.
5,7	2,8	4,3	24	4,0	21	5,6	2	3,3	30	2,9	21	6,25	1,6	1,3	38,8	13,1	
7	15,3	9,2	19	0,2	22	2,8	0,8	1,2	11,6	—	22	2,5	0,56	0,36	18,1	1,2	Π.Α = προστιθέμενη α.π.α
9,1	18,2	15	42,6	1,14	23	8,5	16,2	12,9	38	11,3	23	8,8	16	8,6	45	8,8	
3,8	7	2,9	25,6	8,8	24	7,0	15,9	7,4	36,6	3,38	24	8,8	16	4,75	38,2	0,88	Α.Ε.Π = Α.π.α. Ενεργ. δ.σ.κ.
—	—	—	—	—	25	—	—	—	—	—	25	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	26	—	—	—	—	—	26	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	27-28	4,2	1,9	1,8	35,5	15,72	27	2,5	2,5	2,3	26,87	3,65	* 30,7%
5,7	1,9	0,7	71	—	29	—	—	—	—	—	28	3,8	1,4	0,3	60,2	29,5	* 45%
—	—	—	—	—	30-31	2,8	1,2	1,2	46	—	29	—	—	—	—	—	* 31,1%
—	—	—	—	—	32	—	—	—	—	—	30	3,8	1,85	1,6	41	3,34	* 32%
—	—	—	—	—	33-34	7,0	19	39,7	32,2	26,5	31	2,5	1,32	1,36	49,6	4,35	* 45,2%
—	—	—	—	—	35	19,7	20	15,2	46,8	8,4	32	—	—	—	—	—	
5,7	17,6	32	44,3	30	36	7,0	5,3	1,85	49,7	6,6	33	6,25	11,8	23,7	39,6	15,2	
17	17,5	12,6	40,6	7	37	4,2	3,7	1,60	40,2	253,4	34	6,25	10,94	25,7	23,3	13,9	
13,2	8,3	4,1	51	2,8	38-39	2,8	2,3	0,81	50,7	0,4	35	18,8	19,0	16,2	37,8	11,3	
—	—	—	—	—							36	3,8	0,87	0,23	55,4	3,25	
—	—	—	—	—							37	2,5	4,8	3,8	30,5	4,9	
											38-39	3,8	4,8	3,7	17,6	52,9	
Μέσων	53				71					80							
π.α.α	4182				6400					9647							
Ποσότη Α.Α.Π	35,7%				34,8%					33,4%							
Ποσότη Π.Α	11,9%				18,27%					12,7%							
Α.Α.Π α.π.α	1.688.529.000 δρχ				5.806.349.000 δρχ					30.133.396.000 δρχ							

**κεφαλαιακη
 διαρθρωση
 βιομηχανιας
 στον νομο
 μαγνησιας**

απο στοιχεια του ICAP φαινεται:

	1976	1978	1983
$\frac{\text{ιδια κεφαλαια}}{\text{συνολο παθητικου}}$	29,5%	28,5%	13,5%

κλαδος 34

	1976	1978	1983
$\frac{\text{ιδια κεφαλαια}}{\text{συνολο παθητικου}}$	29,4%	33,3%	17,7%

κλαδος 33

	1976	1978	1983
$\frac{\text{ιδια κεφαλαια}}{\text{συνολο παθητικου}}$	28,2%	28,8%	11,4%

Κατάσταση	1 9 7 6			1 9 7 8			1 9 8 3		
	"Ιδίο Κεφάλαιο	Δανειακές Υποχρεώσεις	"Ιδίο Κεφάλαιο Σύνολο Παθητικ.	"Ιδίο Κεφάλαιο	Δανειακές Υποχρεώσεις	"Ιδίο Κεφάλαιο Σύνολο Παθητικ.	"Ιδίο Κεφάλαιο	Δανειακές Υποχρεώσεις	"Ιδίο Κεφάλαιο Σύνολο Παθητικ.
20	275.688	473.880	36,8%	311.253	589.783	34,5%	1.477.296	18.870.393	7,3%
21	90820	96.478	48,5%	109731	18.124	86,0%	149.346	387.805	27,8%
22	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	249.122	692.431	26,5%	344.704	1.792.684	16,1%	1.435.795	37.481.525	3,7%
24	40.532	184.490	18,0%	58.436	370.338	13,6%	7.520	92.982	7,5%
25	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	92.775	343.404	21,3%	171.524	412.023	29,4%	691.273	635.664	52,1%
28	—	—	—	—	—	—	34.368	15.341	69,1%
29	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	79.498	176.168	31,1%	69.143	137.030	33,5%	263.393	112.579	70,0%
31	28.371	98.195	22,4%	47.453	148.069	24,3%	171.223	597.787	22,3%
32	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	1.531.640	3.897.315	28,2%	1.830.854	4.513.947	29,0%	4.065.136	31.652.028	11,4%
34	627.039	1.501.009	29,5%	874.962	1.752.524	33,3%	6.724.828	20.065.309	25,0%
35	573.599	754.094	43,2%	718.682	1.615.410	30,8%	1.994.465	4.557.322	30,4%
36	—	—	—	14.534	22.379	39,4%	—	—	—
37	199.333	837.516	19,2%	49.421	198.315	20,0%	671.252	1.157.050	36,7%
38	4822	4.128	54,0%	1745	12.695	12,1%	490.829	1.958.510	20,0%
39	17.290	15.687	52,4%	19747	19.964	50,0%	38.446	50.512	43,2%
ΣΥΝΟΛΟ	3.810.529	9.074.795	29,5	4.622.189	11.603.285	28,5%	18.215.170	117.634.807	13,4%

ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΣΤΗ ΜΑΓΝΗΣΙΑ

1984

Μεγεθος βιομηχανιας Κ Μ.Ε.Α. 16ΧΥΣ

Μικρη βιομηχανια

(0-20 απασχολουµενοι)

2519	5875	35022
97,1%	35%	10,5%

Μεσαια βιομηχανια

(20-100 απασχολουµενοι)

53	2447	26377
2,0%	14,5%	8%

Μεγαλη βιομηχανια

(>100 απασχολουµενοι)

24	8507	272507
0,93%	50,5%	81,6%

Στοιχεία 1984:

Κατάταξη κλάδων με βάση την απασχόληση			Κατάταξη κλάδων με βάση την ίσχυ			Κατάταξη κλάδων με βάση τα καταστήματα		
1 ^{ος}	38	14,6%	1 ^{ος}	33	42,8%	1 ^{ος}	20	19,9%
2 ^{ος}	20	12,7%	2 ^{ος}	34	22,7%	2 ^{ος}	25	14,0%
3 ^{ος}	24	10,5%	3 ^{ος}	23	7,7%	3 ^{ος}	38	13,4%
4 ^{ος}	23	9,9%	4 ^{ος}	20	5,5%	4 ^{ος}	35	11,1%
5 ^{ος}	33	9,2%	5 ^{ος}	35	4,0%	5 ^{ος}	24	10,3%
6 ^{ος}	36	8,9%	6 ^{ος}	38	3,9%	6 ^{ος}	26	7,0%
7 ^{ος}	34	7,5%	7 ^{ος}	36	3,25%	7 ^{ος}	33	5,0%
8 ^{ος}	35	7,1%	8 ^{ος}	37	2,25%	8 ^{ος}	37	4,8%
9 ^{ος}	37	5,0%	9 ^{ος}	27	1,6%	9 ^{ος}	36	4,4%
10 ^{ος}	25	3,8%	10 ^{ος}	30	1,6%	10 ^{ος}	39	2,2%
11 ^{ος}	26	2,7%	11 ^{ος}	25	1,5%	11 ^{ος}	23	2,16%
12 ^{ος}	30	1,7%	12 ^{ος}	26	0,7%			
13 ^{ος}	27	1,5%	13 ^{ος}	21	0,6%			
14 ^{ος}	21	1,5%	14 ^{ος}	24	0,6%			
15 ^{ος}	28	1,3%						
16 ^{ος}	31	1,2%						
17 ^{ος}	39	0,7%						
18 ^{ος}	32	0,25%						
19 ^{ος}	22	0,12%						
20 ^{ος}	29	0,10%						

Οι 11 πρώτοι κλάδοι καλύπτουν το 92% της απασχόλησης.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ 20 ΑΤΟΜΩΝ ΚΑΙ ΑΝΩ ΑΝΑ ΚΛΑΔΟ
ΑΠΟΓΡΑΦΗ 1984

	<u>Καταστήματα</u>	<u>Ποσοστό</u>	<u>Απασχολούμενοι</u>	<u>Ποσοστό</u>
20	12	15,6	751	6,9
21	3	3,9	134	1,27
22	1	1,3	21	0,2
23	6	7,8	1493	13,6
24	11	14,3	1354	12,4
25	∅	∅	∅	∅
26	1	1,3	43	0,4
27	1	1,3	229	2,1
28	4	5,2	127	1,16
29	∅	∅	∅	∅
30	1	1,3	135	1,23
31	3	3,9	169	1,55
32	∅	∅	∅	∅
33	4	5,2	1138	10,4
34	6	7,8	1255	11,5
35	6	7,8	629	5,7
36	8	10,4	1200	11,0
37	4	5,2	600	5,5
38	6	7,8	1670	15,3
39	∅	∅	∅	∅
	77		10953	

ΔΙΑΦΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΟ Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Από το σύνολο των απασχολούμενων στην βιομηχανία:

- α.- Το 80ο/ο είναι με μισθωτή εργασία
- β.- Το 4ο/ο είναι με μη αμειβόμενη σχέση (προφανώς πρόκειται για μέλη οικογενειών αυτοαπασχολούμενων)
- γ.- Το 16ο/ο δηλώνουν επιχειρηματίες

Ο 1 στους 6 απασχολούμενους δηλώνει επιχειρηματίας.

Αυτό αντανακλά όλη την θάλασσα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που υπάρχουν.

Επίσης το 74,5ο/ο των απασχολούμενων είναι άνδρες.

το 25,5ο/ο " " " γυναίκες.

ΑΠΟΓΡΑΦΗ 1984

ΝΟΜΟΣ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ, ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ

<u>Σύνολο απασχόλησης</u>	<u>Επιχειρηματίες</u>	<u>Μη αμειβόμενη σχέση</u>	<u>Αμειβόμενη σχέση</u>
17.045	2.727	635	13.633
	16ο/ο	4ο/ο	80ο/ο
	20ο/ο		
	Αυτοαπασχολούμενοι με μέλη οικογενειών των και επιχειρηματίες		Μισθωτή εργασία

Ο 1 στους 5 απασχολούμενους είναι επιχειρηματίας

<u>Σύνολο απασχόλησης</u>	<u>Άνδρες</u>	<u>Γυναίκες</u>
17.045	12.691	4.354
	74,5ο/ο	25,5ο/ο

3. ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

Με στοιχεία του 1978 προκύπτει:

Υπάρχει μιά μεγάλη συγκέντρωση καταστημάτων (70,60/o) και της απασχόλησης (82,80/o) στο βιομηχανικό κέντρο Βόλου.

Αντίθετα η ισχύς φαίνεται περισσότερο διαμοιρασμένη (57,60/o) στο βιομηχανικό κέντρο Βόλου).

Για βιομηχανίες με ισχύ μεγαλύτερη από 80 HP η κατανομή στο νομό Μαγνησίας φαίνεται στο Χάρτη

Αυτή η συγκέντρωση οφείλεται και στη λειτουργία των 2 βιομηχανικών ζωνών.

4. Ανάλυση της εξέλιξης της βιομηχανίας - Προβλήματα

Περίοδος 1969 - 1973

Έχουμε επέκταση της βιομηχανικής δραστηριότητας που συνοδεύεται με αύξηση της εγκατεστημένης ισχύος της απασχόλησης και του βαθμού μηχανοποίησης αλλά μείωση των βιομηχανικών καταστημάτων. Η επέκταση αυτή προήλθε κυρίως από τη μεγάλη και κατά δεύτερο λόγο από τη μεσαία βιομηχανία, και εντοπίζεται σε 2 κλάδους (33, 35) δηλαδή τσιμέντα και μεταλλικές κατασκευές που καλύπτουν περίπου το 80ο/ο της βιομηχανικής επέκτασης. Το επίπεδο βιομηχανικής δραστηριότητας το 1969 ήταν χαμηλό (περίπου 57.000 HP εγκατεστημένη ισχύς). Η μείωση των βιομηχανικών καταστημάτων προήλθε από τη μικρή βιομηχανία.

Περίοδος 1973 - 1978

Έχουμε επέκταση της βιομηχανικής δραστηριότητας που συνοδεύεται με αύξηση της εγκατεστημένης ισχύος, της απασχόλησης και του βαθμού μηχανοποίησης αλλά μείωση των βιομηχανικών καταστημάτων. Ο ρυθμός αύξησης της εγκατεστημένης ισχύος είναι μεγαλύτερος από την προηγούμενη περίοδο, ενώ ο αντίστοιχος ρυθμός αύξησης του βαθμού μηχανοποίησης είναι μικρότερος από την προηγούμενη περίοδο. Η αύξηση των παραπάνω μεγεθών εντοπίζεται κατά κύριο λόγο σε δύο κλάδους (33, 34) δηλαδή τσιμέντα και **μεταλλουργία** * και προήλθε σχεδόν αποκλειστικά από τη μεγάλη βιομηχανία. Η μεσαία βιομηχανία στρέφεται σε τομείς μικρότερης έντασης κεφαλαίου και περισσότερης έντασης εργασίας. Η μικρή βιομηχανία συρικνώνεται αφού μειώνονται η απασχόληση,

και τα

βιομηχανικά καταστήματα ενώ ταυτόχρονα εκσυγχρονίζεται ελαφρά.

* Αυτοί οι δύο κλάδοι καλύπτουν το 85% περίπου της βιομηχανικής επέκτασης.

Περίοδος 1978 - 1984

Εδώ έχουμε επέκταση της βιομηχανικής δραστηριότητας που συνοδεύεται με αύξηση της εγκατεστημένης ισχύος της απασχόλησης και του αριθμού των βιομηχανικών καταστημάτων που αυξάνονται για πρώτη φορά από το 1973. Ο βαθμός μηχανοποίησης όμως παραμένει σταθερός με τάση ελαφράς μείωσης. Ο ρυθμός επέκτασης πολύ μικρότερος από την προηγούμενη περίοδο. Η αύξησή στα παραπάνω μεγέθη προέρχεται κυρίως από τη μεγάλη βιομηχανία και κατά δεύτερο λόγο από τη μικρή βιομηχανία. Η μεσαία βιομηχανία συρρικνώνεται, αφού μειώνονται η απασχόληση και τα βιομηχανικά καταστήματα, ενώ ταυτόχρονα εκσυγχρονίζεται ελαφρά.

Αξιοσημείωτο είναι ότι ο βαθμός μηχανοποίησης της μεγάλης βιομηχανίας μειώνεται που σημαίνει ότι στρέφεται σε τομείς μικρότερης έντασης κεφαλαίου και μεγαλύτερης έντασης εργασίας.

Οι κλάδοι 33, 34, 35 συνολικά στους οποίους στηρίχθηκε η ανάπτυξη της βιομηχανίας στο Νομό Μαγνησίας τις προηγούμενες περιόδους παρουσιάζουν μείωση της εγκατεστημένης ισχύος. Η μείωση αυτή προέρχεται κυρίως από τον κλάδο 34 και κατά δεύτερο λόγο από τον κλάδο 35.

Η τελική αύξηση της εγκατεστημένης ισχύος κατά 110/ο προέρχεται απ' όλους τους άλλους κλάδους μαζί και κυρίως από τους κλάδους 20, 23, 36, 38 στους οποίους εντοπίζεται το 80ο/ο περίπου της αύξησης. Οι κλάδοι όμως αυτοί είναι μικρότερης έντασης κεφαλαίου και μεγαλύτερης έντασης εργασίας από τους κλάδους 33, 34, 35 στους οποίους στηρίχθηκε η βιομηχανική ανάπτυξη των προηγούμενων περιόδων. Γι αυτό ακριβώς το λόγο και ο βαθμός μηχανοποίησης παρουσιάζει μηδενική αύξηση.

Από την προηγούμενη ανάλυση προκύπτουν τα εξής γενικά συμπεράσματα:

1.- Η ανάπτυξη της βιομηχανίας στη Μαγνησία από το 1970 -

1978 στηρίχθηκε κατά 85ο/ο περίπου σε δύο κατ'εξοχήν κλάδους εντάσεως κεφαλαίου (Τσιμέντα, Χάλυβας). Από το 1978 και μετά η ανάπτυξη της βιομηχανίας που γίνεται με μικρότερους ρυθμούς στηρίχθηκε σε κλάδους μικρότερης έντασης κεφαλαίου και μεγαλύτερης έντασης εργασίας.

2.- Την τελευταία περίοδο 1978-1984 η μικρή βιομηχανία παρουσιάζει μία σημαντική ανάπτυξη εν αντιθέσει με την στασιμότητα ή συρίκνωση των δύο προηγούμενων περιόδων. Ο βαθμός μηχανοποίησής της (εκσυγχρονισμός) είναι ακόμα χαμηλός και πρέπει να στραφεί προς τα εκεί.

3.- Η μεσαία βιομηχανία ήδη έχει στραφεί από την περίοδο 1973-1978 σε τομείς μικρότερης έντασης κεφαλαίου και μεγαλύτερης έντασης εργασίας. Την τελευταία πενταετία 1978-1984 προσπαθεί να εκσυγχρονιστεί.

4.- Η στροφή από το 1978 σε τομείς μεγαλύτερης έντασης εργασίας καθώς και η καθυστέρηση του εκσυγχρονισμού είναι σοβαρή πηγή ανησυχίας. Πρέπει απαραίτητα να προχωρήσει ο εκσυγχρονισμός και η εισαγωγή τεχνολογίας στη βιομηχανία που αποτελεί όρο επιβίωσής της στο μέλλον.

Χαρακτήρας της ανάπτυξης

Από την προηγούμενη ανάλυση προκύπτει καθαρά ότι στη Μαγνησία, τον μοχλό της βιομηχανικής ανάπτυξης την προηγούμενη δεκαετία (1969-1978) αποτέλεσαν 2 κλάδοι εντάσεως κεφαλαίου, δηλαδή τα τσιμέντα και ο χάλυβας με κατεύθυνση την παραγωγή μπετοσίδηρου.

Απεναντίας σημαντικές βιομηχανικές μονάδες του νομού στους κλάδους των χυτηρίων, των γεωργικών μηχανημάτων, των μηχανοκατασκευών, και των διαφόρων προϊόντων από μέταλλο, στους οποίους η Μαγνησία είχε παράδοση, κλείνουν. Έτσι η βιομηχανική ανάπτυξη χαρακτηρίζεται από έναν μονόπλευρο προσανατολισμό στην οικοδομική δραστηριότητα.

Αυτοί οι δύο κύριοι κλάδοι δίνουν:

- α) το 76ο/ο της αύξησης της εγκατεστημένης ισχύος στη μεταποίηση του νομού
- β) το 50ο/ο του ακαθάριστου προϊόντος της μεταποίησης του νομού
- γ) το 27ο/ο της αύξησης της απασχόλησης στη μεταποίηση του νομού

Από το 1979 και μετά, που αρχίζει να μειώνεται η οικοδομική δραστηριότητα, η βιομηχανική ανάπτυξη που συντελείται με μικρότερους ρυθμούς από την προηγούμενη δεκαετία αρχίζει να ξεφεύγει από την κατεύθυνση της οικοδομής. Παυτόχρονα η μεταλλική κατασκευή μετά από τον πόλεμο της Μέσης Ανατολής και την αναδιέθρωση του προγράμματος κατασκευών της ΔΕΗ ξεφεύγει από τις μεγάλες μονάδες (π.χ. συρίκνωση ΜΕΤΚΑ, κλείσιμο ΕΒΕΕ) και περιορίζεται στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Η ανάπτυξη των κλάδων τσιμέντων και χάλυβα (μπετοσίδηρος) οδήγηθηκε από την ανάγκη κάλυψης της εσωτερικής ζήτησης. Μετά την κάλυψη των αναγκών της εγχώριας αγοράς ακολούθησαν διαφορετικούς δρόμους.

α. - Κλάδος Τσιμεντών

Η πορεία του κλάδου φαίνεται στο διάγραμμα 2. Μέχρι το 1972 ο κλάδος απευθυνόταν σχεδόν αποκλειστικά στην εσωτερική αγορά. Μετά την πρώτη πετρελαϊκή κρίση ο κλάδος βρήκε διέξοδο προς τις εξαγωγές που οφείλονταν κυρίως στην αύξηση των εσόδων των πετρελαιοπαραγωγών χωρών του τρίτου κόσμου. Ταυτόχρονα στο εσωτερικό ο μέσος ετήσιος ρυθμός κατανάλωσης τσιμεντού μειωνόταν σημαντικά. Μετά τη 3^η πετρελαϊκή κρίση (1979) που οι χώρες του τρίτου κόσμου άρχισαν να φτιάχνουν τσιμεντέδικο λόγω των αυξημένων εσόδων τους, και το ξέσπασμα του πολέμου στη Μέση Ανατολή, το αποτέλεσμα από το 1982 και μετά ήταν η παγκόσμια κρίση υπερπαραγωγής. Ακριβώς πάνω στην κρίση ο κλάδος βρέθηκε με τρομερά χρηματοοικονομικά προβλήματα που ήταν το αποτέλεσμα της πολύ μεγάλης δανειακής χρηματοδότησης των επενδύσεων που προηγήθηκαν.

β. - Κλάδος Χάλυβα

Η ανάπτυξη του κλάδου αυτού στηρίχθηκε στην κάλυψη των αναγκών της εγχώριας αγοράς σε μπετοσίδηρο. Μετά από τις επενδύσεις στον κλάδο που έγιναν το 1974 και το 1977 στο νομό μας από τα 2 Χαλυβουργεία και που ο προσανατολισμός τους ήταν κυρίως ο σίδηρος-μπετόν καλύφθηκαν οι εγχώριες ανάγκες σε μπετοσίδηρο και άρχισαν και σημαντικές εξαγωγές. Ήδη όμως από το 1977 άρχισαν να διαφαίνονται τα πρώτα σημάδια της κρίσης του κλάδου στην ΕΟΚ και άρχισαν να λαμβάνονται μέτρα περιορισμού της παραγωγής. Στα άλλα προϊόντα του χάλυβα (κυρίως στα πλατέα όπως π.χ. η στενή χαλυβδοταινία) που είναι και ποιοτικά ανώτερα ο κλάδος έχει πολύ μικρές επιδόσεις. Η επένδυση στη "Μεταλλουργική" για παραγωγή χαλυβδοταινίας δεν κατάφερε να δουλέψει. Μετά από κάποιες επενδύσεις που έγιναν ο κλάδος εμφανίζεται από το 1984 να

έχει σοβαρό χρηματοοικονομικό πρόβλημα, που οφείλεται στην πολύ μεγάλη δανειακή χρηματοδότηση των επενδύσεων που προήγηθηκαν.

Έτσι λοιπόν οι δύο κλάδοι - κλειδιά της βιομηχανικής ανάπτυξης της Μαγνησίας στην προηγούμενη δεκαετία βρίσκονται από το 1982 σε κρίση που οφείλεται:

i.- Στην παγκόσμια κρίση υπερπαραγωγής στους κλάδους αυτούς. Την κρίση επιτείνει και η κάλυψη της εγχώριας ζήτησης, από τους κλάδους αυτούς, στον τομέα της οικοδομικής δραστηριότητας.

ii.- Την ανεξέλεγκτη λειτουργία των επιχειρηματιών που τις διοικούσαν.

iii.- Την άσχημη χρηματοοικονομική κατάσταση στην οποία βρέθηκαν πάνω στη κρίση, λόγω της μικρής συμμετοχής των ιδίων κεφαλαίων.

Οι παραπάνω λόγοι, παγκόσμια οικονομική κρίση, μικρή συμμετοχή ιδίων κεφαλαίων, μονόπλευρη διάρθρωση και ανεξέλεγκτη λειτουργία επιχειρηματιών κύριων κλάδων, αποτελούν τις αιτίες αλλά και τα συμπεράσματα που πρέπει να βγάλουμε από την κρίση που διέπει την βιομηχανία στη Μαγνησία από το 1980. Εδώ θα πρέπει να αναφερθεί ότι η συμμετοχή των ιδίων κεφαλαίων στην βιομηχανία της Μαγνησίας πέφτει από 29,50/ο το 1976 σε 13,50/ο το 1983 που σημαίνει ότι η βιομηχανική ανάπτυξη δεν στηρίχθηκε σε αυτοχρηματοδότηση αλλά σε δανειακά κεφάλαια.

Η κρίση λοιπόν της βιομηχανίας απέδειξε ότι είναι λαθεμένος ο μονόπλευρος χαρακτήρας της ανάπτυξης προς μία και μόνη δραστηριότητα. Αν και είναι ανάγκη: α) να τονωθεί η οικοδομική δραστηριότητα όπως δείχνει η κρίση στέγης που παρουσιάζεται και β) η κατασκευή μεγάλων έργων υποδομής που έχει ανάγκη η χώρα, δεν είναι δυνατόν όμως η βιομηχανική ανάπτυξη από εδώ και πέρα να στηριχθεί στους δύο προηγούμενους

κλάδους διότι η παραγωγική τους ικανότητα υπερβαίνει την εγχώρια ζήτηση. Προκύπτει συνεπώς η αδήρητη αναγκαιότητα της αναδιάρθρωσης της βιομηχανικής παραγωγής σε νέα προϊόντα και κλάδους, καθώς και της διακλαδικής διασύνδεσης της βιομηχανίας που αποτελούν όρο επιβίωσης και ανάπτυξης. Η υπόθεση της βιομηχανίας δεν είναι προνόμιο μόνο λίγων αλλά υπόθεση όλων των κοινωνικών εταίρων.

Από την άλλη μεριά υπάρχει ένα σημαντικό δυναμικό στην μικρομεσαία βιομηχανία και που εντοπίζεται στους κλάδους τελικών προϊόντων από μέταλλο και των μηχανοκατασκευών (35, 36) που μπορεί να αναπτυχθεί τρομακτικά κάτω όμως από κατάλληλη διάρθρωση.

Από την έρευνα που κάναμε υπάρχουν πολύ καλές επιδόσεις στους δύο αυτούς κλάδους. Οι αιτίες της μιζέριας αυτού του δυναμικού είναι:

- i.- Η πολυδιάσπαση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων
- ii.- Η έλλειψη παροχής τεχνικής βοήθειας και MARKETING στις επιχειρήσεις αυτές

Η ανάπτυξη του δυναμικού αυτού μπορεί να κατευθυνθεί στη εξειδικευμένη θερμική κατεργασία μετάλλων, στη κατασκευή γεωργικών εργαλείων και στην οργάνωση της κατασκευής διαφόρων μηχανημάτων που ήδη σήμερα κατασκευάζονται μεμονωμένα.

Μορφή της Ανάπτυξης

Δεν είναι δυνατή πλέον μία "εκτατική ανάπτυξη", με στόχο δηλαδή την αύξηση της παραγωγής στα παραδοσιακά προϊόντα που στηρίχθηκε η βιομηχανία την προηγούμενη δεκαετία. Χρειάζεται μία "εντατική ανάπτυξη", μία σε βάθος δηλαδή ανάπτυξη που περνά μέσα από την αναδιάρθρωση των κλάδων παραγωγής, την εξειδίκευση της παραγωγής, τα νέα προϊόντα, τον εκσυγχρονισμό, την εξοικονόμηση ενέργειας, την προστασία του περιβάλλοντος. Η αναγκαιότητα της αναδιάρθρωσης φαίνεται από το διάγραμμα που δίνεται παρακάτω. Από αυτό προκύπτει ότι πριν μηδενισθεί η αύξηση της ζήτησης σ' ένα προϊόν πρέπει να αρχίζει η ανάπτυξη άλλου προϊόντος κ.ο.κ. για να έχουμε συνολική και ισορροπη ανάπτυξη της παραγωγής. Η τάση αυτή της αναδιάρθρωσης και του εκσυγχρονισμού πρέπει να διαπερνά όλους τους τομείς της οικονομίας μας, τον δημόσιο τον ιδιωτικό και τον κοινωνικό.

Το κυρίαρχο λοιπόν πρόβλημα σήμερα είναι οι τεράστιες ανάγκες ανάπτυξης που έχει η χώρα μας από τη μία μεριά και από την άλλη η απαρχαιωμένη διάρθρωση της παραγωγής της που δεν της επιτρέπει να προχωρήσει. Στην ουσία το πρόβλημα δεν είναι η αποβιομηχάνιση αλλά η αναδιάρθρωση του τρόπου παραγωγής προς μία αυτοδύναμη κατεύθυνση. Όπου ως αυτοδύναμη κατεύθυνση δεν ορίζουμε την απομόνωση ή την αυτάρκεια αλλά την συνεχώς αυξανόμενη εθνική ικανότητα για ποσοτική και ποιοτικά διευρημένη παραγωγή, την μεγιστοποίηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας στα προϊόντα, την ικανότητα της μεγαλύτερης δυνατής αυτοχρηματοδότησης. Αυτή είναι η πρόκληση των καιρών.

Προτάσεις

1.- Ο Δημόσιος τομέας αντιπροσωπεύει ένα σοβαρό δυναμικό. Για να γίνει όμως κύριος μοχλός ανάπτυξης χρειάζεται:

- α) Ανταγωνιστική λειτουργία - Μεγιστοποίηση του οικονομικού αποτελέσματος - Οργάνωση
- β) Διαφάνεια - Αξιοκρατία
- γ) Σχετική αυτοτέλεια των Δημόσιων Επιχειρήσεων απέναντι στη κεντρική διοίκηση στα πλαίσια του δημοκρατικού προγραμματισμού
- δ) Ελληνοποίηση των προμηθειών. Οι κρατικές προμήθειες πρέπει να στηρίζουν την ντόπια βιομηχανία - βιοτεχνία στο βαθμό που είναι δυνατόν αντί να στηρίζουν την βιομηχανία ξένων χωρών
- ε) Επάσιμο του πακέτου των επενδύσεων και κατάργηση των κλειστών κυκλωμάτων και προνομιακών σχέσεων του ξένου και ντόπιου κεφαλαίου
- στ) Ξευγίανση του τραπεζικού συστήματος - Χρηματοδότηση της βιοτεχνίας
- ζ) Αποκέντρωση - Μείωση της γραφειοκρατίας
- η) Βελτίωση των υπηρεσιών, συγκοινωνίες, τηλεπικοινωνίες, ανάπτυξη των λιμανιών κλπ.
- θ) Οι επενδύσεις ιδιαίτερης έντασης κεφαλαίου (ακριβές επενδύσεις) δεν μπορούν παρά να περάσουν μέσα από τον δημόσιο τομέα

2.- Χρειάζεται συντονισμός των παραγωγικών δυνάμεων και προγραμματισμός ανάπτυξης προς επιλεγμένους στόχους. Δημιουργία Εθνικών ή Εποπτικών συμβουλίων με συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων - Υλοποίηση προγραμμάτων μέσω προγραμματικών συμφωνιών με ομοειδείς επιχειρήσεις του ιδίου κλάδου. Δεν είναι δυνατόν να ακούγονται απόψεις για ανεξάρτητη πολιτική επιχειρήσεων (κύρια στις εξαγωγές, γιάμα προϊόντων κλπ.) όταν πιο αναπτυγμένες χώρες από μας συντονίζουν την πολιτική των επιχειρήσεών τους (π.χ. ΕΚΑΚ).

3.- Αλλαγή του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου για τη βιομηχανία που χρονολογείται από το 1912 και που δεν ανταποκρίνεται στις σημερινές ανάγκες της χώρας. Πρέπει επιτέλους να κατοχυρωθεί, μέσα από ένα καινούριο θεσμικό πλαίσιο, η λειτουργία του μηχανικού στη Βιομηχανία που ο ρόλος του είναι να προωδεί την εισαγωγή της επιστήμης στην παραγωγή.

4.- Ουσιαστικές μελέτες στην παραγωγή που καταξιώνουν το ρόλο του μηχανικού και που θα απαντούν στο γενικό ερώτημα: Πώς θα εξοικονομηθούν πόροι και προς τα πού πρέπει να στραφούν για να αποδώσουν το μέγιστο δυνατό αποτέλεσμα.

5.- Η βιομηχανία πρέπει να καταλάβει ότι δεν μπορεί να απαιτεί όλο και μεγαλύτερη χρηματοδότηση για να συντηρήσει τις απαρχαιωμένες δομές της, αλλά πρέπει να εκσυγχρονιστεί, να οργανωθεί και να αναπτύξει νέους τομείς.

6.- Εξυγίανση των υπερχρεωμένων επιχειρήσεων και μετατροπή του Ο.Α.Ε. (Οργανισμός Ανασυγκρότησης Επιχειρήσεων) σε ολοκληρωμένο βιομηχανικό σύμπλεγμα που θα περιλαμβάνει τις στρατηγικής σημασίας επιχειρήσεις.

7.- Δημιουργία Συμβουλίου βιομηχανικού σχεδιασμού στο νομό με συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων φορέων με αποφασιστικές αρμοδιότητες και που θα παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων που παίρνονται.

8.- Για να αξιοποιηθεί το τεράστιο δυναμικό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του νομού μας πρέπει:

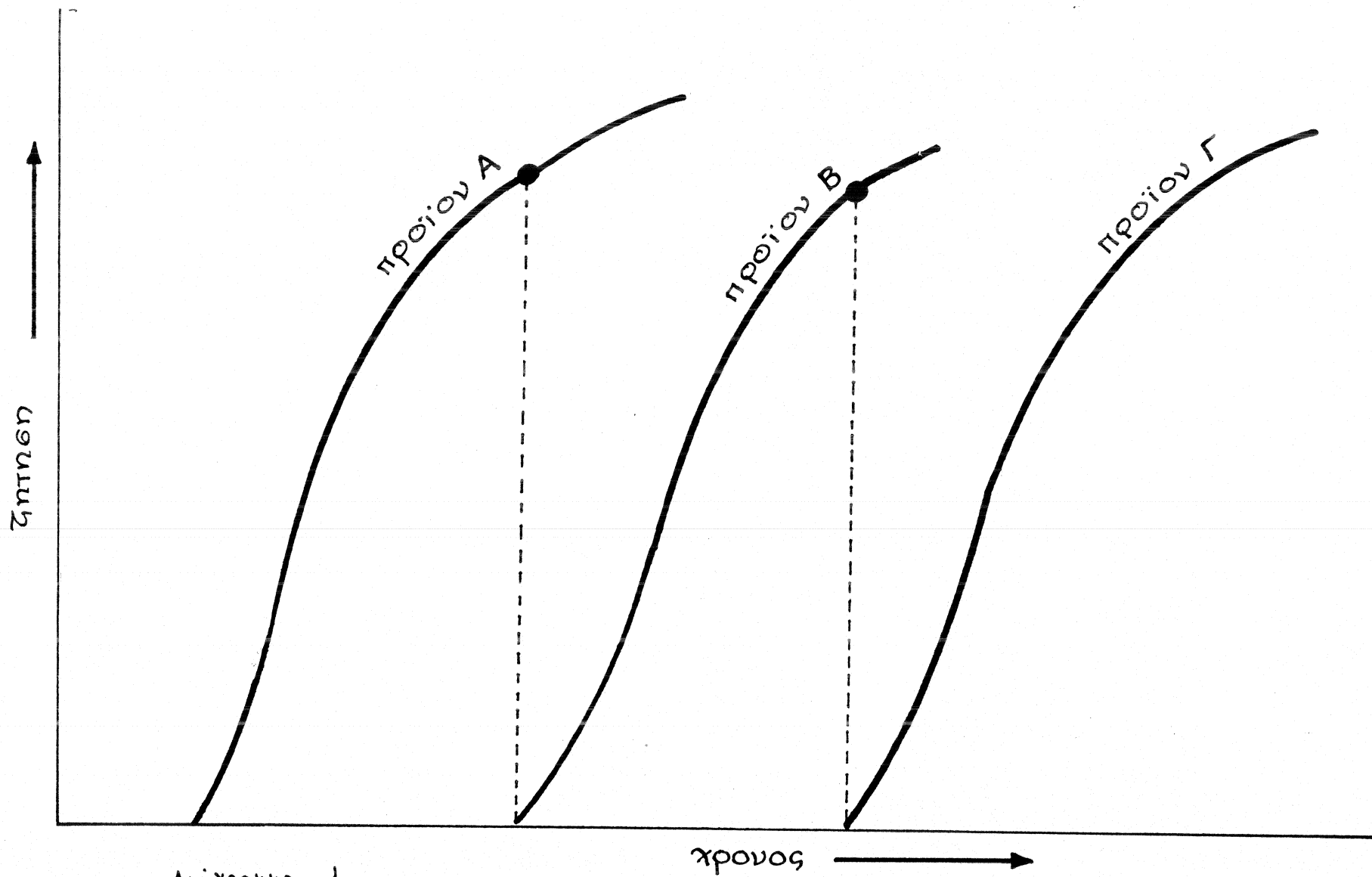
α) Ο ΕΟΠΕΚ να κάνει το ποιοτικό άλμα δημιουργώντας εταιρίες που θα παρέχουν CONSULTING, ENGINEERING και MARKETING σε κλάδους δραστηριότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, που αποτελεί μέχρι σήμερα σοβαρότατο περιοριστικό παράγοντα για την ανάπτυξή τους. Το ΕΒΕΤΑΜ μπορεί να προσφέρει πολύ μεγάλη βοήθεια παρέχοντας KNOW-HOW, εκπαίδευση των

προδιαγραφών και πιστοποιητικά ποιότητας στις επιχειρήσεις που ασχολούνται στον τομέα του μετάλλου και που η Μαγνησία έχει παράδοση.

- β) Από την άλλη μεριά οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις πρέπει να καταλάβουν ότι η ανάπτυξή τους περνά μέσα από την δημιουργία κοινοπραξιών, την τυποποίηση των προϊόντων τους, και την σχεδιομελέτη.
- γ) Δημιουργία βιοτεχνικής ζώνης.

9.- Εφαρμογή ενός προγράμματος - πιλότου με συνεργασία ΕΟΠΜΕΧ - ΕΛΚΕΠΙΑ σε μιά ή δύο μικρομεσαίες επιχειρήσεις του νομού μας όσον αφορά την οργάνωση παραγωγής, εξοικονόμηση ενέργειας κλπ.

Καμπύλη Ζήτησης προϊόντων

Διάγραμμα 1

5. Ανάλυση των σπουδαιότερων κλάδων παραγωγής

ΚΛΑΔΟΣ 33 - Βιομηχανίες μη μεταλλικών ορυκτών

Συμμετοχή στη συνολική μεταποιητική δραστηριότητα του νομού

Για βιομηχανικά καταστήματα με απασχόληση 20 ατόμων και άνω η Α.Α.Π. του κλάδου 33 αποτελεί το 24ο/ο της συνολικής Α.Α.Π. της μεταποίησης του νομού. Μαζί με τον κλάδο 34 (Βασικές μεταλλουργικές βιομηχανίες) η Α.Α.Π. ανέρχεται στο 50ο/ο της Α.Α.Π. της μεταποίησης του νομού (στοιχεία ΕΣΥΕ 1980).

Η εγκατεστημένη ισχύς του κλάδου ανέρχεται στο 43ο/ο της συνολικής εγκατεστημένης ισχύος της μεταποίησης στο νομό (1984). Ο κλάδος αυτός κατέχει την πρώτη θέση στο νομό από άποψη εγκατεστημένης ισχύος, την δεύτερη θέση από άποψη συμμετοχής στον Α.Α.Π. της μεταποίησης στο νομό μετά τον κλάδο 34 (στοιχεία 1980) και την πέμπτη θέση από άποψη απασχόλησης.

Η απασχόληση στον κλάδο είναι περίπου το 10ο/ο της απασχόλησης στην μεταποίηση του νομού (ΕΣΥΕ 1980).

Η προστιθέμενη αξία παραγωγής ανέρχεται στο 40ο/ο της Α.Α.Π. του κλάδου (για βιομηχανικά καταστήματα > 20 ατόμων) έναντι μέσου όρου 33,4ο/ο για όλη τη μεταποιητική δραστηριότητα του νομού.

Συμμετοχή της Μαγνησίας σ'ολόκληρη τη χώρα

Εγκατεστημένη ισχύς:	13ο/ο	όλης	της	χώρας
Απασχόληση	: 4ο/ο	"	"	"
Α.Α.Π.	: 15ο/ο	"	"	"

(για βιομηχανικά καταστήματα > 20 ατόμων) (1980)

Συμμετοχή του Κλάδου 33 σ'ολόκληρη τη μεταποίηση της χώρας

Εγκατεστημένη ισχύς:	18ο/ο
Α.Α.Π.	: 8,3ο/ο

Εξέλιξη του Κλάδου στη Μαγνησία

- Το ποσοστό συμμετοχής του κλάδου στην εγκατεστημένη ισχύ της μεταποίησης στη Μαγνησία πέφτει από 48ο/ο το 1969 στο 43ο/ο το 1984, λόγω της ανάπτυξης και άλλων κλάδων, παρόλο ότι η εγκατεστημένη ισχύς αυξάνεται εντυπωσιακά.

- Υπάρχει μιá αύξηση του αριθμού των βιομηχανικών καταστημάτων κατά 23ο/ο από το 1969 έως το 1984.

- Η απασχόληση στον κλάδο από 1000 άτομα το 1969 ανεβαίνει στα 1550 άτομα το 1984. Σαν ποσοστό της απασχόλησης στην μεταποίηση στο νομό παραμένει σταθερό ~ 10ο/ο (πίνακες κεφ 28)

- Ο Κλάδος 33 μαζί με τον Κλάδο 34 συμμετέχει στον Α.Α.Π. της μεταποίησης στο νομό με 32ο/ο το 1969 και φθάνει το 50ο/ο το 1980.

- Εξέλιξη των επενδύσεων στους κλάδους 33, 34 με βάση τον δείκτη $\frac{Α.ΒΠ}{Α.Α.Π}$ (πίνακες κεφ 28)

- Εξέλιξη των δεικτών: $\frac{\text{μέσος αριθ. εργαζομένων}}{\text{μονάδα}}$, $\frac{\text{εγκατ. ισχύς}}{\text{μονάδα}}$, $\frac{\text{εγκατεστ. ισχύς}}{\text{εργαζόμενο}}$ φαίνεται στους πίνακες κεφ 21. Βλέπουμε ότι ο κλάδος εκσυγχρονίζεται.

- Η εξέλιξη της συμμετοχής των ιδίων κεφαλαίων στα συνολικά επανδεδυμένα κεφάλαια φαίνεται στον πίνακα κεφ 26

Έτσι ο εκσυγχρονισμός και η ανάπτυξη που κυρίως είναι εκτατική (δημιουργία μεγάλων βιομηχανικών μονάδων για αύξηση παραγωγής) γίνεται κυρίως με δανειακά κεφάλαια και με μικρή συμμετοχή των ιδίων κεφαλαίων. Το αποτέλεσμα είναι να βρίσκεται σε άσχημη χρηματοοικονομική κατάσταση.

Διάρθρωση του Κλάδου - Προτάσεις

- Ο κλάδος κυριαρχείται από μια μεγάλη μονάδα παραγωγής τσιμέντου την ΑΓΕΤ, που συγκεντρώνει το 96ο/ο της εγκατεστημένης ισχύος και το 65ο/ο της απασχόλησης του κλάδου.

- Σημαντική είναι επίσης μιά μονάδα κατασκευής υαλοπινάκων με εξαγωγικό προσανατολισμό.

- Στον τομέα μαρμάρου (επεξεργασία) υπάρχει μιά μονάδα με 813 HP εγκατεστημένη ισχύ και 28 άτομα απασχόληση ενώ οι άλλες είναι μικρές.

- Υπάρχει επίσης ένα πλήθος μικρών μονάδων που ασχολούνται κυρίως με οικοδομικά υλικά.

Τομέας τσιμέντων

Στρατηγικός τομέας της οικονομίας μας. Κατ'εξοχήν εξαγωγικός κλάδος. Το 56ο/ο της παραγωγής του εξαγεται. Οι εξαγωγές του αποτελούν το 5,5ο/ο επί του συνόλου των εξαγωγών και 10ο/ο επί των εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων. Αναπτύχθηκε σαν εξαγωγικός κλάδος από το 1973 και μετά και οφείλεται στην αύξηση των εσόδων των πετρελαιοπαραγωγών χωρών του τρίτου κόσμου λόγω της αύξησης των τιμών του πετρελαίου. Μέχρι το 1973 η ανάπτυξη του παρακολουθούσε τις εγχώριες ανάγκες που μεγάλωναν σημαντικά.

Η εξέλιξη και επιβίωση του τομέα εξαρτάται άμεσα από την ανταγωνιστικότητά του στις ξένες αγορές και από τις πολιτικές εξελίξεις των χωρών της Μ. Ανατολής (π.χ. πόλεμος Ιράν-Ιράκ, κατάσταση στο Λίβανο κλπ.). Κύριες αγορές του κλάδου είναι οι πετρελαιοπαραγωγές χώρες της Μ. Ανατολής και της Β.Αφρικής και τελευταία η Αμερική, ενώ προσπάθειες γίνονται για εξαγωγές και στις χώρες της ΕΟΚ.

Τεχνολογικά ο τομέας είναι ανταγωνιστικός διεθνώς. Η Ελλάδα 2η εξαγωγική χώρα της Ευρώπης μετά την Ισπανία. Από την άλλη μεριά όμως είναι ένας υπερχρεωμένος κλάδος με πολύ λίγα ίδια κεφάλαια και με τρομερά χρηματοοικονομικά προβλήματα.

Από το 1982 υπάρχει κρίση στις τιμές του τσιμέντου διεθνώς που συνεχώς μειώνονται λόγω υπερπαραγωγής. Ορισμένες χώρες της Μ. Ανατολής παράγουν τσιμέντο όπως π.χ. η Σαουδ.Αραβία. Η κρίση αυτή επιτείνεται για την Ελληνική Τσιμεντοβιομηχανία λόγω των τεράστιων χρηματοοικονομικών προβλημάτων της.

Προτάσεις

- 1.- Πρώτο μέλημα η εξυγίανση του τομέα τσιμέντου. Η προσπάθεια αρχής έγινε από την ΑΓΕΤ.
- 2.- Σταθεροποίηση της παραγωγής στα σημερινά επίπεδα και ανάπτυξη νέων αγορών.
- 3.- Η εποχή των μεγάλων επεκτάσεων με εγκαθίδρυση νέων μονάδων για αύξηση της παραγωγής έχει περάσει οριστικά. Πρέπει να υπάρξει μια εντατική ανάπτυξη (σε βάθος δηλαδή ανάπτυξη) που περνά από τον εκσυγχρονισμό, ανάπτυξη νέων ποιοτήτων και προϊόντων, ελληνοποίηση προμηθειών κλπ.
- 4.- Συντονισμός των Ελληνικών Τσιμεντοβιομηχανιών στις αγορές του εξωτερικού ώστε να μην παρατηρούνται φαινόμενα σκληρού ανταγωνισμού μεταξύ τους.
- 5.- Η προσπάθεια του ευρωπαϊκού κεφαλαίου για δημιουργία νέου τσιμεντάδικου στον ελληνικό νησιώτικο χώρο και η εξαγορά των υπερχρεωμένων τσιμέντων Χαλκίδος στοχεύει (και δεν πρέπει να επιτευχθεί) στο χτύπημα της ελληνικής τσιμεντοβιομηχανίας στις παραδοσιακές αγορές του τρίτου κόσμου και στην ματαίωση της προσπάθειας εξαγωγών προς χώρες της ΕΟΚ.
- 6.- Η δημιουργία αυτού του συγκροτήματος - μαμούθ στο Βόλο έχει σημαντική επίδραση στα περιβαντολογικά προβλήματα της πόλης. Γι αυτό πρέπει να καταβληθεί προσπάθεια για ελαχιστοποίηση αυτών των προβλημάτων.
- 7.- Εικμετάλλευση των απωλειών θερμότητας από το τσιμεντάδικο και παραγωγή θερμικής ενέργειας για θέρμανση των κοντινών συνοικιών π.χ. Αγριά, Άλλη Μεριά, Νέα Δημητριάδα, Κολυμβητήριο κλπ. Πρέπει να ξεκινήσει μελέτη σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλους φορείς της πόλης. Είναι ένα έργο που μπορεί να χρηματοδοτηθεί σε μεγάλο βαθμό από την ΕΟΚ, και ξεφεύγει από τα στενά όρια της επιχείρησης.
- 8.- Η τσιμεντοβιομηχανία έχει τεράστιο δυναμικό υποδομής που θα πρέπει να στραφεί στην αξιοποίηση του οριστού πλούτου της πατρίδας μας προς νέα προϊόντα.

Τομέας Μαρμάρου - Σχιστολιθικών Πλακών

Η απογραφή της ΕΣΥΕ του 1984 απέδειξε ότι στη Μαγνησία υπάρχουν 10 λατομεία μαρμάρου, 44 λατομεία σχιστολίθων, 40 καταστήματα κοπής και κατεργασίας μαρμάρου, 3 καταστήματα παραγωγής προϊόντων τριβής μαρμάρου. Όλα τα παραπάνω είναι μικρά καταστήματα εκτός από ένα που προαναφέρθηκε, χωρίς ιδιαίτερες επιδόσεις παρόλο ότι στην περιοχή μας υπάρχουν σημαντικά αποθέματα.

Επειδή πιστεύουμε ότι υπάρχουν τεράστιες δυνατότητες ανάπτυξης αυτού του τομέα θα προσπαθήσουμε να κάνουμε μια λεπτομερή ανάλυση.

Το μάρμαρο αξιοποιείται εμπορικά μόνον όταν εξορύσσεται σε σχετικά μεγάλους όγκους. Η σπουδαιότητα όμως ενός λατομείου μαρμάρου εξαρτάται και από το κόστος της εκμετάλλευσής του σε συνδυασμό με την τιμή που διαμορφώνει το προϊόν στην αγορά. Το κόστος της εκμετάλλευσης επηρεάζεται αποφασιστικά από τους παρακάτω παράγοντες:

- α) το απολήψιμο ποσοστό σε εμπορεύσιμους όγκους
- β) τη θέση του λατομείου
- γ) τη φυσική κατάσταση των όγκων και την απόδοσή τους σε ακέραιες πλάκες
- δ) την ευκολία με την οποία σχίζονται
- ε) το βαθμό λειάνσεως και στιλβώσεως που επιδέχονται
- στ) το χρώμα

Ότα τα μάρμαρα δεν είναι κατάλληλα για κάθε χρήση. Η χρησιμοποίησή τους επηρεάζεται από:

- i) κοκομετρική σύνθεση
- ii) αντοχή σε θραύση ή τριβή
- iii) αντίσταση σε καιρικές συνθήκες
- iv) χρώμα

Αποθέματα

Τα αποθέματα κοιτασμάτων μαρμάρου υπολογίζονται σε πολλές δεκάδες εκατομμύρια τόννους. Ακριβείς εκτιμήσεις δεν έχουν γίνει ποτέ. Στην πράξη εκτιμώνται ως ανεξάντλητα.

Παραγωγικό δυναμικό

Α. Λατομική παραγωγή

- i) Μικρό μέγεθος και ελλιπής εξοπλισμός των λατομείων.
- ii) Η γενική κατάσταση που επικρατεί είναι η έλλειψη οργάνωσης και προγραμματισμού στις εκμεταλλεύσεις. Οι περισσότερες από τις επιχειρήσεις αρχίζουν να λειτουργούν χωρίς ένα ευρύτερο επιχειρηματικό σχέδιο, δηλαδή κάποιους πιο μακροχρόνιους στόχους για την κατάκτηση μέρους της αγοράς, με ορισμένες ποσοτικές και ποιοτικές απαιτήσεις και με κάποια στρατηγική για την κατάκτησή τους. Συνέπεια αυτού, είναι ότι το λατομείο συνήθως "ανοίγεται" με βάση ορισμένες εμπειρικές παρατηρήσεις και γνώσεις χωρίς το εξειδικευμένο προσωπικό και τα μέσα που είναι απαραίτητα για μια πιο συστηματική έρευνα. Έτσι η εκμετάλλευση γίνεται ευκαιριακά (με γνώμονα τη σίγουρη και γρήγορη απόδοση) και όχι σύμφωνα με τις πραγματικές δυνατότητες του λατομείου.
- iii) Η έλλειψη ειδικευμένου εργατοτεχνικού προσωπικού. Ο μέσος όρος ηλικίας των λατόμων ξεπερνά τα 45 χρόνια.
- iv) Παράνομες εκμεταλλεύσεις.
- v) Αναχρονιστικό θεσμικό πλαίσιο. Θα πρέπει να υλοποιηθεί ο νέος νόμος. Ειδικά για τα παράνομα λατομεία και την παράνομη εμπορία σημαντική ευθύνη έχει και η ακαταλληλότητα του θεσμικού πλαισίου (386/16, 669/77, 998/79). Το θεσμικό αυτό πλαίσιο με τις γραφειοκρατικές, αντιορθολογικές, και χρονοβόρες διαδικασίες που προβλέπει σε συνάρτηση και με τα άλλα προβλήματα του τομέα (χαμηλή ανταγωνιστικότητα, και η επιχειρηματικότητα, έλλειψη ερευνητικής υποδομής) δημιουργεί ένα κλίμα πρόσφορο για ευκαιριακές και τυχοδιωκτικές ενέργειες εκ μέρους των ιδιωτών.

B. Μεταποιητική δραστηριότητα

- i) Κυριαρχείται από μικρές μονάδες, το 80ο/ο των μονάδων απασχολούν το πολύ 4 άτομα η καθεμιά. Από τεχνολογική άποψη αν εξαιρεθούν οι μεσαίες και μεγάλες μονάδες οι υπόλοιπες υστερούν.
- ii) Μη πλήρης αξιοποίηση του παραγωγικού δυναμικού λόγω ανεπάρκειας πρώτης ύλης.
- iii) Χαμηλός βαθμός εξειδίκευσης. Η εξειδίκευση είναι κυρίως σε παραγωγή τυποποιημένων πλακών που χρησιμοποιούνται σε δαπεδοστρώσεις. Η παραγωγή τους είναι εύκολη και γι αυτό υπάρχει μεγάλος ανταγωνισμός στη διεθνή αγορά. Οι ελληνικές μονάδες αδυνατούν γενικά να εκτελέσουν ειδικευμένες παραγωγές βάσει αυστηρών προδιαγραφών. Η αδυναμία αυτή οφείλεται:
- α) στην έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού
 - β) στην έλλειψη κατάλληλου τεχνολογικού εξοπλισμού
- Το ειδικευμένο προσωπικό είναι απαραίτητο για να παρακολουθεί τις εξελίξεις στην τεχνολογία επεξεργασίας και την προώθηση νέων χρήσεων ή νέων τρόπων χρήσης του μαρμάρου και να είναι σε θέση να τις υιοθετεί.
- iv) Όπως στον πρωτογενή έτσι και στον δευτερογενή τομέα υπάρχει έλλειψη επιχειρηματικότητας και ολοκληρωμένης προσπάθειας για τη δημιουργία προϊόντος διαφοροποιημένου και ποιοτικά αναβαθμισμένου σε σχέση με τα ανταγωνιστικά του που να στοχεύει δυναμικά στην κατάκτηση και διατήρηση αγορών και όχι μόνο στην περιστασιακή εκμετάλλευση των ευνοϊκών συγκυριών.

Παραγωγή - Αγορά

Από τα στοιχεία του πίνακα που αναφέρονται στις εξαγωγές μαρμάρου της 7ετίας (1977-1983) διαπιστώνεται μια βαθμιαία στροφή από τους ακατέργαστους όγκους στα κατεργασμένα προϊόντα. Η συνολική εξαγόμενη ποσότητα έχει διπλασιαστεί ενώ η συνο-

λική τους αξία έχει υπερεπταπλασιαστεί (σε τρέχουσες τιμές). Τα ογκομάρα που αποτελούσαν σε ποσότητα το 50ο/ο των εξαγωγών το 1977 το 1983 έφθασαν το 22,5ο/ο. Αντίθετα τα κατεργασμένα προϊόντα από 41,6ο/ο το 1977 έφθασαν το 1983 τα 2/3 των εξαγωγών.

Προορισμός των εξαγωγών

Η σημαντική αύξηση των τελευταίων ετών αποροφήθηκε από την αυξημένη ζήτηση των χωρών της Μ. Ανατολής και της Αφρικής ενώ το μερίδιο προς τη Δυτική Ευρώπη μειώθηκε.

Έτσι, το 1978 το 54ο/ο των εξαγωγών κατευθυνόταν στην Δυτ. Ευρώπη. Το 1983 το 20,0ο/ο των εξαγωγών κατευθυνόταν στη Δυτ. Ευρώπη.

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι εισαγωγές κατεργασμένων ελληνικών μαρμάρων της ΕΟΚ το 1980, ήταν περίπου 1ο/ο των αντίστοιχων συνολικών εισαγωγών της ενώ οι εισαγωγές των ογκομαρμάρων έφθασαν το 3ο/ο και των ακατέργαστων πλάκων το 4ο/ο.

Από τις χώρες της ΕΟΚ τα ελληνικά ογκομάρα τα αγοράζει κυρίως η Ιταλία και σε πολύ μικρό βαθμό η Γερμανία. Αντίθετα τα κατεργασμένα προϊόντα και τις ακατέργαστες πλάκες τα αγοράζει κυρίως η Γερμανία και κατά δεύτερο λόγο η Ιταλία.

Η Σαουδική Αραβία απορρόφησε το 1983 το 50ο/ο των ελληνικών εξαγωγών μαρμάρου. Άλλες χώρες πελάτες είναι ο Λίβανος, το Κουβέϊτ, η Λιβύη. Περιστασιακά εξάγονται σε ΗΠΑ και σε Ιαπωνία.

Αν και η εξέλιξη στην σύνθεση των εξαγωγών (κατεργασμένα - ακατέργαστα μάρμαρα) παρουσιάζεται θετική, εν τούτοις αυτό οφείλεται και στα προβλήματα της παραγωγής πρώτης ύλης.

Στο εξωτερικό το ελληνικό μάρμαρο αντιμετωπίζει τον ανταγωνισμό κυρίως του ιταλικού που κυριαρχεί στην διεθνή αγορά εδώ και χρόνια. Αν και το ελληνικό μάρμαρο δεν είναι κατώτερο από το ιταλικό, σε πολλές μάλιστα περιπτώσεις είναι και πολύ ανώτερο οι ανασταλτικοί παράγοντες είναι:

- Ανεπάρκεια εξόρυξης πρώτης ύλης.
- Κακή οργάνωση των περισσότερων επιχειρήσεων
- Η αδυναμία παράδοσης σημαντικών ποσοτήτων σε προκαθορισμένες προθεσμίες.
- Η αδυναμία διάθεσης ποικιλίας προϊόντων σε σταθερή ποιότητα.
- Έλλειψη σταθερότητας στην ποιότητα.
- Αδυναμίες MARKETING.

Παρά τον ισχυρό ανταγωνισμό από μέρους του ιταλικού μαρμάρου η εξωτερική ζήτηση ελληνικού μαρμάρου ποτέ δεν σταμάτησε, ικανοποιείται όμως σε μικρό ποσοστό σε σχέση με τις δυνατότητες της χώρας για τους λόγους που προαναφέρθηκαν.

Προτάσεις

- 1.- Επισυγχρονισμός θεσμικού πλαισίου - Προώθηση νέου νόμου.
- 2.- Οργανωμένο MARKETING. Συστηματική προβολή ελληνικού μαρμάρου στο εξωτερικό.
- 3.- Εταιρεία CONSULTING για να παρακολουθεί τις εξελίξεις στην τεχνολογία επεξεργασίας και την προώθηση νέων χρήσεων ή νέων τρόπων χρήσης μαρμάρου. Καταγραφή τύπων και ποικιλιών ελληνικού μαρμάρου και καθιέρωση του σήματος ποιότητας. Αυτά τα δύο θα μπορούσαν να γίνουν από τον EOMMEX που μπορεί να παίξει καθοριστικό ρόλο.
- 4.- Δημιουργία καθετοποιημένου συνεταιρισμού στο κλάδο με τη συμβολή του EOMMEX και της τοπικής αυτοδιοίκησης.
- 5.- MARKETING - συστηματική προβολή και ορθολογική εκμετάλλευση για τις πλάκες Πηλίου.
- 6.- Επιδίωξη για κατάκτηση νέων αγορών, της Αμερικάνικης και της Ιαπωνικής. Πολλά περιθώρια υπάρχουν και στην ΕΟΚ.
- 7.- Χωροταξικός σχεδιασμός ώστε οι μονάδες επεξεργασίας να μην είναι σε μεγάλες αποστάσεις από τα εξορυκτικά κέντρα. Πιστεύουμε ότι ο τομέας μαρμάρου μπορεί να εξελιχθεί σε σημαντικότερο συναλλαγματοφόρο τομέα της οικονομίας μας.

Ο Βόλος δεν πρέπει να μείνει πίσω απ' αυτήν την εξέλιξη και το ζήτημα πρέπει να απασχολήσει σοβαρά τους αρμόδιους φορείς της πόλης.

8.- Γενική μελέτη των περιβαντολλογικών επιπτώσεων και των τρόπων θεραπείας με την αντίστοιχη εκτίμηση του κόστους. Εδώ θα πρέπει να εξεταστεί, πώς αντιμετωπίζεται το πρόβλημα στην Ιταλία και να επισημανθούν οι ελληνικές ιδιαιτερότητες. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην Καράρα της Ιταλίας ο χώρος των λατομείων έχει διαμορφωθεί κατάλληλα και επιδεικνύεται σαν τουριστικό αξιοθέατο.

9.- Εκπαίδευση εργατοτεχνικού προσωπικού.

10.- Αξιοποίηση των μαρμάρων της Ζάστενης πολύ καλής ποιότητας.

11.- Με την κατάλληλη διαφήμιση ο Βόλος θα μπορούσε να είναι ονομαστός στο εξωτερικό για τις Πηλιορείτινες πλάκες, πράγμα που έχει και τουριστικό ενδιαφέρον.

Τομέας Υαλοπινάκων

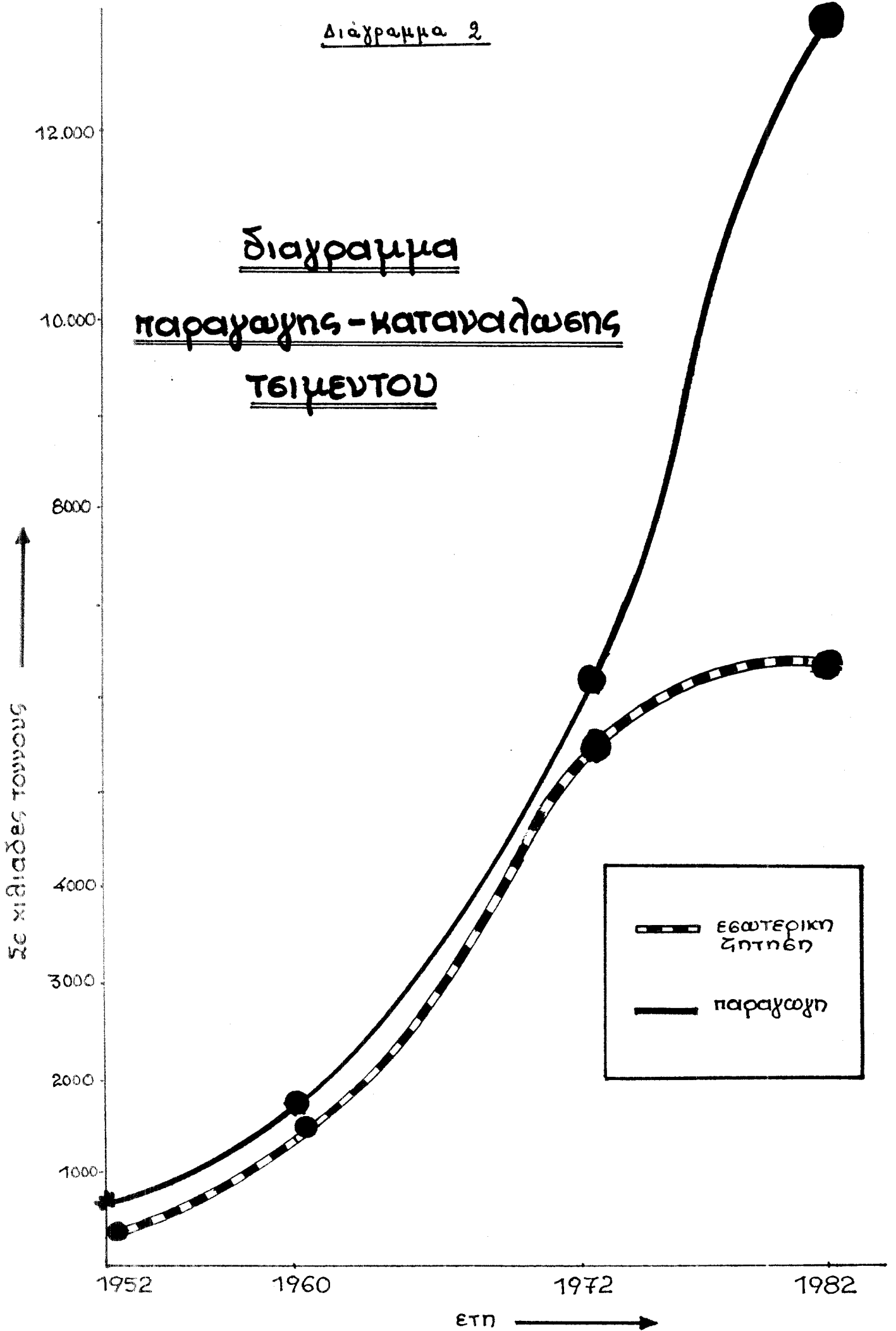
Υπάρχει μιά αξιόλογη μονάδα στο νομό με εξαγωγικό προσανατολισμό. Η πρώτη ύλη προέρχεται από εισαγωγές.

Εδώ μπαίνει το πρόβλημα της παραγωγής γυαλιού στην Ελλάδα και της μικρής ανταγωνιστικότητάς του έναντι ξένων.

Προοπτικές για νέα προϊόντα

Για τον κλάδο διαφαίνονται σε μονάδες υψηλής τεχνολογίας γύρω από τα κεραμικά π.χ. κεραμοβάμβακας κλπ., καθώς και στην αξιοποίηση με έψηση, των δολομιτών της περιοχής μας.

ΔΙΑΧΡΑΜΜΑ
ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ - ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ
ΤΣΙΜΕΝΤΟΥ

τομεας μαρμαρου- -σχιστολιθων

10 λατομεια μαρμαρου

44 λατομεια σχιστολιθου

40 καταστηματα κοπης και
κατεργασιας μαρμαρου

3 καταστηματα παραγωγης
προϊοντων τριβης μαρμαρου

(Απογραφη ΕΣΥΕ 1984)

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΜΑΡΜΑΡΟΥ

	Κατεργασμένα	Ακατεργαστές πλάκες	Ογκομαρμάρια
ΕΤΗ	Ποσοτήτα % στο σύνολο	Ποσοτήτα % στο σύνολο	Ποσοτήτα % στο σύνολο
1977	41,6	9,5	48,9
1978	35,0	11,8	53,2
1979	33,4	16,4	50,2
1980	47,7	16,6	35,7
1981	60,0	14,8	25,2
1982	69,8	12,6	17,6
1983	67,2	10,3	22,5

ΚΛΑΔΟΣ 34 - Μεταλλουργικές βιομηχανίες

Συμμετοχή στη συνολική μεταποιητική δραστηριότητα του νομού

Για βιομηχανικά καταστήματα με απασχόληση 20 άτομα και άνω η Α.Α.Π. του κλάδου 34 αποτελεί το 25ο/ο περίπου της συνολικής Α.Α.Π. της μεταποίησης του νομού.

Η εγκατεστημένη ισχύς του κλάδου ανέρχεται στο 23ο/ο της συνολικής εγκατεστημένης ισχύος της μεταποίησης του νομού.

Η απασχόληση στον κλάδο είναι περίπου το 7,5ο/ο της απασχόλησης στην μεταποίηση του νομού.

Η προστιθέμενη αξία παραγωγής ανέρχεται στο 21ο/ο περίπου της Α.Α.Π. του κλάδου. Είναι γενικά χαμηλή.

Συμμετοχή της Μαγνησίας σ'ολόκληρη τη χώρα

Εγκατεστημένη ισχύς:	12ο/ο	όλης της χώρας	
Απασχόληση	:	11ο/ο	όλης της χώρας
Α.Α.Π.	:	12ο/ο	όλης της χώρας

Χονδρικό διάγραμμα (FLOW SHEET) μεθόδων παραγωγής προϊόντων χάλυβα

Μετά την παύση των υφικαμίνων όλος ο ακατέργαστος χάλυβας παράγεται στην Ελλάδα από ηλεκτρικά καμίνια τόξου. Αυτό προσδίδει ευελιξία και αποτελεσματικότητα στις ελληνικές επιχειρήσεις (μικρότερες δηλαδή OPTIMUM κλίμακες κλπ.). Από την άλλη όμως καθιστά έντονο το πρόβλημα του εφοδιασμού τους σε πρώτη ύλη (SCRAP) που θεωρείται στρατηγικό ενεργειακό προϊόν και στο παρελθόν είχε τεθεί υπό καθεστώς ποσοστώσεων από τις ΗΠΑ.

Η πρώτη ύλη (SCRAP) τροφοδοτεί τα ηλεκτρικά καμίνια όπου παράγεται η επιθυμητή ποιότητα χάλυβα σε ρευστή κατάσταση. Ο ρευστός χάλυβας μεταφέρεται με ειδικούς κάδους από τα καμίνια στις εγκαταστάσεις συνεχούς χύτευσης όπου παράγονται είτε πρίσματα (μπιγιέτες) είτε μεγάλα πλατέα (SLABS) τα οποία αποθηκεύονται. Για την παραγωγή επιμήκων προϊόντων

χρησιμοποιούνται μπιγιέτες που μετά από αναθέρμανση σε ειδικούς φούρνους, τροφοδοτούν τα έλαστρα θερμής έλασης (Θ.Ε.) επιμήκων και παράγονται ράβδοι οπλισμού, χονδρόσυρμα, μορφοσίδηρος.

Η παραγωγή πλατέων ακολουθεί ανάλογη διαδικασία. Τα SLABS αναθερμαίνονται και τροφοδοτούν τα έλαστρα Θ.Ε. πλατέων όπου παράγονται: ρόλοι (COILS), χαλυβδόφυλλα και ταινίες θερμής έλασης. Τα COILS Θ.Ε. τροφοδοτούν επίσης τα έλαστρα Ψ/Ε για να παραχθούν χαλυβδόφυλλα και ταινίες Ψ.Ε. Με ειδική πρόσθετη διαδικασία παράγονται επιφειδαργυρωμένα (γαλβανισμένα) και επικασσιτερωμένα (λευκοσίδηρος) φύλλα.

Παραγωγικό δυναμικό

Οι βασικές χαλυβουργικές μονάδες είναι 6. Κατανέμονται ως εξής: 2 στο λεκανοπέδιο Αττικής, 2 στην περιοχή Βόλου, 2 στην περιοχή Θεσσαλονίκης

Όπως φαίνεται από τον πίνακα 2 οι τρεις μονάδες του κλάδου (Μεταλλουργική Χάλυψ, Ελληνική Χαλυβουργία, Χαλυβουργία Θεσσαλίας) συγκεντρώνονται στην κατασκευή ράβδων οπλισμού και χονδροσύρματος (οι εγκαταστάσεις της Μεταλλουργικής για στενή χαλυβδοταινία δεν έχουν λειτουργήσει).

1 μονάδα (Χαλυβουργία Βορείου Ελλάδος, ΣΙΔΕΝΟΡ) παράγει επιπλέον ελαφρό μορφοσίδηρο και στενή χαλυβδοταινία.

1 μονάδα (Ελληνική Εταιρία Χάλυβος HELLENIC STEEL) παράγει πλατέα ψυχρής έλασης Ψ.Ε. με πρώτη ύλη πλατέα Θ.Ε. Επίσης παράγει λευκοσίδηρο και γαλβανισμένες λαμαρίνες.

1 μονάδα (Χαλυβουργική) παράγει ράβδους, χονδρόσυρμα, χαλυβδοταινίες και χαλυβδόφυλλα Θ.Ε. και χαλυβδοταινίες και χαλυβδόφυλλα Ψ.Ε.

Ελληνική παραγωγή ακατ. χάλυβα και τελικών προϊόντων

Από το 1979-1982 παρατηρείται κάμψη της παραγωγής ενώ από το 1982 και μετά έχουμε ανάκαμψη. Επίσης η παραγωγή ρευστού χάλυβα υπολείπεται σημαντικά της παραγωγής τελικών προϊόντων και αποτελεί περίπου το 50ο/ο των τελ. προϊόντων το 1984 (διαρθρωτικό πρόβλημα

της Καλυβουργίας στην Ελλάδα). Ειδικά για το 1984 ο βαθμός αξιοποίησης των ηλεκτρικών καμίνων ήταν το 38ο/ο της δυναμικότητάς των (μέσος όρος ΕΚΑΧ 59ο/ο). Έχουμε δηλαδή χαμηλή αξιοποίηση παραγωγικού δυναμικού. Το κενό της θερμής έλασης καλύπτεται με εισαγωγές ημιπροϊόντων.

Η αναλογία παραγωγής πλατέων /επιμήκων αναμένεται να βελτιωθεί με την πλήρη λειτουργία των νέων εγκαταστάσεων της HELLENIC STEEL (ψυχρή έλαση πλατέων, λευκοσίδηρος, γαλβανισμένες λαμαρίνες).

Πρέπει επίσης να υπογραμισθεί ότι ενώ η παραγωγή επιμήκων είναι καθετοποιημένη από το στάδιο της καλυβδοποίησης, η παραγωγή θερμών και ψυχρών πλατέων δεν χαρακτηρίζεται από ανάλογη καθετοποίηση.

α) Η HELLENIC STEEL εισάγει από το εξωτερικό τα COILS Θ.Ε. που χρησιμοποιεί για πρώτη ύλη.

β) Τα τελευταία κυρίως χρόνια η Καλυβουργία παράγει πλατέα Θ.Ε. από SLABS που εισάγει από το εξωτερικό. Το μεγαλύτερο μέρος του προϊόντος αυτού της Καλυβουργικής εξάγεται.

Αυτό φαίνεται και από τον παρακάτω πίνακα:

Συμμετοχή των SLABS εισαγωγής στην
παραγωγή πλατέων θερμής έλασης

1979	1980	1981	1982	1983	1984
60ο/ο	---	82ο/ο	84ο/ο	100ο/ο	100ο/ο

Η εξάρτηση αυτή δίδει $\frac{\Pi \cdot \Lambda}{\Lambda \cdot \Lambda \cdot \Pi} = 20\text{o/o}$. Ενώ ο μέσος όρος μεταποίησης 32ο/ο.

Εγχώρια κατανάλωση - Εισαγωγές - Εξαγωγές

Διάγραμμα 4

Από το διάγραμμα αυτό προκύπτει:

α) Η εγχώρια κατανάλωση μειωνόταν σταθερά από το 1979-1983 με μέσο ετήσιο ρυθμό 7ο/ο. Από το 1983 μειώνεται με μικρότερο ρυθμό. Η μείωση αυτή αφορά τόσο τα επιμήκη προϊόντα (πτώση οικδομικής δραστηριότητας) όσο και τα πλατέα (κάμψη της βιο-

μηχανικής παραγωγής) στα οποία εμφανίζεται σχετικά εντονότερη, κυρίως στο βαρύ μορφοσίδηρο, στις χαλυβδοταινίες και στα χαλυβδόφυλλα.

β) Η παραγωγή μέχρι το 1982 ήταν πάντα μικρότερη από την εγχώρια κατανάλωση και παρακολουθεί τους ρυθμούς εξέλιξης της κατανάλωσης (καμπύλες παράλληλες).

Από το 1982 και μετά ο προσανατολισμός της χαλυβουργίας γίνεται εξαγωγικός με αποτέλεσμα το 1984 για πρώτη φορά η παραγωγή να ξεπεράσει την εγχώρια κατανάλωση.

Διάρθρωση της εγχώριας κατανάλωσης

Πίνακας 3

Η αναλογία των πλατέων στο σύνολο των προϊόντων που απορρόφησε η εσωτερική αγορά είναι περίπου 40ο/ο. Η αναλογία αυτή διατηρείται εδώ και 20 χρόνια και είναι χαρακτηριστική του μέτριου επιπέδου ανάπτυξης της ελληνικής μεταποίησης και του ιδιαίτερα σημαντικού ρόλου που παίζει η οικοδομή στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Στις αναπτυγμένες βιομηχανικά χώρες η αναλογία των πλατέων προς το σύνολο κυμαίνεται γύρω στο 60ο/ο.

Κατανάλωση χάλυβα στην Ελλάδα

Από τον σχετικό πίνακα στο τέλος του κεφαλαίου:

Παρατηρούμε ότι η οικοδομή και τα έργα πολιτικού μηχανικού καθώς και οι κλάδοι συρματοουργίας και σωληνουργίας που σχετίζονται με την οικοδομή απορροφούν τα 2/3 των προϊόντων χάλυβα. Μαζί με τις κατασκευές απορροφούν το 75ο/ο των προϊόντων. Άρα η εσωτερική αγορά στηρίζεται κυρίως στην οικοδομή και τις κατασκευές. Στις χώρες της ΕΚΑΧ η συμμετοχή του σιδήρου μπετόν στο σύνολο της κατανάλωσης είναι περίπου μισή από την ελληνική. Η στενή αυτή συνάρτηση μεταξύ οικοδομικής δραστηριότητας και ελληνικής παραγωγής χάλυβα (επιμήκων) εγγυμονεί κινδύνους για την χαλυβουργία. Άλλωστε η κάμψη

της παραγωγής από το 1980 και μετά οφείλεται κυρίως στην κάμψη της οικοδομικής δραστηριότητας.

Εγχώρια παραγωγή προϊόντων θερμής έλασης (πίνακας 4.)

Εγχώρια παραγωγή προϊόντων ψυχρής έλασης (πίνακας 5.)

Από τους πίνακες αυτούς προκύπτει ένα άλλο διαφθωτικό χαρακτηριστικό της ελληνικής χαλυβουργίας: η μεγάλη αναλογία των επιμήκων στο συνολικό προϊόν. Το ποσοστό των επιμήκων εξελίσσεται από 61ο/ο σε 52ο/ο κατά την εξαετία (1979-1984), πράγμα που οφείλεται κυρίως στην υπανάπτυξη της βαριάς βιομηχανίας κύριου καταναλωτή πλατέων.

Επίσης το κύριο προϊόν του κλάδου παραμένει ο σίδηρος μετόν. Γενικότερα, το φάσμα προϊόντων της Ελληνικής Χαλυβουργίας είναι στενό (απουσιάζουν τελείως π.χ. ο βαρύς μορφοσίδηρος, η ναυπηγική λαμαρίνα κλπ.). Πέρα από τα προφανή προβλήματα που δημιουργεί αυτό, οι ελληνικές επιχειρήσεις θίγονται ιδιαίτερα από την επιβολή ποσοτώσεων από πλευράς ΕΟΚ στο στενό φάσμα των προϊόντων που παράγουν. Το ποσοστό του σιδήρου μετόν στο σύνολο των προϊόντων χάλυβα είναι στην εξαετία 1979-1984 μεταξύ 56ο/ο και 46ο/ο. Τέση μείωσης του ποσοστού του μετοσίδηρου και των επιμήκων κατάγονται οφείλεται στη μείωση της οικοδομικής δραστηριότητας.

Τεχνολογικό επίπεδο
Το τεχνολογικό επίπεδο του κλάδου θεωρείται ανεπτυγμένο. Οι ελληνικές μονάδες έχουν εκσυγχρονίσει τον εξοπλισμό τους.

Ενδεικτική διάρθρωση κόστους της χαλυβοποίησης στην Ελλάδα σε ηλεκτρικές καλίνους:

Πρώτες ύλες	77ο/ο
Ενέργεια	10ο/ο
Ηλεκτρόδια	8ο/ο
Πυρίμαχα	2ο/ο
Εργατικά	3ο/ο

Επομένως ο κλάδος είναι έντασης πρώτων υλών και ενέργειας.

ΙΣΟΖΥΓΙΑ

Επιμήκη

Από τον σχετικό πίνακα επί ελέγχου του κεφαλαίου προκύπτει ότι:

- α) Δεν παράγεται βαρύν μορφοσίδηρος στην Ελλάδα. Οι ανάγκες καλύπτονται εξ ολοκλήρου από εισαγωγές.
- β) Η εγχώρια παραγωγή καλύπτει περίπου το μισό των αναγκών σε φίλ μασίν και ελαφρό μορφοσίδηρο. Το υπόλοιπο εισάγεται.
- γ) Η εγχώρια παραγωγή καλύπτει πλήρως τις ανάγκες σε σίδηρο μπτετόν και γίνονται και σημαντικές εξαγωγές που φθάνουν το 25ο/ο του παραγόμενου προϊόντος.
- δ) Γενικά στα επιμήκη προϊόντα η εγχώρια παραγωγή καλύπτει το 85ο/ο των αναγκών.
- ε) Το ποσοστό διείσδυσης των εισαγωγών στο χονδρόσυρμα και στον ελαφρύ μορφοσίδηρο μειώνεται (από 42ο/ο το 1979 σε 21ο/ο το 1983 για το χονδρόσυρμα και από 70ο/ο το 1979 σε 36ο/ο το 1983 για τον ελαφρό μορφοσίδηρο). Εξακολουθούν να υπάρχουν σοβαρά περιθώρια υποκατάστασης των εισαγωγών.

Πλατέα θ.ε.

Πίνακας 10

- α) Η παραγωγή πλατέων θ.ε. αποτελείται πάνω από 80ο/ο από τα COILS της Καλυβουργικής. Το υπόλοιπο είναι χαλυβδόφυλλα και χαλυβδοταινίες (πάλι της Καλυβουργικής). Στο μέγιστο μέρος τους τα COILS εξάγονται. Στην εγχώρια αγορά για περαιτέρω επεξεργασία διατίθεται μια ποσότητα περίπου 20.000 τόν.
- β) Πάνω από το 70ο/ο των εισαγωγών αποτελείται από τα COILS που εισάγει η HELLENIC STEEL για ψυχρή έλαση και για χαλυβδοταινία, που καταναλώνει η βιομηχανία σιδηροσωλήνων. Υπάρχουν εδώ πολλά περιθώρια υποκατάστασης εισαγωγών.

Πλατέα Ψ.Ε. Πίνakas II

- α) Σημαντική αύξηση παραγωγής.
- β) Η διείσδυση εισαγωγών μειώθηκε από 48ο/ο το 1979 σε 23,5ο/ο το 1983.
- γ) Οι εξαγωγές αποτελούν το 25ο/ο της παραγωγής.

Με την πλήρη λειτουργία των νέων εγκαταστάσεων της HELLENIC STEEL αναμένεται παραπάνω υποκατάσταση των εισαγωγών και σημαντική αύξηση των εξαγωγών. Εάν όμως τα COILS εξακολουθούν να εισάγονται και όχι να προμηθεύονται από την εγχώρια παραγωγή τότε θα έχουμε και αύξηση των εισαγωγών πλατέων Ε.Ε.

Γαλβανισμένα φύλλα και λαμαρίνες Πίνakas 12

Η διείσδυση των εισαγωγών παραμένει σταθερή στο 60ο/ο.

Λευκοσίδηρος Πίνakas 13

Ο λευκοσίδηρος έχει τεράστια σημασία γιατί είναι το ακριβότερο χαλυβουργικό προϊόν. Η διείσδυση των εισαγωγών κυμαίνεται στο 80ο/ο. Από την άλλη μεριά το 70ο/ο της παραγωγής εξάγεται. Μέχρι πρόσφατα ο λευκοσίδηρος παραγόταν με πρώτη ύλη COILS Ψ.Ε. που εισαγόταν. Με τις νέες εγκαταστάσεις υπάρχει δυνατότητα για καθετοποίηση της παραγωγής με πρώτη ύλη COILS Ε.Ε. Υπάρχουν σοβαρά περιθώρια υποκατάστασης εισαγωγών.

Πρώτες ύλες - Ημιπροϊόντα

Υπάρχει έντονη εξάρτηση της χαλυβουργίας από εισαγωγή SCRAP. Περίπου το 54ο/ο του SCRAP που χρειάζεται η χαλυβουργία εισάγεται. Η εγχώρια παραγωγή SCRAP κάλυπτε το 1984 το 46ο/ο των αναγκών και διακρίνεται σε 3 κατηγορίες.

- α. SCRAP διάλυσης 20ο/ο του εγχώριου
- β. SCRAP περισυλλογής 60ο/ο του εγχώριου
- γ. SCRAP ανακύκλωσης 20ο/ο του εγχώριου

Το SCRAP διάλυσης παράγεται από μικρά μη καλά οργανωμένα διαλυτήρια που βρίσκονται όλα στο νομό Αττικής.

Το SCRAP περισυλλογής προέρχεται από αποκόμματα βιομηχανιών.

Η περισυλλογή γίνεται από ατομικές επιχειρήσεις. Χαρακτηρίζεται από ανομοιομορφία στην ποιότητα αφού η συγκέντρωση και διαλογή γίνονται με πρόχειρα μέσα. Πρέπει να αναμιχθεί με SCRAP καλής ποιότητας.

Το SCRAP ανακύκλωσης προέρχεται από τα εσωτερικά υπολείμματα των χαλυβουργείων και ελασματοουργείων. Αποτελεί την καλλίτερη ποιότητα. Ανέρχεται περίπου σε 90/ο των τελικών προϊόντων στα 5 χαλυβουργεία.

Στόν πίνακα φαίνονται οι ανάγκες και οι εισαγωγές παλαιουσιδήρου καθώς και οι χώρες προέλευσης των εισαγωγών.

Εισάγονται ημιπροϊόντα σε μεγάλες ποσότητες όπως μπιγιέτες, SLABS, COILS Θ.Ε. για ψυχρή έλαση, όπως φαίνονται στους πίνακες

- Ειδικά για τα COILS Θ.Ε. που εισάγονται αποκλειστικά σχεδόν από την HELLENIC STEEL χώρες προέλευσης είναι κυρίως η Γαλλία, Ιαπωνία και Ιταλία που είναι και οι χώρες τεσσάρων από τους μετόχους της εταιρίας.

- Τα SLABS εισάγονται αποκλειστικά από την Χαλυβουργική, ενώ η ίδια μονάδα έχει δυνατότητα παραγωγής SLABS. Αναφέρονται θέματα ποιότητας. Το ζήτημα πρέπει να εξετασθεί.

- Οι μπιγιέτες εισάγονται για να καλύψουν "κενά" στην παραγωγή, ενώ όλα τα χαλυβουργεία παράγουν μπιγιέτες.

Ελληνική παραγωγή ακατέργαστου χάλυβα
και τελικών προϊόντων (σε χιλ.τον.)

Έτος	Ακατ. Χάλυβας	Τελικά Προϊόντα
1968	250	440
1969	460	700
1970	400	720
1971	560	760
1972	720	990
1973	910	1.120
1974	730	990
1975	750	960
1976	780	1.060
1977	800	1.050
1978	930	1.320
1979	1.000	1.560
1980	1.125	1.576
1981	930	1.345
1982	933	1.342
1983	867	1.575
1984	921	1.748

πίνακας 1

Χυτήρια Χάλυβα

Ο τομέας της χύτευσης και της παραγωγής ειδικών χαλύβων και των προϊόντων τους έχει πολύ μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης ώστε να καλυφθούν οι σημαντικές εισαγωγές που γίνονται σήμερα. Αυτό σχετίζεται βέβαια και με την ελληνοποίηση των προμηθειών.

Προτάσεις

1.- Εξασφάλιση εγχώριων πρώτων υλών για τη Χαλυβουργία.

Δυνατότητες

α) Δημιουργία σύγχρονου διαλυτήριου πλοίων για παραγωγή SCRAP, ενταγμένο σε ΝΑ.ΒΙ.ΠΕ. σύμφωνα με σχετική μελέτη της ΕΤΒΑ. (θετικό βήμα η δημιουργία του στη ΝΑ.ΒΙ.ΠΕ. Αστακού).

β) Παραγωγή σπογγώδους σιδήρου με άμεση αναγωγή σιδηρομεταλλεύματος. Η αναγωγή του σιδηρομεταλλεύματος γίνεται σε στερεά φάση και όχι σε ρευστή όπως γίνεται στις κλασικές καμίνους.

Προϋπόθεση: εξασφάλιση αναγωγικού αερίου.

Σχετίζεται με την σχεδιαζόμενη επέκταση της ΕΛΣΙ που αν κριθεί σκόπιμη θα παράγεται σαν παραπροϊόν σημαντικές ποσότητες CO.

i) Φυσικό αέριο.

ii) Εξαερίωση λιγνιτών

Περιορισμός του προβλήματος βέβαια είναι:

Η περιεκτικότητα σε FE του σιδηρομεταλλεύματος (%Co/o).

Η χαμηλή ύπαρξη προσμίξεων πυριτικών υλικών (διότι αυξάνουν την κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στον κλίβανο).

γ) Ανάπτυξη της περισυλλογής SCRAP. Μπορεί να αυξηθεί η ποσότητα και να καλλιετερέψει η ποιότητα με οργανωμένη παρέμβαση στον τομέα αυτό. Σήμερα η περισυλλογή γίνεται από ατομικές επιχειρήσεις και χαρακτηρίζεται από ανομοιομορφία στην ποιότητα αφού η συγκέντρωση και διαλογή γίνεται με πρόχειρα μέσα.

2.- Η αναδιάρθρωση και ο εκσυγχρονισμός του παραγωγικού δυναμικού με στόχο την καθετοποίηση κυρίως στον τομέα των πλατέων προϊόντων π.χ. λευκοσίδηρος, γαλβανισμένη λαμαρίνα, καθώς και αύξηση της παραγωγής μορφοσιδήρου και χονδροσύρματος συρματοουργίας (φίλ μασίν) όπου υπάρχουν σημαντικά περιθώρια υποκατάστασης των εισαγωγών.

3.- Υποκατάσταση των εισαγωγών ημιπροϊόντων (π.χ. SLABS, μπιγιέτες, ταινίες Θ.Ε.) που χρησιμοποιεί η HELLENIC STEEL) αφού υπάρχει δυνατότητα παραγωγής στην Ελλάδα. Τα τυχόν προβλήματα ποιότητας μπορούν να αντιμετωπισθούν σε συνεργασία με την EBETAM (Κέντρο Έρευνας Μετάλλου).

4.- Καθορισμός εθνικών προτύπων για τα χαλυβουργικά προϊόντα και διενέργεια ποιοτικού ελέγχου. Έτσι δεν θα μπορούν να εισάγονται προϊόντα ακατάλληλης ποιότητας, γεγονός που θα περιφρουρήσει και την κατανάλωση αλλά και την εγχώρια παραγωγή.

5.- Άνοιγμα του χαλυβουργικού κλάδου προς νέες κατευθύνσεις με την παραγωγή ανοξείδωτου χάλυβα. Για την υλοποίηση αυτής της επένδυσης θα πρέπει να εξασφαλιστεί η οικονομική της απόδοση. Ανεξάρτητα όμως εάν η επένδυση αυτή είναι με τις σημερινές συγκυρίες σκόπιμη ή αν θα είναι στο μέλλον, η εξέλιξη της χαλυβουργίας οδεύει προς τα εκεί διότι παράγουμε και σιδηροχρόμιο και σιδηνικέλιο που αποτελούν τις πρώτες ύλες. Εξάλλου γύρω από αυτήν την επένδυση μπορούν να αναπτυχθούν πολλές μικρές επιχειρήσεις παραγωγής προϊόντων από ανοξείδωτο χάλυβα.

6.- Για να γίνουν τα παραπάνω χρειάζεται συντονισμός των παραγωγικών δυνάμεων μέσα από εθνικό ή εποπτικό συμβούλιο μετάλλου με την συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων και η υλοποίηση με κάποιου τύπου προγραμματική συμφωνία με τις χαλυβουργίες.

7.- Θετική πάντως είναι η δημιουργία και ανάπτυξη της EBETAM.

8.- Η Μαγνησία έχει παράδοση στη μεταλλουργία και κατεργασία των μετάλλων. Υπάρχει αξιόλογο ειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό που συνέχεια όμως φθείνει και η εμπειρία δεν μεταφέρεται. Η ανάπτυξη του κλάδου της μεταλλουργίας στη Μαγνησία περνά απαραίτητα από τα εξής κανάλια:

α) Δημιουργία μονάδων υψηλής τεχνολογίας στην θερμική κατεργασία των μετάλλων και ειδικών κραμάτων. Η τεχνολογία

αυτή οδηγεί σε μικρές OPTIMUM κλίμακες μονάδες που έχουν ευελιξία και μεγάλη αποτελεσματικότητα. Το μέλλον ανήκει σ' αυτές τις μονάδες και για τον επιπλέον λόγο ότι η χώρα μας δεν είναι χώρα κλίμακας.

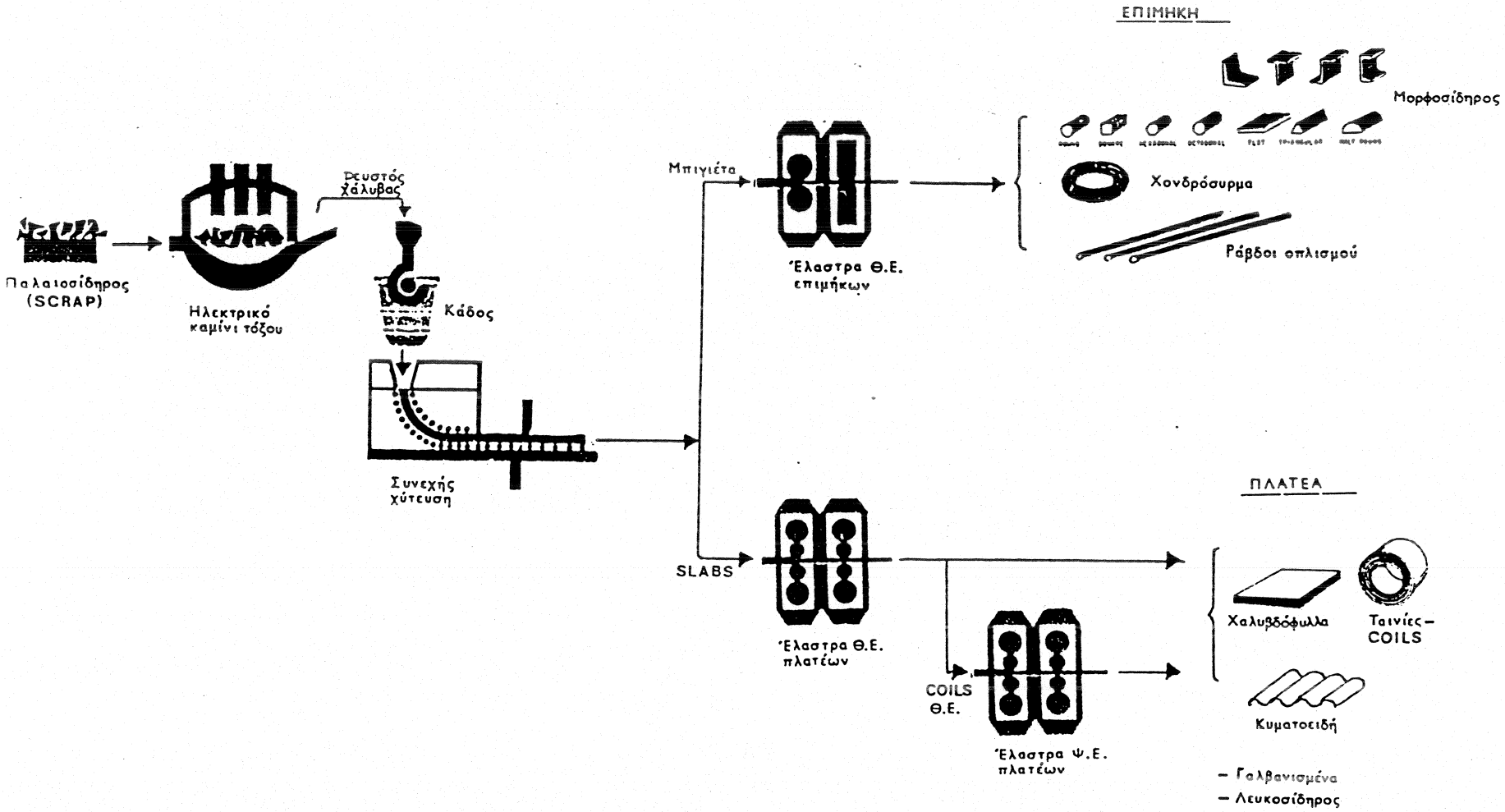
β) Δημιουργία μονάδων παραγωγής γεωργικών εργαλείων, μηχανημάτων και διαφόρων ειδών από μέταλλο. Υπάρχουν μεγάλες ανάγκες στην εσωτερική αγορά καθώς και δυνατότητες εξαγωγών.

9.- Ο τομέας των χυτηρίων χάλυβα είναι ένα αξιόλογο δυναμικό στη Μαγνησία. Οι δύο μεγαλύτερες μονάδες που υπάρχουν (σε σύνολο τεσσάρων σ' όλη την Ελλάδα) έχουν αρκετά σύγχρονο εξοπλισμό. Υπάρχουν όμως μεγάλα χρηματοοικονομικά προβλήματα που μπορεί να οδηγήσουν σε δυσάρεστες εξελίξεις ακόμα και σε συρρίκνωση του τομέα. Χρειάζεται να προσεχθούν ιδιαίτερα. Το μέγεθος της εσωτερικής αγοράς είναι αρκετά μεγάλο και το χυτήριο θεωρείται αρκετά αποτελεσματική δραστηριότητα. Απαιτείται όμως οργάνωση, KNOW-HOW, εξειδίκευση, καλή ποιότητα προϊόντων και MARKETING.

10.- Η Μεταλλουργική Χάλυψ άρχισε την παραγωγή της το 1977 και ο προσανατολισμός της ήταν έντονα εξαγωγικός αφού οι ανάγκες της εγχώριας ζήτησης σε μπετοσίδηρο είχαν ήδη καλυφθεί. Η εξυγίανσή της δεν μπορεί παρά να στηριχθεί στις εξαγωγές, στην αναδιάρθρωση της παραγωγής της με προσανατολισμό την στενή χαλυβδοταινία, την οργάνωση της παραγωγής, την επιστημονική αντιμετώπιση των προβλημάτων παραγωγής και ποιότητας προϊόντων και τη σωστή επιχειρηματική δράση.

Διάγραμμα 3

Χρησιμοποιούμενες μέθοδοι παραγωγής προϊόντων χάλυβα στην Ελλάδα.

Βασικές Μονάδες
(Τίπος Εγκατάστασης)

Εξοπλισμός

Παραχόμενα Προϊόντα

Έσοδα Διαφοικισμού
(χιλ. ευρώ)

1) ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΚΗ
(Έξυδαινα)

- α) 3 ηλεκτρικές καμίνι τήξευ
- β) Έγκαταστάσεις συνεχούς χύσεως Αμιγρών και Πλασών
- γ) Μονάδες θ.ε. επιμήκων (ράβδ., έπιγομ. και χονδρ.σφ.μα)
- δ) 1 σειρά θ.ε. πλασών
- ε) 1 σειρά ψ.ε. πλασών
- στ) 2 τυκάρια
- ζ) 4 μεταλλικοί σφύγιοι (L.D)
- η) 1 εγκατάσταση παραγωγής κώκ
- θ) Βελθπτική εγκατάσταση ψ.ε.

- α) Ράβδ. έπιγομ.
- β) Χονδρ.σφ.μα
- γ) Σαίβ., χαλυδ.σαινιες χαλυδ.σφυλλα θ.ε.
- δ) χαλυδ.σφυλλα και χαλυδ.σαινιες ψ.ε.

} 700

1000

700.

2) ΜΕΤΑΛΛΟΥΡΓΙΚΗ ΧΑΛΥ
(Άλμυρός)

- α) 2 ηλεκτρικές καμίνι. τήξευ
- β) 2 εγκαταστάσεις συνεχούς χύσεως
- γ) 1 σύνθετη σειρά έλαστων θ.ε. ράβδ., χονδρ.σφ.ματος και σενι. χαλυδ.σαινιες

- α) Χονδρ.σφ.μα
- β) Ράβδ. έπιγομ.
- γ) Σενι. χαλυδ.σαινιες θ.ε.

} 500

Δέν παραχονται.

3) ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΑ
(Άσπρόπυργος)

- α) 2 ηλεκτρικές καμίνι τήξευ
- β) 1 μονάδα συνεχούς χύσεως
- γ) 1 σειρά έλαστων θ.ε. επιμήκων

Ράβδ. έπιγομ.

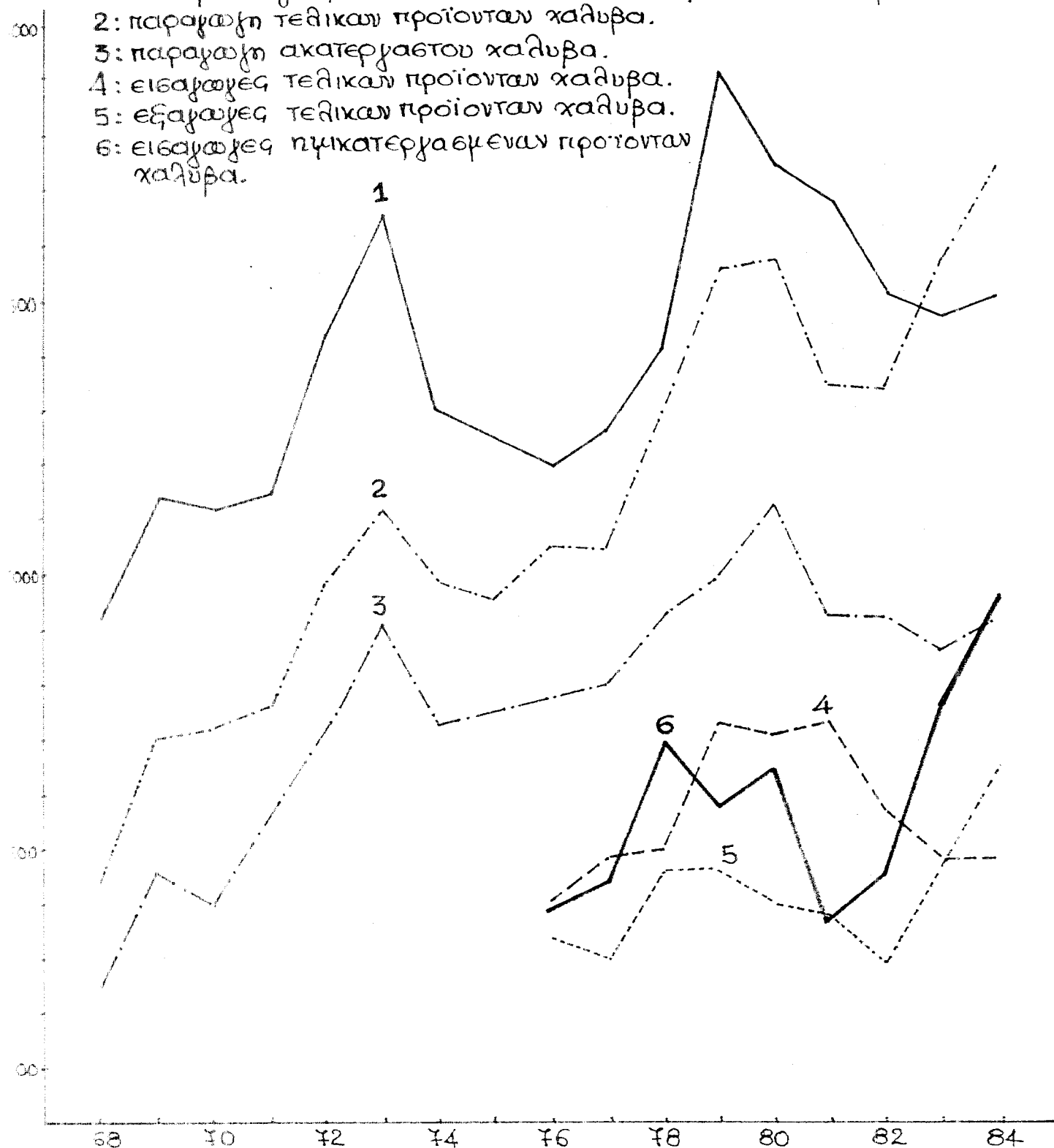
500

Πίνακας 2 (συνέχεια)

Βασικές Μονάδες (Τόπος εγκατάστασης)	Έξοπλισμός	Παραχόμενα προϊόντα	Έσοδα Δυναμικότητα (χιλ. ευρώ)
4) ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (Βόλος)	α) 2 ηλεκτρικές κλίμακες τώσου β) 1 μονάδα συνεχούς χύσεως γ) 1 σειρά θ.ε. επίμηκων	α) Ράβδοι επηλοφεί β) Χονδρόσυρμα	270
5) ΧΑΛΥΒΟΥΡΓΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ (Θεσσαλονίκη)	α) 4 ηλεκτρικές κλίμακες τώσου β) 2 εγκαταστάσεις συνεχούς χύσεως γ) 1 σειρά θ.ε. επίμηκων δ) 1 σύνθεση σειρά θ.ε. επίμηκων και στενό χαλβδοσανίας	α) Ράβδοι επηλοφεί β) Χονδρόσυρμα γ) Μαγνητικές μικρών διαμετρών δ) Ίσους χαλβδοσανίες θ.ε.	400
6) ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΑΛΥΒΟΣ (Θεσσαλονίκη)	α) 1 σειρά εξαερωτ. ψ.ε. β) 3 παλινδρομικά εξαερωτ. ψ.ε. γ) 2 εξαερωτ. τετρακίτης εξαερωτ. δ) 1 Γραφή επικασιέρωσης ε) 1 Γραφή επιψευδαφύρωσης ς) Βοηθητικές εγκαταστάσεις ψ.ε.	α) χαλβδοσανίες ψ.ε. β) χαλβδόφυλλα ψ.ε. γ) χαλβδόφυλλα χαλβανομένα επίπεδα δ) χαλβδόφυλλα χαλβανομένα αλάμια ε) Λευκοσίδηρος	1250

Στη Μαγνησία είναι συγκεντρωμένο το 19% της δυναμικότητας των ηλεκτρικών κλίμακων όλης της χώρας.

- 1: φαινομενη εγχωρια καταναλωση τελικων προϊόντων χαλυβα.
- 2: παραγωγή τελικων προϊόντων χαλυβα.
- 3: παραγωγή ακατεργαστου χαλυβα.
- 4: εισαγωγές τελικων προϊόντων χαλυβα.
- 5: εξαγωγές τελικων προϊόντων χαλυβα.
- 6: εισαγωγές ημικατεργασμενων προϊόντων χαλυβα.

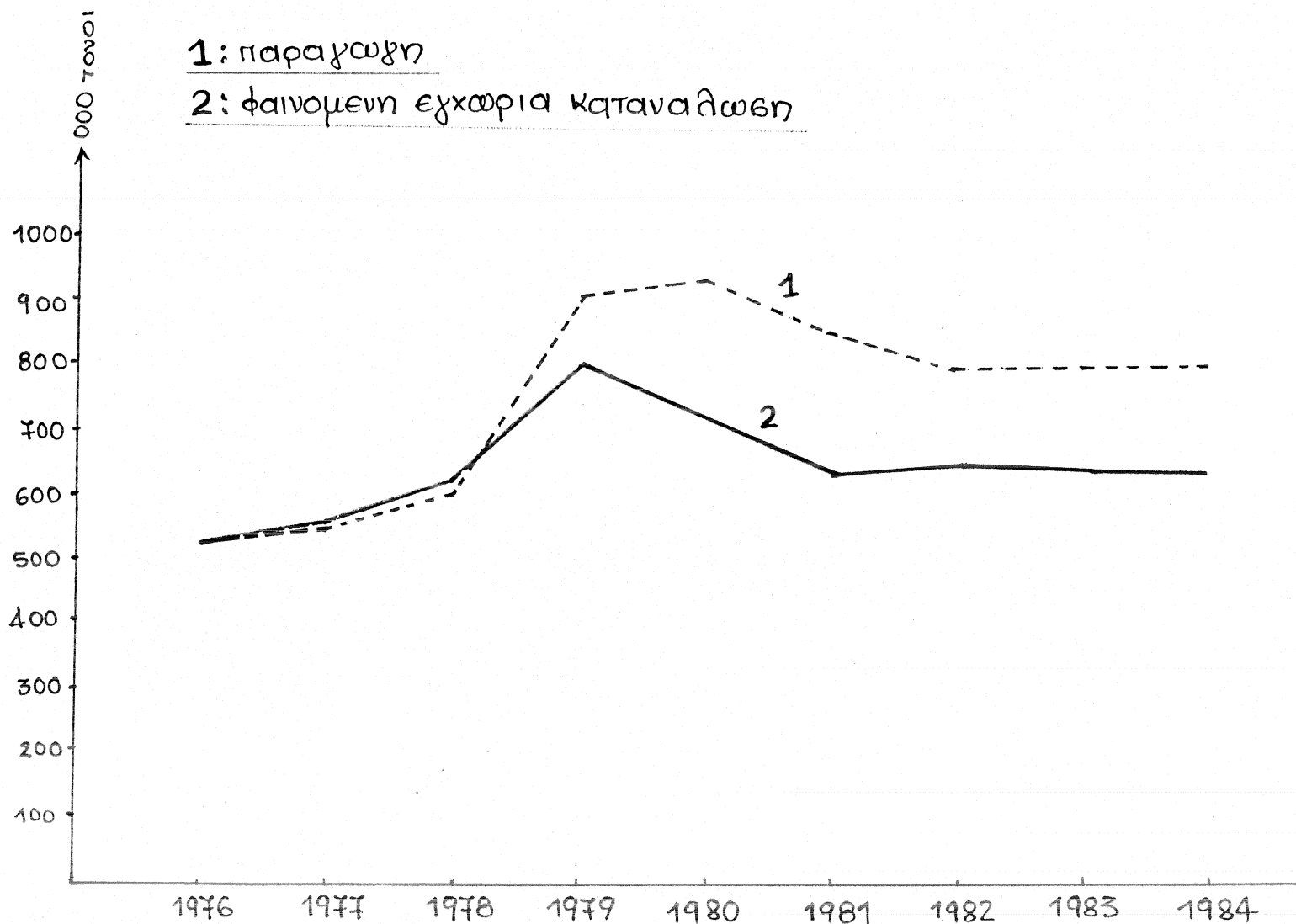

Η αύξηση της παραγωγής και των εξαγωγών τελικών προϊόντων χαλυβα συνοδεύτηκε από αύξηση των εισαγωγών ημικατεργασμένων προϊόντων που σημαίνει ότι υπάρχει έλλειψη καθετοποίησης στη χαλυβουργία γενικά. (περίοδος μετά το 1979). Αυτό ενισχύεται και από το γεγονός ότι η παραγωγή ακατέργαστου χαλυβα στην ίδια περίοδο μειώνεται.

ΜΠΕΤΟΣΙΔΗΡΟΣ

1: παραγωγή

2: φαινομενη εγχωρια καταναλωση

Η παραγωγή μπετοσιδηρου
αφου κάλυψε την εγχωρια
ζήτηση από το 1979 στρά-
φηκε στις εξαγωγές.

Διάγραμμα 5

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Φαινόμενη εγχώρια κατανάλωση τελικών χαλυβουργικών προϊόντων

	(000 τόνοι)					
	1979	1980	1981	1982*	1983	1984
Σίδηρος μπετόν	799	723	630	649	642	640
Φύλλ μασίν συρματοργίας	245	128	121	119	104	129
Ελαφρός μορφοσίδηρος και σίδηρος εμπορίου	100	101	106	106	84	76
Βαρύς μορφοσίδηρος	50	46	43	44	31	25
Σύνολο επιμήκη	1.104	998	900	918	861	871
Coils ¹ (σαν τελικό προϊόν) } και χαλυβδόφυλλα	403	418	434	340	335	354
Ταινίες	249	166	183	128	126	130
Γαλβανισμένα	38	30	34	31	28	34
Λευκοσίδηρος	122	121	129	87	108	104
Λοιπά επενδυμένα	13	13	9	16	19	23
Σύνολο πλατέα	825	748	789	602	616	645
Γενικό σύνολο	1.929	1.746	1.689	1.520	1.477	1.516
% Πλατέα	43%	43%	47%	40%	42%	43%

Πηγή: Στοιχεία από τους πίνακες 5.2.1 και 5.3.

1. Δεν περιλαμβάνονται τα coils θ/Ε για επανέλαση (ενδιάμεσο προϊόν).

καταναλωση τελικων χαλυβουργικων προϊοντων
ανα κλαδο-χρηστη (1980)

α/ α	Κλαδοι-Χρηστες	(000) ΤΟΝΝΟΙ	%	Κυρια χαλυβουργικα προιοντα που χρησιμοποιη- θηκαν.
1	Οικοδομη-Δημοσια εργα	785	45,0	Σιδηρος γκετον
2	Σωληνουργεια	280	16,0	Ταινιες, coils
3	Σιδηρες κατασκευες-Ναυπηγεια	142	8,1	Σιδηροφυλλα, μορφοσιδηρος
4	Συρματουργεια	125	7,2	Φιλ μαβιν συρματουργιας
5	Κονβερβοποιεια	120	6,9	Λευκοσιδηρος
6	Μεταλλικα προιοντα-Μηχ/τα	115	6,6	Χαλυβδοφυλλα (κυριας)
7	Ηλεκτρικες μηχανες-ευσκευες	75	4,3	Χαλυβδοφυλλα, ταινιες
8	Μεταφορικα μεσα	44	2,5	Χαλυβδοφυλλα, μορφοσιδηρος
9	Οιομοι κλαδοι	60	3,4	Διαφορα

-88-

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Εγχώρια παραγωγή προϊόντων θερμής έλασης

	(000 τόνοι)					
Προϊόντα θ/Ε	1979	1980	1981	1982	1983	1984
Σίδηρος μπετόν (σε ράβδους και κουλούρα)	905	939	852	788	804	805
Φιλ μασίν συρματουρ- γίας ¹	57	47	51	52	58	70
Ελαφρός μορφοσίδηρος	22	19	26	24	30	37
Σύνολο επιμήκη θ/Ε	984	1.005	929	864	892	912
Coils θ/Ε προς επανέ- λαση ²	29	39	33	41	109	64
Coils θ/Ε σαν τελικό προϊόν ³	223	110	42	48	164	223
Χαλυβδόφυλλα θ/Ε	46	29	23	27	29	40
Ταινίες θ/Ε	10	2	12	13	15	17
Σύνολο πλατέα θ/Ε	308	180	110	129	317	344
Γενικό σύνολο προϊόντων θ/Ε	1.292	1.185	1.039	993	1.209	1.256

Πηγή: Στοιχεία εταιρειών.

1. Το μεγαλύτερο μέρος του παραπάνω φιλ μασίν χρησιμοποιείται για την κατασκευή δομικού πλέγματος.
2. Αυτά τα coils θ/Ε προωθήθηκαν στη συνέχεια στην ψυχρή έλαση για την παραγωγή μέρους των πλατέων Ψ/Ε που περιλαμβάνονται στον Πίνακα 4.3.
3. Για πώληση σαν τελικό προϊόν.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Εγχώρια παραγωγή προϊόντων ψυχρής έλασης

	(000 τόνοι)					
Προϊόντα Ψ/Ε	1979	1980	1981	1982	1983	1984
Χαλυβδόφυλλα Ψ/Ε	169	151	157	154	211	301
Ταινίες Ψ/Ε	97	85	93	76	97	114
Γαλβανισμένα	17	14	13	16	17	31
Λευκοσίδηρος	38	50	46	44	45	46
Σύνολο προϊόντων Ψ/Ε	321	300	309	290	370	492

Πηγή: Στοιχεία εταιρειών.

διαρθρωση

παραγωγης

1979 1984
επιμηκη ~ 60% → 52%

πλατεια ~ 40% → 48%

νεες εγκαταστασεις της Heffenic steel

σιδηρος-μπετον ~ 56% → 46%
της συνολικης παραγωγης καλυβα

σιδηρος-μπετον ~ 88% ÷ 90%
της συνολικης παραγωγης επιμηκων

διαρθρωση

καταναλωσης

επιμηκη ~ 60%

πλατεια ~ 40%

σιδηρος-μπετον ~ 40-42%
της συνολικης καταναλωσης καλυβα

σιδηρος-μπετον ~ 70-73%
της καταναλωσης επιμηκων

Ποσοστιαία κάλυψη των εγχωρίων αναγκών σε τελικά προϊόντα από την εγχωρία παραγωγή (%)

	1979	1980	1981	1982	1983	1984
Σίδηρος - μπετον	99	99	99	100	100	99
Φιλ μαγειν βυρματουργίας	39	37	42	44	67	54
Ελαφρος μορφοσιδηρος και βιδηρος εμπορίου	16	19	25	23	36	42
Βαρος μορφοσιδηρος	0	0	0	0	0	0
Συνολο επιμηκη	78	79	78	79	84	85
Coils Θ/Ε (σαν τελικο προϊον) και μολυβδοφυλλα	37	35	33	36	42	42
Ταινιες	65	48	49	63	77	87
Γαλβανισμενα	34	43	35	42	43	44
Λευκοσιδηρος	11	12	9	17	18	14
Λοιπα	0	0	0	0	0	0
Συνολο πλατα	41	34	33	39	44	45
Γενικο συνολο	62	59	57	63	68	68

ΠΙΝΑΚΑΣ

Εισαγωγές¹ τελικών και ενδιάμεσων χαλυβουργικών προϊόντων

	(000 τόνοι)					
	1979	1980	1981	1982	1984	1984
Σίδηρος μπετόν	9	4	5	3	3	4
Φιλ μασίν συρματοουργίας	88	81	70	67	46	60
Ελαφρός μορφοσίδηρος και σίδηρος εμπορίου	84	82	80	82	54	44
Βαρύς μορφοσίδηρος	60	46	43	44	31	25
Σύνολο επιμήκη	241	213	198	196	134	133
Coils ² (τελικό προϊόν) και χαλυβδόφυλλα	255	272	291	217	194	204
Ταινίες	88	86	93	47	29	17
Γαλβανισμένα	25	17	22	18	16	19
Λευκοσίδηρος	108	107	117	72	89	89
Λοιπά επενδυμένα	13	13	9	16	19	23
Σύνολο πλατέα	489	495	532	370	347	352
Σύνολο τελικών προϊόντων	730	708	730	566	481	485
(% Πλατέα)	(67%)	(70%)	(73%)	(66%)	(72%)	(72%)
Coils για επανέλαση (ενδιάμεσο)	302	343	253	276	345	518
Γενικό σύνολο εισαγωγών	1.032	1.051	983	844	826	1.004

1. Εκφράζεται κάποια επιφύλαξη για την ακρίβεια των στοιχείων των εισαγωγών. Για την ελαχιστοποίηση του λάθους χρησιμοποιήθηκαν και ξένες πηγές, όπως το International Iron and Steel Institute (IISI). Συγκεκριμένα, προστέθηκαν οι εξαγωγές των αναπτυγμένων χωρών προς την Ελλάδα (IISI), που αναλογούν περίπου στο 85% των ελληνικών εισαγωγών, με τις εισαγωγές (ΕΣΥΕ) από τις υπόλοιπες χώρες. Ορισμένα νούμερα που κροέκυψαν έτσι (κυρίως στο φιλ μασίν); χρειάστηκε να διορθωθούν ελαφρά, αφού διασταυρώθηκαν με στοιχεία της κατανάλωσης χάλυβα (χρήστες) και των εισαγωγών. Σημειώνεται η ιδιαίτερη επιφύλαξή μας για τις εισαγωγές coils και χαλυβδόφυλλων του 1981 (291.000 τόνοι, αριθμός που φαίνεται κάπως ψηλός), και τις ταινίες του 1983 (29.000 τόνοι). Επίσης, η αμφιβολία για την ακριβή ταξινόμηση των πλατέων σε coils και χαλυβδόφυλλα μας οδήγησε στην από κοινού παρουσίαση των εισαγωγών των δύο αυτών προϊόντων.
2. Δεν περιλαμβάνονται τα coils για επανέλαση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Εξαγωγές χαλυβουργικών προϊόντων

	(000 τόνοι)					
	1979	1980	1981	1982	1983	1984
Ράβδοι	74	127	130	82	125	33
Κουλούρα	36	76	123	63	53	131
Φιλ μασίν συρματοουργίας	-	-	-	-	1	17
Ελαφρύς μορφοσίδηρος	5	-	-	-	-	5
Σύνολο επιμήκη	115	203	253	145	173	186
Χαλυβδόφυλλα θ/Ε	3	5	1	1	3	-
Χαλυβδόφυλλα ψ/Ε	60	46	63	66	108	208
Ταινίες θ/Ε	-	-	-	-	-	-
Ταινίες ψ/Ε	4	7	15	8	15	19
Coils θ/Ε	244	98	12	33	141	189
Γαλβανισμένα	4	1	1	3	5	16
Λευκοσίδηρος	24	36	34	29	26	31
Σύνολο πλατέα	339	193	126	140	298	463*
Γενικό σύνολο	454	396	379	285	477	649
% πλατέα	75%	49%	33%	49%	62%	71%

Πηγή: Στοιχεία εταιρειών.

* Η απότομη αύξηση των εξαγωγών πλατέων κατά το 1984 οφείλεται στην αύξηση της δυναμικότητας της Ανωνύμου Ελληνικής Εταιρείας Χάλυβος.

διαρθρωση εξαγωγων

επιμηκη	29%
πλατα	71%
σιδηρος-μπετον	25,3%

διαρθρωση εισαγωγων

	1979	1984
επιμηκη	23%	13%
πλατα	77%	87%
Coils θ/ε για επανελαση	30%	52%

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Εξαγωγές σαν ποσοστό της εγχώριας παραγωγής

	1979	1980	1981	1982	1983	1984	Μ.Ο. εξαετίας
Εξαγωγές επιμήκων Παραγωγή επιμήκων	% 12%	20%	27%	17%	19%	20%	19%
Εξαγωγές πλατέων Παραγωγή πλατέων	% 52%	44%	33%	37%	56%	60%	49%
Σύνολο εξαγωγών Σύνολο παραγωγής	% 28%	27%	29%	23%	32%	38%	30%

Πηγή: Στοιχεία εταιρειών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

Χώρες προορισμού των ελληνικών εξαγωγών (1984)

Προορισμός	% του όγκου	
Άπω Ανατολή	37%	(Κυρίως Λαϊκή Κίνα και Ιαπωνία)
Βόρεια Αμερική	17%	(Κυρίως ΗΠΑ)
Βαλκανικές χώρες	15%	(Κυρίως Τουρκία)
Βόρεια Αφρική	11%	(Κυρίως Αίγυπτος)
ΕΟΚ	10%	(Αγγλία, Ιταλία)
Λοιπές χώρες	10%	
Σύνολο	100%	

Πηγή: Στοιχεία εταιρειών.

Πίνακας 15: Ισοζύγιο πλάτων ΘΕ

	Παραγωγή	Εισαγωγές	Εξαγωγές	Φαινόμενη Κατανάλωση	Μ/Θ.Κ.	Χ/παραγωγή	$\frac{Μ-Χ}{Θ.Κ.}$
1977							
1978							
1979	370,3	308,1	246,5	432,6	71,3	66,5	14,2
1980	214,1	439,6	83,4	570,3	77,1	39,0	62,5
1981	135,9	332,0	3,9	464,0	71,6	2,9	70,7
1982	161,5	316,5	35,1	442,9	71,5	21,7	63,5
1983	330,0	449,5	107,3	672,2	66,9	32,5	50,9

Πίνακας 16: Ισοζύγιο πλάτων ΨΙ

	Παραγωγή	Εισαγωγές	Εξαγωγές	Φαινόμενη Κατανάλωση	Μ/Θ.Κ.	Χ/παραγωγή	$\frac{Μ-Χ}{Θ.Κ.}$
1977							
1978							
1979	171,6	132,4	27,9	276,1	48,0	-16,3	37,8
1980	236,9	165,0	110,4	291,5	56,6	46,6	18,7
1981	249,6	71,1	24,7	296	24,0	9,9	15,7
1982	230,6	68,7	76,7	222,6	30,3	33,3	3,6
1983	303,9	72,0	70,9	305	23,6	23,3	0,1

Πίνακας 17: Ισοζύγιο για Αλιεύματα των φελλών και Αλιθρίνων

	Παραγωγή	Εισαγωγές	Εξαγωγές	Φαινόμενη Κατανάλωση	Μ/Θ.Κ.	Χ/παραγωγή	$\frac{Μ-Χ}{Θ.Κ.}$
1977							
1978							
1979	16,0	21,3	2,1	35,2	60,5	13,1	5,5
1980	14,0	18,3	0,5	32,3	58,2	3,6	56,7
1981	14,1	18,7	0,6	32,2	58,1	4,3	56,2
1982	13,0	21,2	0,6	33,6	63,1	4,6	61,3
1983	12,0	16,0	0,9	27,1	59,0	7,5	55,7

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

Ποσότητες παλαιοσιδήρου που αναλώθηκαν

	(000 τόνοι)					
	1979	1980	1981	1982	1983	1984
Παλαιοσίδηρος εξωτερικού	494	600	521	723	503	479
Παλαιοσίδηρος εσωτερικού: ¹						
α. Από διάλυση πλοίων	252	310	344	280	343	103
β. Από περισυλλογή ²						302
γ. Από ανακύκλωση ³	120	103	92	83	105	112
Σύνολο παλαιοσιδήρου εσωτερικού	372	413	436	363	448	517
Σύνολο παλαιοσιδήρου	866	1.013	957	1.086 ⁴	951	996

Πηγή: Στοιχεία εταιρειών.

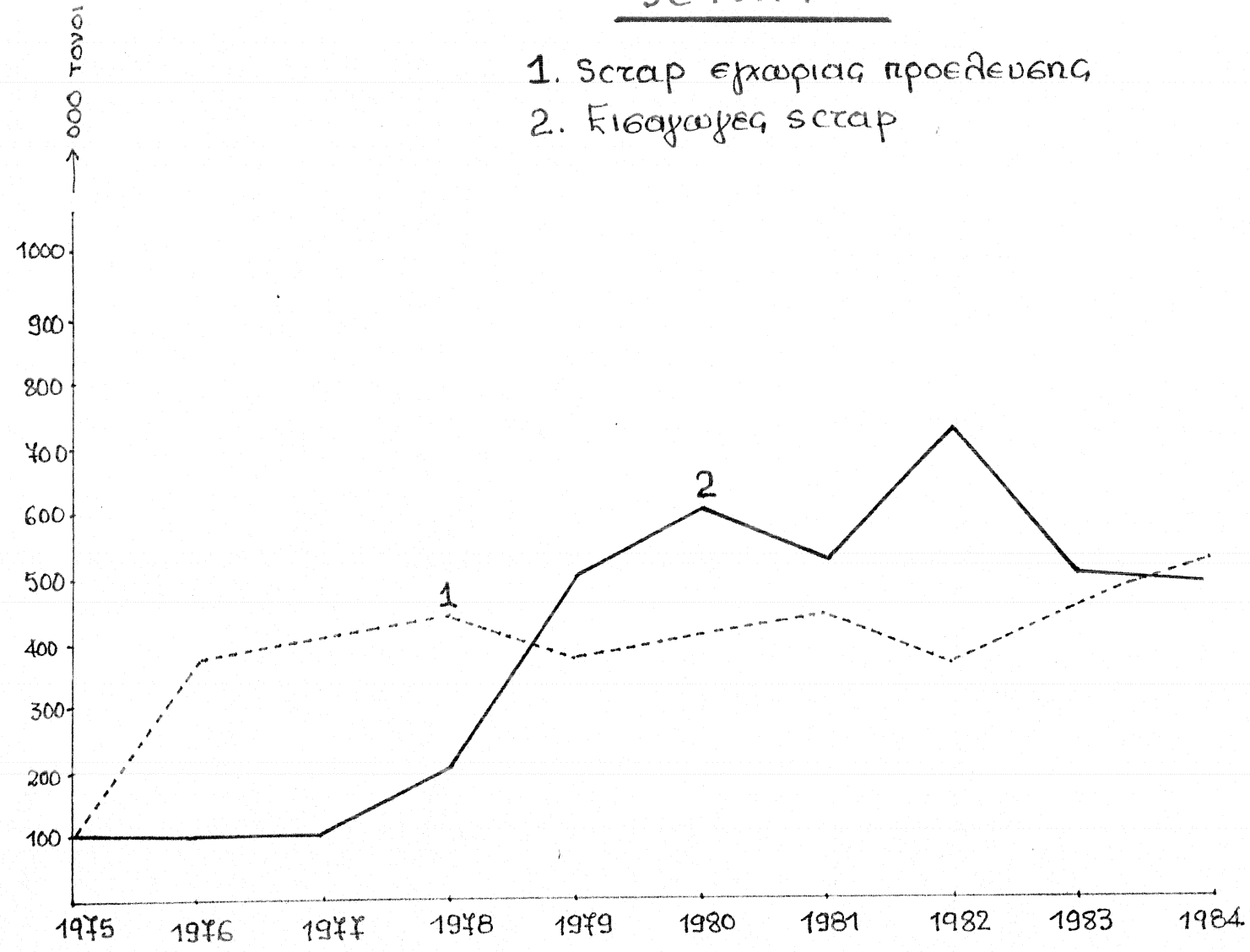
1. Ανάλυση σε κατηγορίες α και β υπάρχει μόνο για το 1984.
2. Περιλαμβάνονται και τα αποκόμματα της Α.Ε.Ε.Χ., καθώς και τα αποκόμματα από τη ναυτιλία και επισκευή πλοίων.
3. Το scrap ανακύκλωσης για τα έτη 1979-1983 υπολογίστηκε σαν ποσοστό 9% των τελικών προϊόντων των 5 χαλυβουργείων. (Τα αποκόμματα της Α.Ε.Ε.Χ. προσμετρήθηκαν στο scrap περισυλλογής). Η ποσότητα για το 1984 προέκυψε από τις δηλώσεις των εταιρειών.
4. Η απότομη αύξηση του 1982 οφείλεται στην παύση των υψικαμίνων και τις νέες επενδύσεις της Χαλυβουργικής σε ηλεκτρικά καμίνια.

Πίνακας 15 Ισοζύγιο Λεοκοσιδήρου

	Παραγωγή	Εισαγωγές	Εξαγωγές	Φαινόμενη Κατανάλωση	Κ/Σ.Κ.	Σ/παραγωγή	Κ-Σ Θ.Κ.
1977							
1978							
1979	37,9	49,9	12,4	75,4	66,2	32,7	49,7
1980	49,6	54,6	57,3	46,9	116,4	115,5	5,8
1981	46,0	87,5	27,2	106,3	82,3	59,1	56,7
1982	43,0	70,5	38,2	75,3	93,6	88,8	42,9
1983	45,0	76,4	23,8	97,6	78,3	52,9	53,9

SCRAP

- 1. Scrap εγχώριας προέλευσης
- 2. Εισαγόμενα scrap

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6

Εισαγωγές Ήμιπροϊόντων

ΠΙΝΑΚΑΣ 15

Εισαγωγές μπιγιέττας και slabs

	(000 τόνοι)					
	1979	1980	1981	1982	1983	1984
Μπιγιέττα	18	48	19	73	113	88
Slabs	255	254	96	108	312	360
Σύνολο	273	302	115	181	425	448

Πηγή: Στοιχεία εταιρειών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 16

Εισαγωγές coils θ/Ε για επανέλαση

	(000 τόνοι)					
	1979	1980	1981	1982	1983	1984
Coils που εισάχθηκαν για επανέλαση	302	343	253	278	345	518*

Πηγή: Α.Ε.Ε.Χ.

* Η απότομη αύξηση του 1984 οφείλεται στη λειτουργία της νέας κτέρυγας της Α.Ε.Ε.Χ.

Προέλευση εισαγωγών αΐ υλών και ήμπροϊόντων

ΠΙΝΑΚΑΣ 13

Προέλευση των πρώτων υλών εισαγωγής (1984)

(000 τόνοι)

	Scrap	Μπιγιέττα	Slabs
Σοβιετική Ένωση	350 (73%)	-	-
ΗΠΑ	66 (14%)	-	-
Χώρες ΕΟΚ	16 (3%)	74 (100%)	360 (100%)
Βουλγαρία	29 (6%)	-	-
Λοιπές χώρες	18 (4%)	-	-
Σύνολο	479 (100%)	74 (100%)	360 (100%)

Πηγή: Στοιχεία εταιρειών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

Προέλευση των εισαγόμενων coils θ/Ε

(000 τόνοι)

Χώρες	1982	1983	1984
Γαλλία	50	86	147
Ιαπωνία	51	26	135
Ιταλία	56	80	109
Λοιπές χώρες	121	153	127
Σύνολο	278	345	518

Πηγή: Α.Ε.Ε.Χ.

ΚΛΑΔΟΙ 35 και 36: Τελικά προϊόντα από μέταλλο και μηχανοκατασκευές

Σταθήκαμε και είδαμε από πιο κοντά αυτούς τους δύο κλάδους γιατί αντιπροσωπεύουν ένα σοβαρό ποσοστό της παραγωγικής δραστηριότητας στο Νομό μας και αν θέλετε για λόγους ιστορικούς αλλά κατά κύριο λόγο γιατί πιστεύουμε ότι ιδιαίτερα ο κλάδος των μηχανοκατασκευών διαθέτει πολλές από τις προϋποθέσεις που θα επιτρέψουν την απαγγίστρωση της βιομηχανίας από την μετριότητα. Και αυτές είναι το γεγονός ότι δεν παρουσιάζει ο κλάδος αυτός μεγάλη εξάρτηση από φυσικούς πόρους, μπορεί να παρουσιάσει μεγάλη προστιθέμενη αξία, συμβάλλει στην τεχνολογική αυτονόμηση της χώρας μας, δίνει αντικείμενο και λόγο ύπαρξης στην επιστημονική γνώση που διαφορετικά θα είναι στείρος ακαδημαϊσμός και σαν παραγωγική διαδικασία δεν προσβάλλει καθόλου το περιβάλλον.

Για να γνωριστούμε καλλίτερα με τον κλάδο πρέπει να πούμε ότι αυτός περιλαμβάνει κάθε είδους μηχανήματα όπως κλιματισμού, λατομείων, οδοποιΐας, οικοδομικής, επεξεργασίας ξύλου, υφαντουργίας κλπ., καθώς και την κατασκευή αντλιών, μηχανών εσωτ. καύσεως και τέλος περιλαμβάνει τα λεβητοστάσια και τα μηχανουργεία γενικής φύσεως.

Οι πρώτες ύλες για την παραγωγή των μηχανών είναι μέταλλα και τελικά προϊόντα από μέταλλο όπως σωλήνες, κοχλίες, χυτά, μεταλλικές κατασκευές κλπ. Δηλαδή η κατασκευή μηχανών προϋποθέτει την δραστηριότητα και στον κλάδο παραγωγής καθαυτό μεταλλικών προϊόντων, ακόμη δε και στον κλάδο μεταλλουργίας αν θέλουμε να μιλάμε για υψηλό βαθμό καθετοποίησης σε επίπεδο νομού.

Αυτή η εξάρτησή μας επιβάλλει να εξετάσουμε τους δύο κλάδους από κοινού. Βεβαίως οι μεταλλικές κατασκευές όταν δεν συνθέτουν ολοκληρωμένα προϊόντα όπως δεξαμενές, κτίρια κλπ. είναι δυνατό να αποτελούν μέρος μηχανής σαν κιβώτιο, βάσεις, πυλώνες, ικριώματα κλπ. αλλά και αντικείμενα όπως

οι λέβητες που θεωρούνται μηχανές είναι κατ'ουσία μεταλλικές κατασκευές.

Στο νομό Μαγνησίας κάπου γύρω στο 1927 εμφανίζονται τα πρώτα μηχανουργεία που κατασκευάζουν πετρελαιομηχανές. Σ'όλη την περίοδο μέχρι τα τέλη της δεκαετίας 1950, πέντε τουλάχιστον τέτοια μηχανουργεία διοχετεύουν στην αγορά μηχανές που προορίζονται κυρίως για τα καΐκια καθώς και για άντληση νερού στη γεωργία. Μερικές από αυτές εξάγονται προς Τουρκία. Οι μηχανές αυτές ήταν ισχύος από 6 έως 60 HP και μερικές 120 HP, βραδύστροφες (700) και μέχρι το 1950 ήταν δίχρονες με χαμηλή απόδοση και ογιώδεις. Η δραστηριότητα αυτή έπεσε σε παρακμή όταν ο εξηλεκτρισμός και η στασιμότητα στην αλιεία μείωσαν τη ζήτηση και σύντομα δόθηκε η χαρακτηριστική βολή με την εισβολή των πιο εξελιγμένων εισαγόμενων μηχανών.

Αυτά τα φυτώρια τεχνολογίας που ιδρύθηκαν από ανθρώπους της μουτζούρας έσβησαν μακριά από τη βουή της μεταπολεμικής ανάπτυξης και δεν υπάρχουν πια ούτε σαν μουσεία.

Από το 1930 περίπου αρχίζει να γνωρίζει μεγάλη άνοδο η κατασκευή έτοιμων προϊόντων από μέταλλο όπου κυριαρχούν δύο μεγάλες μονάδες με αριθμό εργαζομένων η καθεμιά που φτάνει τις 2.000 στο τέλος της δεκαετίας 1940. Μερικά από τα προϊόντα που παράγονται είναι:

- ορειχάλκινες βάννες οικιακής και βιομηχανικής χρήσης μέχρι 4"
- γκαζιέρες σταγόνας και αργότερα φυτιλιού
- μπασαρίες νιπτήρα (1973)
- συνδετικό υλικό δηλ. βίδες και καρφιά
- γεωργικά μηχανήματα
- κατασκευές για το στρατό (βάρκες, βλήματα κλπ.)

Διέθεταν ιδιόκτητο χυτήριο, αυτόματους τόρνους τύπου ρεβόλβερ και μία από αυτές έκανε και εξέλαση ψυχρή για παραγωγή συρμάτων διαφόρων διατομών.

Οι επιχειρήσεις αυτές τροφοδοτούσαν την εγχώρια ζήτηση πλήν ορισμένων προϊόντων που εξαγονται σε ποσοστό μέχρι και 80ο/ο προς Τουρκία και Αραβικές χώρες.

ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΩΝ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΜΕΤΑΛΛΟΥ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΩΝ

	<u>1969</u>	<u>1973</u>	<u>1978</u>	<u>1984</u>
ΠΑΝΘΟΣ ΜΟΝΑΔΩΝ	376	357	428	404
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	1930	2437	2853	2681
ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ °/ο	19	22	19,3	16
ΠΑΝΘΟΣ >500	---	1	1	1
" 200-500	---	-	-	1
" 50-200	6	9	10	5
" 5-50	43	48	44	37
" < 5	327	299	373	359
Μέσος αρ.εργ./μονάδα	5,1	6,8	6,6	6,6
ΗΡ/εργαζόμενο 0-20	2,2	2,7	4,9	7,2
" " 20-100	3,3	13,4	13,0	9,9

Αν παρακολουθήσουμε την πιο πρόσφατη εξέλιξη θα δούμε ότι το 1969 υπάρχουν στον Ν. Μαγνησίας 376 μονάδες που παράγουν μεταλλικά προϊόντα ή μηχανήματα και απασχολούν επίσημα 1930 άτομα, δηλαδή ποσοστό 19ο/ο του συνολικά απασχολούμενου προσωπικού στην Βιομηχανία - Βιοτεχνία. Αξίζει να τονιστεί εδώ ότι εκτός από 6 μονάδες που απασχολούν από 50-200 άτομα, και 43 από 5-50, οι υπόλοιπες είναι κάτω των 5 ατόμων με μέσο όρο 1,7 εργαζόμενοι ανά μονάδα, δηλαδή πρόκειται για διάσπαρτα μηχανουργεία.

Το 1973 απασχολούνται 2437 άτομα και αν εξαιρέσουμε μια επιχείρηση που απασχολεί 563 άτομα, ο μέσος όρος εργαζομένων σε κάθε επιχείρηση είναι μόνο 5,3 έναντι 5,1 το 1969, δηλαδή δεν έχουμε σημαντική συγκεντροποίηση.

Επίσης παρατηρούμε ότι η ιπποδύναμη που αντιστοιχεί σε έναν εργαζόμενο για μικρά καταστήματα δηλ. μέχρι 20 εργαζόμενους αυξάνει ελάχιστα ενώ αντίθετα σε μονάδες άνω των 20 ατόμων 4-πλασιάζεται.

Η ερμηνεία αυτής της σύγκρισης είναι ότι τα μικρά μηχανουργεία συνεχίζουν να δουλεύουν με τον παραδοσιακό τρόπο ενώ οι μεγαλύτερες μονάδες εξοπλίζονται σημαντικά. Είναι σαφής η διαφορετική πορεία που ακολουθούν αυτές οι δύο κλίμακες. Επίσης έχουμε αύξηση της απασχόλησης συνολικά κατά 300/ο περίπου.

Ετην επόμενη πενταετία αυξάνει ελαφρώς η απασχόληση για να ξαναπέσει στα ίδια επίπεδα το 1984.

Για να δείξουμε το βάρος που είχε για το Νομό ο κλάδος των προϊόντων από μέταλλα, ως σημειώσουμε το ποσοστό ΑΑΠ στο σύνολο που ανέρχεται σε 15,20/ο το 1975 και 16,20/ο το 1980 για επιχειρήσεις άνω των 20 ατόμων και επίσης ότι το 11,60/ο της ακαθάριστης αξίας παράγεται στο Νομό Μαγνησίας.

Τα προϊόντα που παράγονται στο χρονικό διάστημα που εξετάζουμε και μέχρι σήμερα μπορούν να ταξινομηθούν στις παρακάτω κυριότερες κατηγορίες:

1. Παραγωγή συρματόσχοινων. Δεσπόζει μια επιχείρηση από το 1971.
2. Συνδετικό υλικό. 1 επιχείρηση από το 1973 απασχολεί 45 άτομα το 1984.
3. Μηχανουργεία και σιδηρουργεία γενικής φύσεως που εξυπηρετούν κυρίως ανάγκες οικιακές ή άλλων βιοτεχνιών και βιομηχανιών (σωληνώσεις, κτίρια, επισκευές, δεξαμενές σιλό κλπ.). Πρώτες ύλες κατά μεγαλύτερο ποσοστό εγχώριες.
4. Βιομηχανίες μεταλλικών κατασκευών που αναλαμβάνουν κυρίως έργα του Δημοσίου. Από αυτά 2-3 έχουν προσανατολιστεί ουσιαστικά στο πρόγραμμα εξηλεκτρισμού της ΔΕΗ στην περίοδο 1965-1983 κατασκευάζοντας το μεταλλικό μέρος των θερμοηλεκτρικών σταθμών, αποθέτες, εισαφείς και ταινιοδρόμους λιγνίτη, πυλώνες μεταφοράς ηλ. ενέργειας κ.α. Η πρώτη ύλη που χρη-

σιμοποιούν είναι πάνω από 90ο/ο εισαγόμενη. Η πορεία τους επηρεάζεται έντονα από το ρυθμό προκήρυξης έργων και τελευταία μειώνεται δραστικά η απασχόληση, κάτι στο οποίο συνετέλεσε και η είσοδος στον κλάδο επιχειρήσεων από άλλους νομούς.

5. Μηχανήματα. Αξίζει να σταθούμε λίγο και να παρατηρήσουμε από πιο κοντά την κατάσταση που επικρατεί σήμερα στο χώρο των μηχανοκατασκευών.

Υπάρχουν σήμερα περίπου 15 μηχανουργεία που κατασκευάζουν ολοκληρωμένα μηχανήματα για χρήση στην επεξεργασία μαρμάρων, επεξεργασία ξύλου, ξηρών καρπών, την παραγωγή προϊόντων τσιμέντου, που κατασκευάζουν συγκροτήματα κτηνοτροφικών μονάδων, αντλίες, μηχανήματα αρτοποιίας - ζαχαροπλαστικής και διαμόρφωσης οικοδομικού σιδήρου. Μετρήσαμε πάνω από 30 είδη μηχανημάτων που έχουν ήδη κατασκευαστεί.

Πολλά από τα μηχανήματα είναι αυτόματα και ελέγχονται από ηλεκτρονικό ψηφιακό επεξεργαστή, που σε ορισμένες περιπτώσεις κατασκευάζεται στην περιοχή. Έχουμε συλλέξει φωτ/φίες.

Αυτά τα μηχανήματα κατασκευάζονται σε βιοτεχνίες που απασχολούν από 5 μέχρι 12 άτομα, συνήθως με στοιχειώδη οργάνωση με την άμεση επίβλεψη του ιδιοκτήτη που είναι δυνατό να τον συναντήσετε ακόμα και να χειρίζεται κάποια εργαλειομηχανή ενώ είναι παράλληλα επιφορτισμένος με όλη την διεκπεραιωτική δουλειά δηλ. είναι συγχρόνως οικονομικός διαχειριστής, εργοδηγός, τεχνίτης, εμπορικός πράκτορας και προσωπής.

Ο εξοπλισμός που διαθέτουν αυτά τα μαγαζιά είναι κλασικός, δεν υπάρχει κάτι το σύγχρονο αλλά βέβαια δεν είναι τόσο εκεί το πρόβλημα αφού δεν υπάρχει μεγάλη επανδύηση των κατασκευών ώστε να χρειάζονται αυτόματες εργαλειομηχανές.

Είναι εντυπωσιακός ο τρόπος με τον οποίο ένα καινούριο μηχάνημα παίρνει την ολοκληρωμένη μορφή του αφού πρώτα ξεκινήσει σαν ιδέα. Μη νομίζετε ότι γίνεται κάποια σχεδιομελέτη στο χαρτί παρά μόνο ένα σκίτσο με τις βασικές γραμμές και

στη συνέχεια τα τεχνικά προβλήματα λύνονται με εμπειρικό τρόπο στην πορεία. Και το αποτέλεσμα όπως είδατε είναι εκπληκτικό.

Η σχεδίαση όταν γίνεται εξυπηρετεί το σκοπό της αποτύπωσης εξαρτημάτων και έπεται της κατασκευής. Παρότι συνήθως η βασική ιδέα του μηχανήματος αντιγράφεται, συναντήσαμε περιπτώσεις όπου διάφορες επινοήσεις τόσο σε εξαρτήματα όσο και στην αρχή λειτουργίας κατάφεραν να βελτιώσουν την λειτουργικότητα του μηχανήματος.

Μετά τον πρώτο ενθουσιασμό, που νομίζω είναι δικαιολογημένος, βλέπει κανείς ότι υπάρχει μιá στασιμότητα, δεν είναι ορατή η μετάβαση σε μιá κλίμακα πλήρως οργανωμένων μονάδων με διεθνή εμπέλεια και διάρκεια.

Τις αιτίες δεν είναι δύσκολο να τις δει κανείς. Δύσκολο είναι να δώσει τις λύσεις. Θα προσπαθήσω να παρουσιάσω τουλάχιστον τις πιθανές αυτές αιτίες.

1. Δεν υπάρχει αυτό που λέμε MARKETING. Η προώθηση των προϊόντων γίνεται μέσα από γνωριμίες και στις εκθέσεις.

2. Η αγορά του εσωτερικού είναι φυσικό να κορεστεί σύντομα γιατί πρόκειται για μη αναλώσιμα είδη και δεν φαίνεται να γίνονται δραστήριες ενέργειες για είσοδο στην διεθνή αγορά.

3. Η εμφάνιση των μηχανημάτων είναι καλή αλλά ακόμη υστερεί από τα εισαγόμενα, ενώ τα προσπεκτούς είναι μέλλον καιόγουστα, σύμφωνα με τα ισχύοντα πρότυπα.

4. Η τυποποίηση και ανταλλαξιμότητα δεν είναι ικανοποιητική, δεν βοηθάει και η αγορά πρώτων υλών που δεν είναι σταθερή.

5. Δεν χρησιμοποιούνται όσο θα έπρεπε οι επιστημονικές μέθοδοι εμελέτης και υπολογισμού στοιχείων με σκοπό τη βελτιστοποίηση.

6. Η έλλειψη πλήρων κατασκευαστικών σχεδίων είναι αιτία που δεν επιτρέπει στην παραγωγή να λειτουργεί αυτόνομα και

σαν αποτέλεσμα καταναλώνεται πολλαπλάσιος χρόνος στην προσπάθεια να λυθεί το ίδιο πρόβλημα πολλές φορές.

7. Επίσης δεν υπάρχει στελέχωση στις επιχειρήσεις αυτές έτσι που να ανεξαρτοποιείται η πορεία τους από την τύχη των ιδιοκτητών, να εξασφαλίζεται η συνέχεια.

8. Η χαμηλή ζήτηση αναγκάζει τα καταστήματα αυτά να κατασκευάζουν ο,τιδήποτε και η συνέπεια είναι να μην έχουμε ικανοποιητική εξειδίκευση που θα βοηθούσε την βελτιστοποίηση και θα μείωνε το κόστος παραγωγής.

9. Το ελληνικό μηχάνημα εκτοπίζεται από το εισαγόμενο που προσφέρεται μεν σε υψηλότερη τιμή αλλά αγοράζεται με ευκολίες, με προκαταβολή πολλές φορές μόλις 20ο/ο και διακανονισμό του χρέους σε 2 ή και 4 έτη. Ο Έλληνας κατασκευαστής δεν έχει πάντα αυτή την ευχέρεια, δεν έχει οικονομική επιφάνεια να πιστώσει τον πελάτη.

10. Σε πολλά τέτοια μηχανουργεία ο χώρος είναι ανεπαρκής και δεν μπορούν, να στήνονται συγχρόνως πολλά μηχανήματα.

Οι εγχώριες ανάγκες σε μηχανήματα πανελλήνια, ικανοποιούνται κατά 79ο/ο από εισαγωγές (στοιχεία 1980) και επίσης η εγχώρια ζήτηση αυξήθηκε το 1980 έναντι του 1970 κατά 20ο/ο και η επιπλέον αυτή ζήτηση καλύφθηκε κατά 90ο/ο από εισαγωγές. Δηλαδή ζητάμε όλο και περισσότερο εισαγόμενα ενώ υπάρχει για τον κλάδο ένα σοβαρό μέρος της εγχώριας αγοράς που θα μπορούσε να στραφεί στο ελληνικό εφόσον είμασταν πιο πειστικοί όσον αφορά την ποιότητα. Πληροφοριακά, η συμμετοχή του κλάδου στις εξαγωγές ήταν μόλις 0,7ο/ο το 1980, και επίσης μόνον το 10ο/ο της παραγωγής του κατευθύνεται σε ξένες αγορές.

Ο εντοπισμός των αρνητικών δεδομένων όπως επισημάνθηκαν παραπάνω είναι το πρώτο βήμα για την ανατροπή τους. Όλες οι προτάσεις για την βιομηχανική ανάπτυξη γενικότερα που αναφέρθηκαν, ισχύουν και εδώ, μόνο που κάποια ιδιαιτερότητα επιβάλλει να υπάρξει ειδική μεταχείριση υπέρ του κλάδου στις επιδοτήσεις και την δανειοδότηση. Επίσης η αρμονική συνεργασία της επι-

χειρηματικής δραστηριότητας με την εμπειρία και την επιστήμη είναι εδώ απαραίτητη όσο ποθενά αλλού. Μία πρόταση ειδικά για τον κλάδο αυτόν είναι να δοκιμασθεί η δυνατότητα συγχώνευσης των μικροεπιχειρήσεων.

Πιστεύω να έγινε φανερό ότι παρά την στασιμότητα που φαίνεται να καθλώνει τον κλάδο του μετάλλου, υπάρχουν κάποια φυτώρια που δικαιολογούν αισιοδοξία για το μέλλον της περιοχής. Μπορούν να ξαναγεννηθούν οι παλιές δόξες με τα νέα εργαλεία που μας προσφέρει η σύγχρονη τεχνολογία.

Ελπίζω πάνω στη βάση αυτή να αναπτυχθεί ο προβληματισμός που θα επιτρέψει να ξυπνήσει ο γίγαντας που κρύβεται εκεί μέσα.-

ΚΛΑΔΟΣ 20 (Βιομηχανίας τροφίμων)

Αποτελείται κύρια από μεγάλο αριθμό καταστημάτων με λιγότερους από 20 εργαζόμενους. Έχει μεγάλη σχετικά συμμετοχή στην απασχόληση (~130/ο το 1984). Την τελευταία περίοδο (1978-1984) παρουσιάζει αύξηση στην ισχύ, στην απασχόληση και στον αριθμό καταστημάτων. Στον κλάδο αυτό απορροφάται σημαντικός αριθμός επενδύσεων.

Προσανατολισμός του κλάδου είναι η μεταποίηση αγροτικών προϊόντων κυρίως τυπικής παραγωγής με προορισμό την εγχώρια αγορά. Η εξαγωγική δραστηριότητα είναι περιορισμένη. Σημαντική η κίνηση του κλάδου από συνεταιριστικές οργανώσεις.

Προτάσεις

Το μέλλον του κλάδου βρίσκεται στην ανάπτυξη των αγροτοβιομηχανικών συνεταιρισμών και την στελέχωσή τους. Το MARKETING και η οργάνωση των εξαγωγών θα δώσει προοπτικές, καθώς επίσης και η τυποποίηση των προϊόντων.

ΚΛΑΔΟΣ 23 (Υφαντικές βιομηχανίες)

Κύρια χαρακτηριστικά είναι ο μικρός αριθμός καταστημάτων (1984: 56) με μεγάλη απασχόληση (100/ο) και η χαμηλή εγκατεστημένη ισχύ (~80/ο). Σημαντική ποσότητα πρώτης ύλης (βαμβάκι ενκοκισμένο) εισάγεται από το εξωτερικό (~300/ο των αναγκών σε βαμβάκι).

Προτάσεις

- 1.- Αξιοποίηση τοπικού βαμβακιού και υποκατάσταση εισαγωγών.
- 2.- Η προβληματικότητα της επιχείρησης Αδαμόπουλος πρέπει να αντιμετωπιστεί με απορρόφησή της από άλλες βιομηχανίες του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας, που έχουν αυτοδύναμη αγορά.

Είναι ανορθολογικό η μία εταιρία να εισάγει ενκοκισμένο βαμβάκι και η άλλη να έχει ενκοκιστήριο που να μην λειτουργεί.

ΚΛΑΔΟΣ 24 (Βιομηχανίας ενδυμάτων)

Φθίνουσα η πορεία του κλάδου στην περίοδο 1978-1984. Παρόλα αυτά κατέχει υψηλό ποσοστό στην απασχόληση (11ο/ο).

Η αιτία των προβλημάτων του κλάδου των ενδυμάτων και της κλωστοϋφαντουργίας βρίσκεται στη λειτουργία τους με βάση το φασόν. Αυτός ο τρόπος λειτουργίας οδηγεί σε μονομερή εξάρτηση από οίκους του εξωτερικού και σε έλλειψη οργανωτικής υποδομής. Οδηγεί μαθηματικά μεσοπρόθεσμα στο κλείσιμο των επιχειρήσεων. Οι προοπτικές των κλάδων είναι άρηκτα δεμένες με το κατά πόσο οι επιχειρήσεις αυτές μπορούν να βγούν αυτοδύναμα στην αγορά μέσα από εκσυγχρονισμό και αναδιάρθρωση.

Χρειάζεται λοιπόν η δημιουργία κέντρου σχεδιασμού προϊόντων ετοίμων ενδυμάτων -διαφήμιση- MARKETING στους κλάδους 23, 24. Απαραίτητη επίσης είναι η δημιουργία στο νομό μίας ή δύο συγχρόνων μονάδων.

Στον κλάδο του χαρτιού πιστεύουμε ότι είναι δυνατή μία δημοτική επιχείρηση ανακύκλωσης και περισυλλογής και πώληση των απορριμάτων χαρτιού στην χαρτοβιομηχανία της περιοχής μας ή άλλες χαρτοβιομηχανίες.

ΚΛΑΔΟΣ 38 (Βιομηχανίες μεταφορικών μέσων)

Ο κλάδος αυτός παρουσιάζει μεγάλη δραστηριότητα τα τελευταία χρόνια. Η εικόνα του το 1984 είναι:

Απασχόληση 14,5ο/ο της μεταποίησης στη Μαγνησία

Εγκατεστημένη ισχύς 4ο/ο της μεταποίησης στη Μαγνησία
Κυριαρχείται από 3 μεγάλες μονάδες (ΤΕΟΚΑΡ, ΠΕΒ, ΟΣΕ). Ο προσανατολισμός είναι η κάλυψη εσωτερικών αναγκών της χώρας. Αντικείμενο: συναρμολόγηση με επισκευές. Οι πρώτες ύλες είναι κύρια εισαγόμενες.

Πρόταση: Ο στόχος πρέπει να είναι η ελληνοποίηση των προμηθειών αυτού του κλάδου. Οι προμήθειες αυτού του κλάδου σε συνδυασμό με τα χυτήρια, τα μηχανουργεία μπορούν να αποτελέσουν δυναμικό πόλο ανάπτυξης στη Μαγνησία. Υπάρχει πρόβλημα

με τις προμήθειες του ΠΕΒ από τις οποίες δεν επωφελούνται οι μεταποιητικές επιχειρήσεις του νομού αλλά το εισαγωγικό εμπόριο. Το πρόβλημα πρέπει να αντιμετωπισθεί. Η ΕΒΕΤΑΜ μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο.

Δραστηριότητες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Πιστεύουμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση πρέπει να στραφεί και στους παρακάτω τομείς της εξοικονόμησης ενέργειας και της μεταποίησης αποκομίζοντας έτσι σημαντικά οφέλη:

α) Ειμετάλλευση των απωλειών θερμότητας του τσιμεντάδικου για παραγωγή θερμού νερού για τις ανάγκες κοντινών συνοικιών (π.χ. Αγριά, Άλλη Μεριά, Νέα Δημητριάδα, Κολυμβητήριο).

β) Ειμετάλλευση μέρους του παραγομένου CO των ΕΛΣΙ για θέρμανση του Αλμυρού.

γ) Ανακύκλωση των σκουπιδιών και μετατροπή τους σε στερεό καύσιμο για παραγωγή θερμού νερού για τις ανάγκες του πολεοδομικού συγκροτήματος Βόλου. Στο εξωτερικό ολόκληρες πόλεις θερμαίνονται με αυτό το σύστημα.

δ) Δημιουργία δημοτικής επιχείρησης ανακύκλωσης και περισυλλογής χαρτιού και πώληση αποριμμάτων χαρτιού στις Χαρτοβιομηχανίες με σκοπό την μείωση της εξάρτησης από εισαγόμενο χαρτοπολτό. Σημαντικό συναλλαγματικό όφελος.

Ένα πολύ μεγάλο μέρος της χρηματοδότησης των παραπάνω προγραμμάτων μπορεί να καλυφθεί από την ΕΟΚ.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΚΑΙ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΒΟΛΟΥ
ΕΙΣ. Κ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ - ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ε.Β.Ε

Η Βιομηχανική ιστορία της Μαγνησίας αρχίζει το 1881 κάπου έναν αιώνα μετά την έναρξη της "βιομηχανικής επανάστασης", όταν στις 2 του Νοέμβρη προσαρτάται η Θεσσαλία και μαζί της ο Βόλος, που αριθμεί μόλις 4.987 κατοίκους.

Στη Δύση έχουν ήδη διανυθεί οι δύο πρώτοι "οικονομικοί κύκλοι" και έχει αρχίσει η εφαρμογή της χημείας και του ηλεκτρισμού όταν στο Βόλο στα 1884 λειτουργούν τα πρώτα ατμοκίνητα εργοστάσια.-

Η "βιομηχανική επανάσταση" έχει ξεκινήσει στον τόπο μας με καθυστέρηση ενός αιώνα. Ο Βόλος παρά την χρονική καθυστέρηση της απαλευθέρωσης, αναπτύσσεται ταχύτατα. Οι λόγοι της ανάπτυξης εντοπίζονται σε τέσσερα βασικά αίτια:

- 1.- Το μεγάλο διαμετακομιστικό λιμάνι του Βόλου που συνδέεται με τους Θεσσαλικούς σιδηροδρόμους το 1884.-
- 2.- Τα αγροτικά προϊόντα του Πηλίου και του κάμπου που προσφέρονται για μεταποίηση, εμπορία και εξαγωγές.
- 3.- Η στρέψη μερίδας των κτισσαμπόσηδων και τσιφλικιάδων, αυτών που ακολουθούν τον Τρικούπη και αργότερα τον Βενιζέλο, στο εμπόριο και την βιομηχανία.
- 4.- Ιδρύονται σημαντικές τοπικές τράπεζες, όπως η "Ηπειροθεσσαλική" η "Εμποροβίβ" η "Κοσμάδδπουλος".

Τέλος, η ταχύτατα αναπτυσσόμενη πόλη προσφέρει φθηνά εργατικά χέρια που μετά την εγκατάσταση χιλιάδων προσφύγων θα γίνουν ακόμα περισσότερα.-

Η συγκροτούμενη εργατική τάξη του Βόλου είναι ο άλλος πόλος του εντυπωσιακού άλματος του μεσοπολέμου.-

Ψυχόμενοι τώρα στη πρώτη γενιά των βιομηχάνων της περιοχής στα 1887

τη σιδηρουργία του "Γκλαβάνη", που κατασκευάζει αγροτικά μηχανήματα φθάνοντας να απασχολεί 1200 εργάτες με εξαγωγές στην Τουρκία και συμμετοχή στις προμήθειες πολεμικού υλικού.-

Δύο ιστορικές επιχειρήσεις: ο Παπαγεωργίου και ο Μουρτζούκος παράγουν μάλλινα υφάσματα.-

Μιά άλλη οικογένεια από το Κατηχώρι ιδρύει πρώτα ένα τσιγαράδικο και αργότερα τη "βιομηχανία τσιγάρων Ματσάγγου", που κατακτά την πρώτη θέση στον κλάδο και έπαιξε το γνωστό της ρόλο στην ανάπτυξη της περιοχής.

Στη σιδηρουργία και μηχανοποιία αποκτάνε φημισμένο όνομα οι "Σταματόπουλος", "Ροδίτης", "Αξελός", που παράγουν μάλιστα και μηχανές εσωτερικής καύσης. Στα 1925 βολιώτες κεφαλαιούχοι, μεταξύ αυτών οι Α. Αποστολάκης και Α.Χρυσόχοϊδης, βάζουν 92.000 χρυσές λίρες και ιδρύουν την τσιμεντοβιομηχανία "ΟΛΥΜΠΟΣ".-

Τέσσερα χρόνια αργότερα θα συγχωνευθεί με τον "ΗΡΑΚΛΗ" στη γνωστή ΑΓΕΤ.-

Ήδη έχει ξεσπάσει η παγκόσμια οικονομική κρίση, οι βολιώτικες τράπεζες κλείνουν. Ο πόλεμος παρεμβάλλεται, χωρίς να ανακόψει τον αφανισμό του ντόπιου βιομηχανικού κεφαλαίου.-

Στη δεκαετία του 50 οι βιομήχανοι Παπαγεωργίου - Μουρτζούκος - Ματσάγγος - Σταματόπουλος και αργότερα ο Γκλαβάνης θα κλείσουν. Ο Βόλος θα ζήσει χρόνια μεγάλης φτώχειας και ανεργίας.-

Μιά δεύτερη κατηγορία "μεσαίων" επιχειρήσεων που κατάφερε να αναπτυχθεί συμπληρωματικά από πρώην τεχνίτες θα ακολουθήσουν την τύχη των μεγάλων λίγα χρόνια αργότερα.-

Πρόκειται για την κρουνοποιία Κ.Παπαρρήγα, την κεραμοποιία Σ.Τσαλαπάτα, τη βιομηχανία Ζυμαρικών Σκαρλίπα, τον μύλο Καπουρνιώτη, τη μεταλλοβιομηχανία Σωτηρίου, τα χυτήρια Τοπιζόγλου, τα Χυτήρια Βόλου ΑΕ, τη βιομηχανία ακρυλικών νημάτων ΚΟΡΑΚΡΥΑ ΑΕ που δεν πρόφτασε να λειτουργήσει.-

Στα μέσα της δεκαετίας του '60 αρχίζει να αποδίδει η πολιτική κινήτρων για την επαρχιακή βιομηχανία και το ξένο κεφάλαιο. Ιδρύεται η βιομηχανική περιοχή του Βόλου. Στα επόμενα 15 χρόνια μέχρι το 1980 ο Βόλος ζει έναν ξέφρενο ρυθμό ίδρυσης μεγάλων και αξιολόγων μονάδων.

Ας δούμε όμως τι μπορούμε να προβλέψουμε.-

Αν ο Βόλος διατηρήσει αυτό το βιομηχανικό δυναμικό στο μέλλον η ισορροπία θα είναι δυνατή μιάς και ο γεωργικός και ο τομέας των υπηρεσιών έχουν περιθώρια ανάπτυξης.-

Αυτό θα εξαρτηθεί βέβαια από τις δυνατότητες παραπέρα εκσυγχρονισμού, ειδίκευσης και συνεχούς αύξησης της παραγωγικότητας όλων των συντελεστών της παραγωγής. Υπάρχει ένα σύνολο μεσαίων μονάδων που δείχνει αξιόλογο δυναμισμό και φαίνονται να αντέχουν στον ανταγωνισμό. Οι προβληματικές επιχειρήσεις μπορούν να εξυγιανθούν εφόσον μετοχοποιηθούν τα χρέη, συγκροτηθούν ικανές διοικήσεις και βοηθήσουν οι εργαζόμενοι.-

Το ενεργειακό πρόγραμμα, οι κρατικές προμήθειες και οι προγραμματικές συμφωνίες, μπορούν και πρέπει να τροφοδοτήσουν πιά συντονισμένα και ευέλικτα, το υπάρχον αξιόλογο κατασκευαστικό σύμπλεγμα. Η μεγάλη επένδυση του ανοξείδωτου χάλυβα 150 εκατομμυρίων δολλαρίων, πραγματοποιούμενη στην περιοχή του Αλμυρού θα ολοκληρώσει τον πόλο της μεταλλουργικής ανάπτυξης που έχει εγκατασταθεί στον Αλμυρό, όπου έχει την έδρα της "Εταιρεία έρευνας και εφαρμογών μετάλλων" που συγκρότησε η ΕΛΣΙ ΑΕ με άλλες βιομηχανίες του κλάδου και της ΔΕΗ.- Η νέα βιομηχανική περιοχή Βελεστίνου, που αποκτάται τώρα η έκτακτη, μαζί με τις υπάρχουσες εκεί μονάδες, χαλυβουργία, χυτήρια, στρατιωτικό εργοστάσιο ανακατασκευής αρμάτων, σχηματίζουν τον τρίτο πόλο της βιομηχανίας στο Νομό.

Από την άλλη πλευρά, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και κυρίως οι σχολές Μηχανολόγων και Μεταλλουργίας θα συντελέσουν στην δημιουργική αλληλεπίδραση βιομηχανίας - εφαρμοσμένης έρευνας και ανάπτυξης επιστήμης.-

Επίσης, πρέπει να προστεθεί ότι όπως η βιομηχανία όλης της χώρας, έτσι και η βιομηχανία του Βόλου, βρίσκεται σε κρίσιμο σημείο για τους γνωστούς λόγους.-

Υπό το πρίσμα των σημερινών εξελίξεων η πολιτεία οφείλει να αναπτύξει συγκεκριμένη δραστηριότητα, αφενός αναλαμβάνοντας να εκτελέσει αυτά και μόνο τα καθήκοντα τα οποία παραδοσιακά έχει αναλάβει να φέρει σε πέρας καθώς και στην άμεση χάραξη συγκεκριμένου πλαισίου εθνικής και κλαδικής βιομηχανικής πολιτικής.-

Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι στην περιοχή μας υπάρχουν επίσης αριετές σχολάζουσες μεταποιητικές μονάδες οι οποίες έχουν περιέλθει από διάφορους λόγους στην κατοχή των τραπεζών, μονάδες άρτια κολλές φορές εξοπλισμένες και για τον οποίο εξοπλισμό πέραν των άλλων διαθέθηκε και πολύτιμο συνάλλαγμα. Ενδεικτικά αναφέρουμε τις βιομηχανίες ΧΥΤΗΡΙΑ ΒΟΛΟΥ-ΠΑΠΑΡΡΗΓΑ Σ. Αυτές πρέπει να επαναδραστηριοποιηθούν, για τους λόγους συνεισφοράς που δεν χρειάζεται να σημειώσουμε, στην γενικότερη προσπάθεια επίτευξης των στόχων μιάς πολιτικής τοπικής και εθνικής ανάπτυξεως.-

Ενώ η ιδιωτική πρωτοβουλία οφείλει να εκσυγχρονισθεί συνολικά και να προσαρμοσθεί στις νέες συνθήκες ευρωπαϊκού ανταγωνισμού χωρίς άλλη καθυστέρηση.-

Ας δούμε αναλυτικότερα όμως πως έχουν τα επί μέρους προβλήματα. Η μέχρι το 1980 κραταιά βιομηχανία του Νομού Μαγνησίας βρίσκεται σήμερα σε πλήρη παρακμή με όλες τις επιπτώσεις που συνεπάγεται η κατάσταση αυτή. Η ανεργία έχει επιδεινωθεί - σε ποσοστά επικίνδυν-

νο - και πλήττει περισσότερο τους βιομηχανικούς εργάτες, ενώ το πρόβλημα επιτείνεται από το κλείσιμο παραδοσιακών μεγάλων μονάδων.-

Το 1987 φαίνεται να επιφυλάσσει δυσάρεστες εξελίξεις. Με έναν πληθωρισμό από τους υψηλότερους των χωρών μελών του ΟΟΣΑ και ο πλέον πλεστικός σε ανοδικές τάσεις μεταξύ των κρατών - μελών της ΕΟΚ και με έντονη την αβεβαιότητα για εκατοντάδες εργαζόμενους του Βόλου, καθώς το Γερμανικό που απασχολεί σήμερα 450 εργαζόμενους, η ΕΒΕΕ 250 ο Αδαμόπουλος και ορισμένα άλλα εργοστάσια έκλεισαν ή βρίσκονται στο τελευταίο στάδιο της λειτουργίας τους, η κατάσταση εμπνέει ανησυχίες. Διαφεύσθησαν όλες οι προβλέψεις..... Το 1976 η ΕΤΒΑ προεξόφλησε: θα τριπλασιασθεί η βιομηχανική γή το 1987 και η απασχόληση στον κλάδο της μεταποίησης στον κλάδο της βιομηχανίας θα φτάσει τα 18.000 άτομα".

Η πραγματικότητα όμως είναι διαφορετική. "Δώδεκα μεγάλες επιχειρήσεις του Νομού Μαγνησίας είναι έτοιμες ή έβαλαν λουκέτο" (ΣΕΒ). Πρόκειται για τις επιχειρήσεις:

ΕΒΕΕ Α.Ε.

Βιομηχανία Βάρβακος 'Αγγ.Αδαμόπουλος ΑΕ

Βιομηχανία Ενδυμάτων Βόλου ΑΕ

ΜΕΤΚΑ ΑΕ

ΣΤΑΛΚΟ ΑΕ

ΣΕΡΒΙΣΤΙΑ Α.Ε.

Μεταλλοκατασκευαστική Βόλου ΑΕ

ΕΒΙΕΣΚ ΑΕ

ΒΕΚ ΕΠΕ

Χαλυβουργία Θεσσαλίας ΑΕ

ΑΔΕΛΑΚΑΝ ΑΕ

Μεταλλουργική Χάλυψ ΑΕ

Οι εν λόγω βιομηχανίες απασχολούν το 32% και πλέον του βιομηχανικού εργατικού δυναμικού της περιοχής, το οποίο κινδυνεύει να αχθεί προς την ανεργεία.-

"Στον κλάδο των μεταλλικών κατασκευών - υπάρχει ενδεχόμενη η κρίση μέσα στο 1987 να συντείνει στην εκρηκτική διόγκωση της ανεργείας και θα πληγεί ένα μέγα μέρος επαγγελματιών, βιοτεχνών και εμπόρων, που έχουν αναπτύξει σχέσεις συνεργασίας με τις εν λόγω επιχειρήσεις.

Στην Καλυβουργία επίσης έχει χαθεί μεγάλο μέρος της ανταγωνιστικότητας ενώ κατά το 1986 υπέστη οξύ ανταγωνισμό από τις αθρόες εισαγωγές από χώρες κρατικού εμπορίου σε τιμές DUMPING".-

Οι μεταλλοκατασκευαστικές επιχειρήσεις της περιοχής μας κατείχαν, μέχρι πρότινος, (προ της διακοπής λειτουργίας της ΕΒΕΕ) την πρώτη θέση μεταξύ των ομοειδών επιχειρήσεων της χώρας (μη συμπεριλαμβανομένων των Ναυπηγικών) τόσο από πλευράς παραγωγικού δυναμικού όσο και τεχνολογικών δυνατοτήτων.-

- Το σύνολο του άμεσα απασχολούμενου σ' αυτές, προσωπικού είναι περί των 2000 άτομα, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο αριθμός των απασχολούμενων υπεργολάβων και υποπρομηθευτών.-

- Τα έξοδα μισθοδοσίας του προσωπικού τους ανέρχονται στο 70% του συνόλου των λειτουργικών τους δαπανών.-

- Τα έργα, τα οποία μέχρι σήμερα έχουν αναλάβει και έχουν διεκπεραιώσει, έχουν αποδείξει τις αυξημένες τεχνολογικές τους ικανότητες αλλά και το υψηλό επίπεδο τεχνικών γνώσεων του προσωπικού τους.-

Η ΕΒΕΕ έπαψε ήδη να λειτουργεί. Αντικείμενό της ήταν οι βιομηχανικές κατασκευές βαρέως τύπου με αγοραστές τη ΔΕΗ (ενεργειακό πρόγραμμα) και τις Ένοπλες Δυνάμεις. Ένα πρόγραμμα 60 συλλογών των Ε.Δ. δεν συνεχίστηκε μετά το 1982, έως το 1983 που υπογράφηκε η προγραμματική συμφωνία ΔΕΗ - ΠΥΡΚΑΑ η οποία όμως και καθυστέρησε να υλοποιηθεί, με αποτέλεσμα φοβερή υποαπασχόληση για την ΕΒΕΕ το 1983, 84 και 85 με ζημιά 634 εκ.δρχ.-

Η ΜΕΤΚΑ η μεγαλύτερη έως κατασκευαστική μεταλλοβιομηχανία, αρχίζει να κλυδωνίζεται μετά την προγραμματική σύμβαση ΔΕΗ-ΠΥΡΚΑΑ. Μια σύμβαση στην οποία τα έργα δίδονται πλέον όχι με μειοδοτικούς διαγωνισμούς, αλλά με απευθείας ανάθεση στην ΠΥΡΚΑΑ. Μια ΠΥΡΚΑΑ που με την σύμβαση αυτή αποστερεί σημαντική εργασία από "ευδοκίμηςαντες" στον κλάδο βιομηχανίες.-

Με όσα παρατέθηκαν ανωτέρω, γίνεται, πιστεύουμε, εμφανής η δυσχερής κατάσταση στην οποία έχουν περιέλθει οι μεταλλοκατασκευαστικές επιχειρήσεις στο Ν.Μαγνησίας λόγω όχι τελικά ελλείψεως εργασιών αλλά λόγω της ακολουθούμενης πολιτικής από την ΠΥΡΚΑΑ στον τρόπο αναθέσεως, στα κριτήρια διασποράς και στο προγραμματισμό εκτελέσεων των έργων.

Συνέπεια της πολιτικής αυτής είναι η δημιουργία άμεσων προβλημάτων απασχόλησης, οικονομικών δυσχερειών και τεταμένου εργασιακού κλίματος, στο χώρο των επιχειρήσεων. Συγκυρτα, δηλαδή, καταστάσεων, που θέτει σε άμεσο κίνδυνο την ύπαρξή τους.-

Η επίλυση του προβλήματος είναι η άμεση ανάθεση των έργων, ακολουθώντας αξιοκρατικά κριτήρια. Δηλαδή ο χρόνος εκτελέσεως των ήδη ανεπιλημένων εργασιών από τις επιχειρήσεις λήγει στη καλύτερη περίπτωση τον Ιούλιο του 1987. Αν μάλιστα υπολογισθεί ότι πριν την έναρξη εκτελέσεως αναλόγων τεχνολογικών απαιτήσεων έργων, χρειάζεται χρόνος προετοιμασίας τους 8 - 10 μηνών, αντιλαμβανόμεθα την αναγκαιότητα άμεσου αναθέσεως των έργων.-

Η Βιομηχανία Βάμβακος Αγγ. Αδαμόπουλος βρίσκεται στα πρόθυρα εκλειστηριασμού της από την ΕΤΒΑ.

Με την έναρξη της επενδύσεως του νέου εργοστασίου της στη ΒΙ.ΠΕ Βόλου, το 1978 και ενώ οι χρηματοδοτούσες Τράπεζες (ΕΤΒΑ και ΕΤΕ) είχαν ήδη εγκρίνει την τεχνοοικονομική μελέτη της με τις ισχύουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες, εμφανίζεται, με διαρκώς εντεινόμενο ρυθμό, μια ραγδαία αύξηση των συναλλαγματικών διαφορών.-

Η αύξηση αυτή είχε σαν αποτέλεσμα να δημιουργηθεί τεράστια διαφορά μεταξύ του προϋπολογισθέντος και του διαμορφωθέντος αναγκαίου κεφαλαίου, για την αγορά του παργγελεθέντος μηχανολογικού εξοπλισμού. Η κάλυψη των αναγκών γίνεται μερική και καθυστερημένη, με συνέπεια την απορρόφηση και των κεφαλαίων κινήσεως και τελικώς, αδυναμία λειτουργίας των εγκαταστάσεων.-

Γνωστή, επίσης, είναι η εξέλιξη στη Βιομηχανία ενδυμάτων Βόλου, η οποία μετά την παύση των εργασιών της έχει συσσωρεύσει, στο ήδη υψηλό ποσοστό ανέργου δυναμικού της περιοχής, 500 ακόμη άτομα ειδικευμένης απασχολήσεως, τα οποία αποτελούν τεράστιο, πιστεύουμε κεφάλαιο για τον τόπο και το οποίο θα ήταν σωστό να μην παραμείνει ανενεργό και ανεκμετάλλευτο.-

Επίσης θα πρέπει να σημειωθεί ότι και ο κλάδος της Χαλυβουργίας της περιοχής μας που μαζί με όλες τις χώρες της Κοινότητας υφίσταται ιδιαίτερες εντάσεως διαρθρωτικά προβλήματα, παρόλου ότι διαθέτει σύγχρονη υποδομή, είναι ιδιαίτερα δυναμικός, έχει επιδείξει αξιόλογη εξαγωγική δραστηριότητα, έχει πραγματοποιήσει επενδυτικά προγράμματα εκσυγχρονισμού, έχει και αυτός τα συναφή του προβλήματα και χρειάζεται διάφανη πολιτική κλαδικής στήριξης του, γιατί αλλιώς, χάνοντας ένα μεγάλο μέρος της ανταγωνιστικότητάς του, που συμβάλλει στον σταδιακό εκτοπισμό των προϊόντων του από τις διεθνείς αγορές, διαβλέπεται με σημαντικά δυσσώνες προοπτικές συνεχίσεως της λειτουργίας του.-

Τέλος μιά άλλη μεγάλη βιομηχανική μονάδα, με τελείως κάθετη παραγωγή, με έντονους δείκτες αναπτύξεως, επενδυτικής δραστηριότητας και επιτεύγματα εξαγωγικών αλμάτων, για τα οποία τιμήθηκε με βραβεία από τον Πρωθυπουργό, η "ΑΔΕΑΚΑΝ" βιομηχανία τοματοπολτού-κονσερβοποιίας, αντιμετωπίζει προβλήματα επιβιώσεως. Η Βιομηχανία αυτή ενώ:

- Διακρίνεται για την δυναμικότητα και τον σύγχρονα μηχανολογικό της εξοπλισμό.-

- Εξάγει το σύνολο της παραγωγής της σε 38 διεθνείς αγορές.
- Το 1984 κατέλαβε την 34η θέση μεταξύ του συνόλου των διακοσίων πρώτων εξαγωγικών ελληνικών βιομηχανικών επιχειρήσεων.
- Το 1985 πραγματοποίησε εξαγωγές ύψους 2 δισεκ. δρχ.
- Απασχολεί κατά την περίοδο της παραγωγικής αιχμής περί τα 750 άτομα ενώ τον υπόλοιπο χρόνο 200.-

Η κατάσταση όμως που έχει περιέλθει γενικότερα ο κλάδος της βιομηχανίας τοματοπολτού έχει συμβάλλει σημαντικά στην ανατροπή και των δικών της προγραμμάτων διαθέσεως των προϊόντων της.-

Θα αποτελούσε δε ιδιαίτερα σημαντικό πλήγμα για την οικονομία της περιοχής η πιθανή ποδοση των εργασιών της, αφού εκτός από τους άμεσα εξαρτούμενους εργαζόμενους, που θα διοχετευθούν στο άνεργο δυναμικό, ένα πλήθος παραγωγών βιομηχανικής τομάτας, της Θεσσαλίας και της Κεντρικής Ελλάδος θα αντιμετωπίσουν πρόβλημα διαθέσεως του προϊόντος τους και θα χάσει πολύτιμο συνάλλαγμα του οποίου τόσο ανάγκη έχει η χώρα μας.

Πιστεύουμε ότι η έγκαιρη εξαγγελία των μέτρων στηρίξεως του κλάδου, θα προλάβει δυσμενείς επιπτώσεις για τη περιοχή μας και το σύνολο της Εθνικής Οικονομίας.-

Τα παραπάνω σε λιτές και αδρές γραμμές συνθέτουν τις επικεφαλίδες του γενικότερου προβλήματος αποβιομηχάνισης που φαίνεται να δημιουργείται στον τόσο δυναμικό, μέχρι πρότινος, βιομηχανικό χώρο της περιοχής μας. Τάσεις που πρέπει να αναχαιτισθούν και εδώ θα θυμηθώ τα όσα ο Γάλλος Πρόεδρος της Δημοκρατίας MITTERRAND εδήλωσε πρόσφατα "για να σώσουμε την απασχόληση πρέπει να σώσουμε τις επιχειρήσεις. Πρέπει να τις πολλαπλασιάσουμε, να τις αναπτύξουμε παντού όπου μπορούν να ανοίγονται καινούργιες αγορές.

Η επιχείρηση είναι υπόθεση όλων εκείνων που εργάζονται σ' αυτή και όχι μόνο αυτών που την έχουν ή την διαχειρίζονται. Επιβάλλεται να γίνει αντιληπτό από όλους μας ότι η βιομηχανία θα πρέπει να γίνει μία τεράστια εθνική υπόθεση, διότι είναι υπόθεση του καθένα μας και όχι όπως, διαστρέφοντας την αλήθεια, λέγεται ότι αποτελεί υπόθεση μιας και μόνης κοινωνικής ομάδας.-

Σήμερα ή αποθαρρυντική αυτή εικόνα, που παρουσιάζει η βιομηχανική εξέλιξη του Νομού θα πρέπει να ανατραπεί. Επιβάλλεται να ανατραπεί άρδην !!!

Και είναι χρέος όλων μας να συμβάλλουμε προς αυτή την κατεύθυνση.

Χρέος που προέρχεται:

- Από την αναγκαιότητα ανορθώσεως της χειμαζόμενης τοπικής και εθνικής οικονομίας!!!
- Από την ιστορική ευθύνη στην κάλαι ποτέ κραταιά βιομηχανία του Νομού!!!
- Από την ευθύνη μας να συνεχίσουμε την για έναν ολόκληρο αιώνα βιομηχανική παράδοση της περιοχής μας.-

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ & ΚΕΝΤΡ. ΕΛΛΑΔΑΣ
ΕΙΣ. Κ. ΣΟΤΗΡΙΟΥ

Αποτελεί τόπο κοινής αποδοχής ή ύφεση που παρατηρείται στο σύνολο σχεδόν των δεικτών της Έθνικης Οικονομίας κατά την τελευταία δεκαετία. Μία ύφεση ή όποια συνεχίστηκε με σημαντική ένταση ακόμη και στα δύο τελευταία χρόνια, παρά την εφαρμογή προγράμματος σταθεροποίησης.

Η πτωτική αυτή πορεία, έπηρεασε άμεσα την βιομηχανική δραστηριότητα, ή όποια κατά την ίδια περίοδο, έμφάνισε άρνητικά αποτελέσματα σε όλους σχεδόν τούς ρυθμούς που την συνθέτουν:

- Οι επενδύσεις παγίου έξοπλισμού παρουσιάζουν συνεχή κάμψη.
- Η βιομηχανική Παραγωγή όταν έμφανίζει αύξηση αυτή βρίσκεται σε ελάχιστη απόσταση από τό μηδέν.
- Η μείωση των δυνατοτήτων της μεταποίησης νά δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας έπηρεασε άρνητικά την άπασχόληση.
- Αύξηση παρουσίασε τό άργουν δυναμικό των έπιχειρήσεων.
- Τά αποτελέσματα χρήσεως, από τό 1982, έμφανίζουν ζημιές αντί για κέρδη.
- Ένώ από τό 1983, παρατηρείται μία συνεχής πτωτική τάση στην εισοδη νένων έπιχειρήσεων στο βιομηχανικό τομέα, ή όποια συνοδεύεται από παράλληλη αύξηση των πτωχέσεων έπιχειρήσεων.

Η εικόνα αυτή, που έμφανίζει τάσεις σημαντικής έπιχειρηματικής άτονίας, δίνει παράλληλα και τό μέγεθος των προβλημάτων που αντιμετώπιζει ή βιομηχανική δραστηριότητα μέσα σε μία περίοδο χρόνιας οικονομικής στασιμότητας.

Ε. ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΚΡΙΣΕΩΣ

Συνοπτικά, ως όρισμένα από τά κύρια αίτια της κρίσεως αυτής, που παρατηρείται στο βιομηχανικό έργο, θά μπορούσαν νά άπαριθμηθούν:

- Η έλλειψη συγκεκριμένης βιομηχανικής έθνικης και κλαδικής πολιτικής.

- 'Η έκρηκτική διόγκωση του δημόσιου και δημοσιοποιημένου Τομέα της οικονομίας, και η θεαματική αύξηση της απορροφήσεως χρηματοδοτικών πόρων για κάλυψη καταναλωτικών αναγκών.
- 'Η άσφυκτική συρρίκνωση του παραγωγικού τομέα της οικονομίας τόσο ως ποσοστό όσο και ως μέγεθος.
- 'Ο ύψηλός πληθωρισμός, που αποδυναμώνει κάθε προσπάθεια σωστού προγραμματισμού.
- 'Η άνιση μεταχείριση σε βάρος του ιδιωτικού τομέα και υπέρ των δραστηριοτήτων των υπό δημόσια μέριμνα.
- Οι κρατικές παρεμβάσεις οι περιττοί έλεγχοι και η άκολουθούμενη πολιτική τιμών που αποδυναμώνουν τους δρους λειτουργίας της αγοράς.
- 'Η άντιαναπτυξιακή φορολογική πολιτική.
- Τό παρωχημένης νοοτροπίας τραπεζικό σύστημα.
- 'Η κόμματικοποίηση του εργατικού συνδικαλισμού και η δξυυση των εργασιακών σχέσεων.
- 'Η άγκύλωση της αγοράς εργασίας, με άποτέλεσμα οι έπιχειρήσεις νά έπιδοδοϋν ένα σημαντικό μέρος της άνεργίας.
- 'Η έλλειψη κεφαλαιαγοράς για τον ύγιή δανεισμό των έπιχειρήσεων
- 'Η γραφειοκρατική δομή του Διοικητικού Συστήματος.
- Τό άντιεπιχειρηματικό κλίμα, που άπό πολλά χρόνια άπό χώρους της πολιτικής ζωής του τόπου και μέ διάφορους τρόπους διοχετεύεται πρός τήν κοινή γνώμη.

Τα άντικίνητρα αυτά άλλά και ένας σημαντικός άριθμός άλλων που διαχέονται και έπηρεάζουν τήν βιομηχανική άνάπτυξη συνετέλεσαν στη δημιουργία συνθηκών βιομηχανικής συρρίκνώσεως και στήν έμφάνιση του

φαινομένου της αποβιομηχανοποίησεως.

II. ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ - ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Έξειδικεύοντας την γενικότερη αυτή κατάσταση στους δρους λειτουργίας της επαρχιακής βιομηχανίας είναι εύκολο να διαπιστωθεί ότι το παραπάνω κλίμα αποκτά ιδιαίτερη ένταση και ευρύτερες διαστάσεις για δύο σημαντικούς λόγους:

Πρώτο: Γιατί είναι εξαναγκασμένα να λειτουργεί κάτω από ιδιόζουσες συνθήκες που τις διαμορφώνει ή δομή των προβλημάτων της ίδιας της ελληνικής περιφέρειας.

Δεύτερο: Γιατί οι δυνατότητες που της παρέχονται για να αντιδράσει ευστοχα και να υπερκεράσει τις αντιξοότητες περιορίζονται δραστικά εξ αιτίας του βαθμού ανάπτυξεως του περιβάλλοντα χώρου.

Έν κατακλείδι γιατί η ελληνική επαρχία, παρά το γεγονός, ότι συχνά τίθεται ως στόχος αποτελεσματικής ανάπτυξεως, τελικά ο ρυθμός υλοποίησεως του στόχου υπολείπεται σημαντικά εκείνου που θα είχε την δυνατότητα ισορροπης ανάπτυξεως της Περιφέρειας και απόμβλύνσεως των διαφορών ανάπτυξεως μεταξύ Κέντρου και Έπαρχίας.

III. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Τίθεται, δηλαδή, εύθεως το έρώτημα κατά πόσο η άσκηθεϊσα περιφερειακή πολιτική, υπήρξε ή ένδεδειγμένη, ώστε:

- Να αποσυμφορήσει την πληθυσμική και βιομηχανική συγκέντρωση που παρατηρεϊτο σε όρισμένα αστικά κέντρα και ιδιαίτερα στην Πρωτεύουσα προτιρέποντας τη μετεγκατάσταση επιχειρήσεων από το Κέντρο προς την Περιφέρεια.

- Νά δημιουργήσει τούς ἀπαραίτητους ὁρους ἀναπτύξεως δημιουργώντας τήν ἀνάλογη ὑποδομή ὥστε οἱ ἐπαρχιακές ἐπιχειρήσεις νά κατορθώνουν μέ ἀνταγωνιστικούς ὁρους νά συνεχίζουν τή λειτουργία τους.
- Νά ἀντισταθμίσει τά διάχυτα προβλήματα, πού ἀντιμετωπίζουν στό παραγωγικό τους ἔργο οἱ ἐπιχειρήσεις πού λειτουργοῦν στήν περιφέρεια.
- Νά συμβάλλει στήν προσέλκυση νέων ἐπενδυτικῶν προγραμμάτων στήν περιφέρεια, καί συνεπῶς νά συντελέσει στήν ἀνάπτυξή της.

Ἐξετάζοντας τά κυριώτερα νομοθετήματα, ἀπό τό 1922 μέχρι καί σήμερα τά ὁποῖα ἐλήφθησαν ἀφενός μέ σκοπό τήν βιομηχανική ἀποκέντρωση καί ἀφετέρου τήν χωροταξική διάρθρωση τῆς βιομηχανίας μποροῦμε νά παρατηρήσουμε τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο ἀντιμετώπισε τό ὅλο θέμα. Εἰδικώτερα:

1. Ἡ προσπάθεια τῆς Πολιτείας γιά τήν χωροταξική διασπορά τῆς βιομηχανίας δέν βασίσθηκε σέ εἰδικά προγράμματα περιφερειακῆς ἀναπτύξεως ἢ σέ εἰδικούς ἀντικειμενικούς οἰκονομικούς ἢ ἄλλους στόχους. Τό μεγαλύτερο βάρος διαπιστώνεται στή προσπάθεια νά πεισθοῦν οἱ νέες βιομηχανικές μονάδες νά μή ἐγκατασταθοῦν στό κέντρο, καί οἱ ἤδη ἐγκατεστημένες νά μεταφερθοῦν στήν ἐπαρχία. Ἀποτέλεσμα ἦταν λόγω τῆς ἐλλείψεως γεωγραφικοῦ προσανατολισμοῦ στή βιομηχανική διασπορά νά μή ἐξασφαλισθεῖ ἡ ὀρθή χωροταξική κατανομή.
2. Δέν προωθήθηκε ἔγκαιρα τό θέμα τῆς δημιουργίας καί τῆς ὀργανώσεως βιομηχανικῶν περιοχῶν, ὥστε νά ἐνθαρρυνθεῖ ἡ ἐκεῖ συγκέντρωση συγγενῶν ἢ συμπληρωματικῶν μονάδων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα τῆς μή ἐγκαιρῆς ἀντιμετώπισεως τοῦ θέματος ἀποτελεῖ καί τό ἐξῆς γεγονός: Οἱ Νομοί Τρικάλων καί Καρδίτσας, πού παρουσιάζουν αὔξηση τῆς βιομηχανικῆς δραστηριότητος στεροῦνται παντελῶς ὀριοθετημένου χώρου ἀσκήσεως τοῦ ἔργου τους, ἡ ΒΙ.ΠΕ Λαμίας, ἡ ὁποῖα ἰδρύθηκε τό '77 ἀκόμη δέν ἔχει δοθεῖ σέ εὐρεῖα λειτουργία, ἐνῶ ἡ ΒΙ.ΠΕ. τῆς Λάρισας, πού τά τελευταῖα χρόνια ἐγκαινιάσθηκε δέν ἔχει κατορθώσει ἀκόμη νά προσελκύσει ἰκανό βιομηχανικό δυ-

ναμικό

3. Ἡ προσπάθεια τῆς βιομηχανικῆς ἀποκεντρώσεως δέν συνοδεύθηκε μέ παράλληλη ἀνάπτυξη τῆς ὑποδομῆς τῆς ἐπαρχίας. Πράγματι, οἱ πόλεις-βιομηχανικά κέντρα δέν ἀκολούθησαν τοὺς ρυθμούς ἀναπτύξεως τῶν ἐπιχειρήσεων, ὥστε νά εἶναι σέ θέση νά ἀντιμετωπίσουν τίς αὐξημένες ἀπαιτήσεις, πού ἀναγκαιοῦν γιά τήν ἐδρυθμη βιομηχανική λειτουργία.

Οἱ ἐλλείψεις αὐτές διαπιστώνονται καθημερινά καί καθίστανται ὀλοένα καί πιά ὀξεῖες ἐπιβαρύνοντας τό κόστος τῶν ἐπιχειρήσεων σημαντικά.

- Τό ὀδικό δίκτυο παρά τίς αὐξημένες μεταφορικές ἀνάγκες καί τήν ἐδραιωμένη ἀντίληψη ὅτι τό μεταφορικό κόστος ἀποτελεῖ σημαντικό παράγοντα διαμορφώσεως τοῦ τελικοῦ κόστους τοῦ προϊόντος δέν ἔχει ἐκσυγχρονισθεῖ καί βελτιωθεῖ ἀνάλογα.
- Ἄναξιοποίητος παράγοντας παραμένει τό σιδηροδρομικό δίκτυο, τό ὅποιο θά μπορούσε νά ἀποτελέσει σημαντική μεταφορική λύση τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων. Ἡ ἔλλειψη αὐτή ὑπῆρξε ἰδιαίτερα ἐμφανῆς κατά τήν ἀπεργία τῶν φορτηγῶν Δημοσίας Χρήσεως, ὅπου ἡ βιομηχανία δέν εἶχε τήν δυνατότητα νά χρησιμοποιήσῃ ὡς ἐναλλακτική λύση μεταφορῶν τό σιδηροδρομικό δίκτυο.
- Δέν ἔχουν καταστεῖ πλήρως ἐκμεταλλεύσιμες οἱ δυνατότητες ἐλλιμενισμοῦ, πού διαθέτουν περιοχές τῆς Περιφέρειας γιά τήν πλήρη ἀνάπτυξη τους ὡς κέντρα διαμετακομιστικοῦ ἐμπορίου. Ἀπό τά παραδείγματα τό λιμάνι τοῦ Βόλου καί τῆς Στυλίδας.
- Οἱ τηλεπικοινωνίες, ἐπίσης, βρίσκονται σέ τραγική κατάσταση ἀπό ἄποψη προσφορᾶς ὑπηρεσιῶν ποιότητας.
- Ἐνῶ γίνεται καθημερινά ὀλο καί πιά ἀπαιτητή ἡ ἐσωτερική ἀεροπορική σύνδεση ἐπαρχιακῶν κέντρων μέ τό κέντρο.

4. Δέν ὑπῆρξε διακριτική μεταχείριση τῶν διαφόρων βιομηχανικῶν κλάδων, ὥστε νά διευκολυνθεῖ ἡ προσέλκυση στίς διάφορες περι-

φέρειες εκείνων των μονάδων, για τις όποιες οι περιφέρειες αυτές θα ήταν κατάλληλες. Τα διάφορα μέτρα ίσχυσαν, γενικώς, αδιακρίτως του κλάδου. Υπάρχουν ένδειξεις ότι αυτό συνετέλεσε στην μη ικανοποιητική χωροταξική κατανομή των μονάδων.

Τα μέτρα περιφερειακής πολιτικής υπήρξαν ανεπαρκή για να πείσουν μία μεγάλη κατηγορία επιχειρήσεων να εγκατασταθούν σε όρισμένες περιφέρειες, όπου θα ήταν δικαιολογημένη ή εγκατάστασή τους, ενώ για άλλες επιχειρήσεις, κυρίως προσανατολισμού πρώτων ύλων, η λήψη των μέτρων δεν ήταν ίσως απαραίτητη.

5. Σημαντικός ανασταλτικός παράγοντας στην ανάπτυξη της επαρχίας αποτέλεσε το γεγονός ότι η εκάστοτε περιφερειακή πολιτική δεν ήταν μακρόχρονη. Αντίθετα αυτή άλλαζε επανειλημμένα. Δεδομένου ότι η διαδικασία εγκαταστάσεως ή μετεγκαταστάσεως των βιομηχανιών είναι μακροχρόνια, όφειλε τό πρόγραμμα για την βιομηχανική αποκέντρωση να είναι μακροχρόνιας ισχύος, έτσι ώστε να δίνεται στις επιχειρήσεις ή απαιτούμενη χρονική δυνατότητα χωροταξικής προσαρμογής τους.
6. Παρά τις διάφορες προσπάθειες των διαδοχικών κυβερνήσεων για την δημιουργία περιφερειακών διοικητικών υπηρεσιών, δυστυχώς ουσιαστική περιφερειακή αποκέντρωση της Διοικήσεως δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα. Αποτέλεσμα είναι οι σημαντικές αποφάσεις να εξακολουθούν να λαμβάνονται στο κέντρο, ακόμη και όταν έχουν συσταθεί παραρτήματα στην περιφέρεια για τόν χειρισμό αναλόγων θεμάτων. Μόνη βελτίωση που παρατηρείται είναι η συντελούμενη, κατά τα τελευταία χρόνια, περιφερειοποίηση των τραπεζικών οργανισμών.
7. Οι κυβερνητικές προσπάθειες για την περιφερειακή βιομηχανική αποκέντρωση δεν έλαβαν σοβαρά υπόψη τό θέμα της έλλείψεως ειδικευμένων εργατικών χειρών, επιχειρηματικών στελεχών και ειδικοτήτων νέων τεχνολογικών απαιτήσεων, και επομένως δεν λήφθηκε καμία σοβαρή μέριμνα αντιμετώπισεώς του.

8. Τέλος είναι βασικό να μνημονευθεί μεταξύ τῶν ὀρητικῶν παραγόντων ἐπιτεύξεως οὐσιαστικῆς περιφερειακῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως τό αὐστηρό καί ἐν πολλοῖς ἑλλιπές καί ἀναχρονιστικό καθέστω πού διέπει τήν σχέση βιομηχανία καί περιβάλλον, μέ ἀποτέλεσμα, οἱ μονάδες οἱ ὁποῖες λειτουργοῦν στήν ἐπαρχία ἢ σκοπεύουν νά μετεγκατασταθοῦν σ'αὐτή νά ἀντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα λειτουργίας καί συχνά συγκρούσεις μέ τόν περιβάλλοντα κοινωνικό χῶρο.

IV. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Ἀπό τήν παραπάνω κριτική ἀνάλυση τῆς μέχρι σήμερα ἀσκηθεῖσας περιφερειακῆς πολιτικῆς μέ εὐκολία διαφαίνεται ὅτι, τελικά οἱ προσπάθειες δέν συνέτειναν σέ λύσεις ὀλοκληρωμένης ἀναπτύξεως ἀλλά μόνο σέ μέτρα πού ἀντισταθμίζουν σέ ἕνα βαθμό τίς ἀντιξοότητες πού ἀντιμετωπίζει ἡ ἐπαρχιακή βιομηχανία στό ἔργο της, ὥστε νά διατηρεῖται ἡ ἰσορροπία ἀνταγωνισμοῦ στήν ἐσωτερική ἀγορά, σέ σχέση μέ τά πλεονεκτήματα ἐκείνης τοῦ κέντρου.

Ἀντιξοότητες, οἱ ὁποῖες παραμένουν ἐπίκαιρες-ἀκόμη καί σήμερα καί ἀποτελοῦν σημαντικούς ἀγασχετικούς παράγοντες ἀναπτύξεως τῆς ἐπαρχιακῆς βιομηχανίας θά μπορούσαμε μεταξύ τῶν ἄλλων νά κατονομάσουμε καί τίς ἑξῆς:

1. Τό αὐξημένο μεταφορικό κόστος πού ἐπιβαρύνονται γία τήν προμήθεια τῶν πρώτων καί βοηθητικῶν τους ὑλῶν ἀπό τό Κέντρο καί γία τήν διολέτευση τοῦ τελικοῦ τους προϊόντος πρὸς αὐτό, τό ὅποιο ἄλλωστε ἀποτελεῖ τήν μεγαλύτερη καί τήν πλέον ὀργανωμένη ἀγορά τῆς χώρας.
2. Τήν ἀναγκαιότητα νά διατηροῦν οἱ ἐπιχειρήσεις ἑδρες ἢ παραρτήματα τους στό Κέντρο, ὥστε νά παρακολουθοῦν ἀμεσα τίς ἐξελίξεις τῆς ἑλληνικῆς ἀγορᾶς, γεγονός πού δημιουργεῖ πρόσθετες ὀικονομικές ἐπιβαρύνσεις.
3. Τήν μεγάλη ἀπόστασή τους ἢ καί τήν πλήρη ἀποκοπή τους ἀπό τό χῶρο διαμορφώσεως τῶν ἀποφάσεων τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως καί

συνεπώς τήν αδυναμία τους να εύθυγραμμίζονται άμεσα μέ αυτές.

4. Τήν αδυναμία τους νά βρίσκουν καί νά επανδρώνουν, από τήν τοπική αγορά εργασίας, νευραλγικά τους τμήματα καί θέσεις, μέ στελεχειακό δυναμικό καί ειδικευμένο προσωπικό, μέ άποτελέσματα, άλλοτε νά τό άναζητοϋν στήν αγορά εργασίας τοϋ Κέντρου καί άλλοτε νά έξαναγκάζονται οί ίδιες νά καλύπτουν τίς ανάγκες τους, εκπαιδεύοντας άνειδίκευτο προσωπικό. Καί στίς δύο πάντως περιπτώσεις έξαναγκάζονται σέ αύξημένες δαπάνες.
5. Τήν έλλειψη αξιόλογων εκπαιδευτικῶν εύκαιριῶν επιμορφώσεως καί επανεκπαιδεύσεως τῶν διοικητικῶν καί τεχνικῶν τους στελεχῶν.
6. Τήν σημαντική έλλειψη, σέ πολλές περιοχές, κατάλληλου καί εμπειρου εργατικοϋ δυναμικοϋ, στήν τοπική αγορά εργασίας, μέ συνέπεια νά ώθοϋνται οί μονάδες στήν άπασχόληση πληθυσμοϋ, προερχόμενου από τόν πρωτογενή τομέα, χωρίς καμία πρότερη σχέση μέ τή βιομηχανική λειτουργία, γεγονός πού επηρεάζει άμεσα τά προγράμματα βελτιώσεως τῆς παραγωγικότητας καί τονώσεως τῆς παραγωγῆς τους.
7. Τήν χαμηλή ποιότητα ύπηρεσιῶν τῆς έπαρχίας, τίς όποτες οί επιχειρήσεις εΐγαι ύποχρεωμένες νά αγοράζουν.
8. Τήν αδυναμία τῆς Δημόσιας Διοικήσεως καί τῶν Ύπηρεσιῶν, πού εΐναι έγκατεστημένες στή Περιφέρεια, νά επιλαμβάνονται τήν επίλυση καί τήν έπαρκή διεκπεραίωση άκόμη καί τρεχόντων θεμάτων, γεγονός πού επιφορτίζει τούς επιχειρηματίες μέ συχνές μεταβάσεις στό Κέντρο.

V. ΤΑ ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Άπό τά παραπάνω εκτεθέντα προβλήματα φαίνεται, κατ'άρχην, ξεκάθαρα τό κατά πόσο τά μέτρα πού θεσμοθέτησε ή Πολίτεια, γιά τήν προσέλκυση επενδύσεων στήν έπαρχία άποτελοϋν κίνητρα ή ρυθμίσεις πού άντισταθμίζουν ένα μέρος τῶν άντιξοοτήτων, πού παρεμβάλλονται στό επιχειρηματικό έργο. Καί καθίσταται έμφανές ότι κίνητρα μέ τήν έννοια τῆς προνομιακῆς μεταχειρήσεως δέν ύφίστανται. Άντίθετα, πρόκειται γιά μέτρα, πού επιλαμβάνονται τήν κάλυψη, σέ κάποιο βαθμό, τοϋ ύψηλοϋ κόστους, πού δημι-

ουργεί στις επιχειρήσεις ή επιλογή της περιφέρειας ως χώρου λειτουργίας τους.

Ανάλογα μέτρα, τών οποίων ή απόδοση θά μπορούσε νά κριθεῖ ως ικανοποιητική, κατά τήν εφαρμογή τους υπῆρξαν:

- Ἡ μειωμένη κατά 20% εἰσφορά πρὸς τοὺς ἀσφαλιστικούς ὀργανισμούς.
- Ὁ ἐλαττωμένος κατά 50% συντελεστής τοῦ φόρου Κύκλου Ἐργασιῶν.
- Ἡ ἀτελής καὶ ἀφορολόγητη εἰσαγωγή μηχανολογικοῦ ἐξοπλισμοῦ.

Τὰ δύο πρῶτα ἐξ αὐτῶν καταργήθηκαν τὸ 1983 καὶ τὸ 1987 ἀντίστοιχα, ἐνῶ τὸ τρίτο, τὸ ὁποῖο μέ τήν εφαρμογή τοῦ Φ.Π.Α. ἐπίσης καταργήθηκε, ἐπανῆλθε σέ ἰσχύ πρόσφατα γιὰ ὅλες ὁμως τίς επιχειρήσεις, ἀνεξαιρέτως τόπου ἐγκαταστάσεως καὶ λειτουργίας.

Βεβαίως, ὡς ἀντίλογος θά μπορούσε νά χρησιμοποιηθεῖ ὁ ἀναπτυξιακός νόμος 1262/82, ὁ ὁποῖος προβλέπει ὀρισμένες ἐνισχύσεις γιὰ ἐπενδύσεις πού πραγματοποιοῦνται στήν Περιφέρεια. Στή προκειμένη, ὁμως, περίπτωση ἐπιβάλλεται νά ξεκαθαρίσουμε τὰ ἐξῆς:

- Καὶ παλαιότερα υπῆρξαν ἀναπτυξιακοὶ νόμοι, οἱ ὁποῖοι, ὁμως, συνοδεύονταν ἀπὸ τὰ παραπάνω καταργηθέντα ἀντισταθμιστικά μέτρα.
- Ὁ Ν.1262/82 ἐπίδοτεῖ ἓνα μέρος τοῦ κόστους τῆς πραγματοποιούμενης ἐπενδύσεως, μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας παύει νά ἐπηρεάζει τήν πορεία λειτουργίας τῆς.
- Ἀντίθετα, τὰ καταργηθέντα ἀντισταθμιστικά μέτρα, μέ τήν ἔναρξη τῆς ἐπενδύσεως μέχρι καὶ τὸ πέρας τῆς ζωῆς λειτουργίας τῆς ἀπάμβλυναν τίς αὐξημένες κοστολογικὲς δαπάνες, πού ἦταν καὶ εἶναι διάχυτες σέ ὅλο τὸ εὖρος τοῦ ἔργου τῆς.

Συνεπῶς, ἄλλος ὁ ρόλος τοῦ ἀναπτυξιακοῦ νόμου ἀλλὰ καὶ ὑποδεέστερος τελικὰ σέ ἀπόδοση τῶν ἀντισταθμιστικῶν μέτρων.

VI. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Μέ δεδομένη τήν κατάσταση, πού ἔχει διαμορφωθεῖ, δέν μπορούμε πλέον νά μιλάμε γιὰ δυνατότητες ὑψηλῆς ἀπορροφητικότητας ἐπενδύσεων τῆς ἐπαρχίας.

Ἀντίθετα, τὸ κλίμα πού διαμορφώνεται στήν Ἑλληνικὴ περιφέρεια ἐγκυμονεῖ κινδύνους ἐμφάνσεως ἀκόμη καὶ αὐτοῦ τοῦ φαινομένου τοῦ ἐναπατρισμοῦ ἐπενδύσεων πρὸς τὸ Κέντρο.

Οι διαπιστώσεις αυτές και οι πιθανές αρνητικές επιπτώσεις όχι μόνον στις κατά τόπους οικονομίες αλλά στο σύνολο της οικονομίας σηματοδοτούν επιτακτικά την λήψη μέτρων, τα όποια, άμεσα υλοποιούμενα, θά έχουν τη δυνατότητα της ανακούφισης των έπαρχιακών μονάδων από τις δυσβάσταχτες κοστολογικές και λειτουργικές επιβαρύνσεις, που ο χώρος της Περιφέρειας παρέχει άφειδώς.

Τέτοια μέτρα θά μπορούσαν νά είναι:

- Μείωση των έπιτοκίων των δανείων για πάγιες εγκαταστάσεις και κεφάλαιο κινήσεως, τουλάχιστον κατά τέσσερις ποσοστιαίες μονάδες.
- Έπανάφορά του δικαιώματος της μειωμένης κατά 20% εισφοράς προς τους ασφαλιστικούς οργανισμούς και τα ασφαλιστικά ταμεία.
- Μετάταξη του βιομηχανικού ρεύματος στον χαμηλότερο συντελεστή του Φόρου Προστιθέμενης Άξιας.
- Μεγαλύτερη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στον νέο κύκλο των Μεσογειακών Όλοκληρωμένων Προγραμμάτων.

Παράλληλα με τα μέτρα αυτά, τα όποια έχουν χαρακτήρα μεσο-βραχυπρόθεσμης αποδόσεως, ή Πολιτεία ώφείλει νά σκεφτεί σοβαρά την προγραμματισμένη ανάπτυξη της ύποδομής της Περιφέρειας και την ουσιαστική αποκέντρωση του Διοικητικού μηχανισμού.

Μία συντονισμένη προσπάθεια προς αυτή τή κατεύθυνση, είναι ο μόνος δρόμος που οδηγεί στην πραγματική έκβιομηχάνιση και ανάπτυξη της Έλληνικής έπαρχίας.

Τελειώνοντας, είναι σκόπιμο νά αναφερθεί ότι μία πολιτική πραγματικής αναπτύξεως είναι άπαραίτητο νά έκδηλωθεί όσο τό δυνατόν ταχύτερα γίνεται. Και ο λόγος του έπείγοντος προκύπτει από την προοπτική ότι σε λιγότερο από πέντε χρόνια ή Έλληνική οικονομία θά βρεθεί αντιμέτωπη και υποχρεωμένη νά ανταγωνισθεί τις ιδιαίτερα ισχυρές οικονομίες των χωρών-μελών της Κοινότητας στην ένιαία Εύρωπαϊκή αγορά.

Με την κατάσταση αυτή που επικρατεί τόσο στο σύνολο της Έλληνικής βιομηχανίας αλλά και ειδικότερα στην έπαρχιακή οι δυνατότητες έπιτυχούς ανταγωνισμού παραμένουν αρκετά περιορισμένες αν όχι ισχνές.

Κος Γ. Ζαρωτιάδης

Πρόεδρος Εργατοϋπαλληλικού Κέντρου Βόλου

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Κυρίες και Κύριοι

Ευχαριστήρια και να συγχαρώ το Γ.Ε.Β για την πρωτοβου-
λία του Συνεδρίου αυτού.

Η σημερινή μας παρουσία δεν έχει την έννοια κυρίως ειση-
γησης και ανάλυσης αλλά μιάς παρέμβασης που έχει σαν στό-
χο την διαπίστωση και διατύπωση μερικών προβλημάτων και
επίσης την διατύπωση μερικών σκέψεων και εκτιμήσεων στο
τεράστιο και επίκαιρο θέμα της απασχόλησης και ανάπτυξης
του τόπου μας.

Η ανεργία που έχει άμεση σχέση με την απασχόληση είναι
ένα τεράστιο πρόβλημα που απασχολεί όλους μας ιδιαίτερα
και περισσότερο τους ίδιους τους εργαζόμενους και το
λαό.

Το πρόβλημα της απασχόλησης κατά την αποχή μας είναι
άμεσα συνδεδεμένο με την ανάπτυξη και θα λυθεί μακρο-
πρόθεσμα μέσα από την αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό
των παραγωγικών δομών της Οικονομίας. Βραχυπρόθεσμα όμως
η διόγκωση του προβλήματος αυτού θα πρέπει να αντιμετω-
πιστεί με σειρά από μέτρα που είτε εντάσσονται στη
λογική ειδικών προγραμμάτων ενάντια στη διόγκωσή
του είτε συνδυάζονται με κυβερνητικές προτεραιότητες
σε βασικούς τομείς είτε στοχεύουν στην ανατροπή δημιουρ-
γίας των συνθηκών που έχουν σαν συνέπεια την ανεργία.
π.χ προγράμματα επιδοτούμενα απασχόλησης που αφορούν
κύρια ειδικές κατηγορίες (νέες γυναίκες οικοδόμοι κλπ)
Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό της επαγγελματικής εκπαί-
δευσης και επαγγελματικού προσανατολισμού.

Τα κίνητα για συγκράτηση ή μεταστέγαση πληθυσμού στη

περιφέρεια και την παράλληλη ενίσχυση παραγωγικών πρωτο-
βουλιών . Το Εθνικό Σύστημα Προστασίας της Ανεργίας (ΕΣΠΑ)
που συνδυάζει την επιδότηση της εργασίας . Εδώ τονίζουμε
την αντίθεσή μας με ορισμένες κυβερνητικές προτάσεις στον
ΕΣΠΑ. Επίσης αντίθεση για το καθεστώς της μερικώς απασχο-
λησης και στο προσυνταξιοδοτικό καθεστώς και στην 4η βάρδια
εάν δεν είναι συνδυασμένο με νέες προσλήψεις.

Παράλληλα επισημαίνουμε και πάλι πως βραχυπρόθεσμα η απα-
γόρευση της η δραστική μείωση των υπερωριών
σε συνδυασμό με προσλήψεις και η συνέχιση και αύξηση των
δημοσίων επενδύσεων και της επαγγελματικής εκπαίδευσης
φέρνουν θετικά αποτελέσματα στην αύξηση της απασχόλησης.
Μακροπρόθεσμα όμως και μονιμότερα το θέμα της απασχόλησης
θα αντιμετωπισθεί με μιά πιο έντονη επενδυτική δραστηριό-
τητα ανάπτυξης. Είναι γνωστό ότι υπάρχει διεθνής Οικονομι-
κή κρίση και μάλιστα παρατεταμένη του οικονομικού συστήματος
που επιβεβαιώνει τον διαρθρωτικό χαρακτήρα της. Σε παγκόσμιο
επίπεδο η διέξοδος από τη κρίση που επιχειρείται να βρεθεί
είναι μέσα από την ένταση των εξοπλισμών και μέσα από την
νεα τεχνολογία στους τομείς των υπολογιστών, της πληροφο-
ρικής και της μικροηλεκτρονικής. Η πολιτική που επιλέγεται
στις περισσότερες καπιταλιστικές χώρες και στις ευρωπαϊκές
επίσης είναι ο φιλελευθερισμός που εξειδικεύεται στον
μονεταρισμό. Στα πλαίσια της πολιτικής αυτής αμφισβητούνται
ακόμη και υπάρχουσες κατακτήσεις των εργαζομένων. Η επιλογή
αυτή έχει σαν κύριο χαρακτηριστικό την πλήρη και άκρατη
λεϊωτικοποίηση και την χρησιμοποίηση των πόρων για την παροχή
παραλόγων κινήτρων προς το κεφάλαιο.

Οι συνέπειες των επιλογών αυτών εκφράζονται σαν τεράστια
αύξηση της ανεργίας τη μείωση των εισοδημάτων των λαϊκών
τάξεων τη μείωση των δημοσίων δαπανών για κοινωνικές παροχές
που σίγουρα χαμηλώνει το βιοτικό επίπεδο των εργαζομένων
Δηλαδή στην ουσία γίνεται αναδιανομή του εισοδήματος υπέρ
του κεφαλαίου.

Αυτή η κρίση όμως δεν έθιξε μόνο τις καπιταλιστικές χώρες και συστήματα αλλά είχε και αρνητικές επιπτώσεις στις χώρες του υπερχιτού σοσιαλισμού όπου εκδηλώθηκε καθυστερημένα και με ειδικό τρόπο όπως ανατροπή των εξωτερικών ή εσωτερικών ισοροπιών της οικονομίας

Συσσώρευση μεγάλων εξωτερικών χρεών

Μείωση των ρυθμών αύξησης του εξωτερικού εμπορίου

Στασιμότητα ή μείωση του βιοτικού επιπέδου σε ορισμένες χώρες και άλλα.

Έτσι πάρθηκαν και στις σοσιαλιστικές χώρες μέτρα (περιορισμούς εισαγωγών, συνδεδεση των εγχωρίων τιμών με τις τιμές της παγκόσμιας αγοράς (Ουγγαρία) νέα δάνεια από Διεθνή τράπεζα ή Δ.Π.Τ.

Ήταν λοιπόν αναπόφευκτο (γνωρίζοντας το συγκεκριμένο μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης της χώρας μας που επιβλήθηκε και διαμορφώθηκε κάτω από ένα πλέγμα σχέσεων εξάρτησης και στρεβλούς ανάπτυξης) η οικονομική κρίση να ρθεί και σε μας με τις γνωστές σοβαρές επιπτώσεις.

Έτσι λοιπόν μέσα σ' αυτήν την κατάσταση βρέθηκε η βιομηχανία μας στο περιθώριο των θεαματικών εξελίξεων της τεχνολογίας αλλά και να έχει συσσωρευθεί σε κλάδους παραδοσιακού χαρακτήρα με στάσιμη η μειωμένη διεθνη ζήτηση ανίκανη σε μεγάλο ποσοστό να αντιδράσει και να εκσυγχρονισθεί.

Τα προϊόντα μας να μην είναι ανταγωνιστικά στις εξωτερικές αγορές ακόμη και σε παραδοσιακούς κλάδους των Ελληνικών εξαγωγών.

Κατακλυσμός της αγοράς από ξένα προϊόντα και ιδιαίτερα μετά την εισοδό μας στην ΕΟΚ.

Μεγαλώματα σε βαθμό ανησυχητικό του ισοζυγείου

Ένα τραγεζικό συστημα ανίκανο να αντιδράσει και να βοηθήσει σ' ολο αυτό το κατ' εξοχήν διαρθρωτικό πρόβλημα της βιομηχανίας και της οικονομίας μας.

Αυξημένο πληθωρισμό- προβληματικές και υπερχρεωμένες επιχειρήσεις και άλλασοβαρότητα προβλήματα.

Βέβαια για να βγούμε από την κρίση πρέπει να βγούμε από το σύστημα που βρίσκεται σε κρίση. Αυτό σημαίνει πως ο στρατηγικός μας στόχος ο κοινωνικός μετασχηματισμός να πρωτανεύει σε κάθε μας επιλογή. Για τα επόμενα χρόνια πάντως η αλλαγή στο χώρο της παραγωγής και της ανάπτυξης θα κριθεί από την δυνατότητα να διαμορφωθούν οι αναγκαίοι όροι για μιά πραγματική αναδιάρθρωση της παραγωγικής βάσης που να διασφαλίζει μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα την αυτοδύναμη ανάπτυξη. Κύρια λοιπόν επιδίωξη είναι να υπάρξει μιά σημαντική εθνική συσσώρευση που να επιτρέψει την αναδιάρθρωση.

Έτσι η οποιαδήποτε προοπτική πρέπει να λάβει υπ' όφιν της

Ότι η σταθεροποίηση της οικονομίας είναι απόλυτα αναγκαία για την ανάκαμψη και προϋπόθεση για την ανάπτυξη

Οι διαρθρωτικές αλλαγές στο χώρο της παραγωγής πρέπει να αποτυπωθούν άμεσα και συγκεκριμένα στο κοινωνικό σώμα, και η αναδιανομή του εισοδήματος και η ανακατανομή του πλούτου είναι απαραίτητη όψη του κοινωνικού χαρακτήρα της οικονομικής πολιτικής αλλά ταυτόχρονα πρέπει να είναι η ευρύτερη δυνατή μέσα στα όρια που υπαγορεύει η παραγωγική αναδιάρθρωση

Η εφαρμογή αυτής της στρατηγικής πρέπει να:

Έρχεται σε συνολική ρήξη με τις δομές της υπανάπτυξης της αποβιομηχανοποίησης της αντιπαραγωγικότητας που οδηγούν τη χώρα μας στην πιο βαθειά εξάρτηση στο διεθνές καταμερισμό εργασίας.

Να προχωρεί σε ρήξη με το μεταπρατικό ή διαμεσολαβητικό κύκλωμα και με τις αντίστοιχες πρακτικές ή τα διαμορφωμένα καταναλωτικά πρότυπα.

Να βελτιώνει με γρήγορους ρυθμούς την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας μας και να συμβάλει στην αναβάθμιση της θέσεως μας στο παγκόσμιο καταμερισμό εργασίας.

Να επεκτείνει την παραγωγική μας βάση με επιθετική επενδυτική πολιτική, να αξιοποιεί μικρής ή μεγάλης κλίμακας παραγωγικές δυνάμεις και να δημιουργεί ολοκληρωμένα συμπλέγματα

δραστηριοτήτων

Πα διευρύνει τις θεσμικές αλλαγές ολοκληρώνοντας το Δημοκρατικό προγραμματισμό

και τέλος να δίνει πρωταρχική έμφαση στον κοινωνικό χαρακτήρα των στη βελτίωση της κοινωνικής κατανάλωσης και να συνδυάζεται με την εξελεγκτική αλλά ταχύρρυθμη αντιστροφή των κοινωνικών αναγκών.

Μιά τέτοια πολιτική και οι εργαζόμενοι είναι διατεθειμένοι να την στηρίζουν και με θυσίες μάλιστα, γνωρίζοντας πως αποβλέπει όχι στη διαχείριση του συστήματος αλλά στην αυτοδύναμη οικονομική ανάπτυξη, στο ξεπέρασμα της κρίσης και στην μείωση και εξαφάνιση της ανεργίας στη σταθεροποίηση της οικονομίας στην κατεύθυνση αλλαγής των παραγωγικών σχέσεων.

Ειδικότερα οι στόχοι και οι προτεραιότητες πρέπει να είναι:

Η μείωση του πληθωρισμού που κινείται σε υψηλότερα επίπεδα από το μέσο ρυθμό πληθωρισμού της ΕΟΚ.

Η κλιμάκωση των προσπαθειών για την καταπολέμηση της ανεργίας με ταυτόχρονη βελτίωση των συνθηκών εργασίας.

Η επιτάχυνση του ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ (Ακαθ. Εθν. Πρ.) με ταυτόχρονη αύξηση του ποσοστού που διατίθεται για παραγωγικές επενδύσεις. Οι επενδύσεις πρέπει να πραγματοποιούνται στη βάση συντονισμένου προγράμματος που να ελαχιστοποιεί το κοινωνικό κόστος, να μεγιστοποιεί τους ρυθμούς ανάπτυξης και να επιταχύνει δομών της εξάρτησης με νέες δομές και να στηρίζονται στη σύγχρονη τεχνολογία και που να στηρίζουν την αυτοδύναμη ανάπτυξη.

Στα πλαίσια αυτά πρέπει:

1) Να ολοκληρωθούν τα δημόσια έργα ευρύτερου αναπτυξιακού χαρακτήρα

2) Να ολοκληρωθεί η στρόφη στην Ελληνοποίηση των προμηθειών

- 3) Να ακολουθηθεί μία επιθετική πολιτική στις εξαγωγές σε κατευθύνσεις της δυναμικότερης διεθνούς ζήτησης
 - 4) Να κατευθυνθούν οι επενδυτικοί πόροι σε εξειδικευμένους στόχους για τεχνολογική και παραγωγική αναβάθμιση της Ελληνικής Οικονομίας.
 - 5) Να προχωρήσει άμεσα η εξυγίανση των προβληματικών και υπερχρεωμένων επιχειρήσεων.
 - 6) Παράλληλα πρέπει να επισημάνουμε ότι η διασφάλιση των οικονομικών και αναπτυξιακών προϋποθέσεων δένεται άρρηκτα με τη προσπάθεια συνεχούς αύξησης του πραγματικού εισοδήματος των εργαζομένων. Γι' αυτό το αίτημα για την κατωχύρωση της ΑΠΑ είναι περισσότερο από ποτέ επίκαιρο. Και βέβαια η αύξηση της παραγωγικότητας μπορεί να αποτελέσει πηγή για την παραπέρα αύξηση του εισοδήματος των εργαζομένων.
 - 7) Πρέπει να εξυγιασθεί και να εκσυγχρονισθεί το τραπεζικό σύστημα με μέτρα όπως
 - α) Αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων των τραπεζών και κύρια της Ψθνικής.
 - β) Η εξυγίανση και μετοχοποίηση των προβληματικών και υπερχρεωμένων μέσω του Τραπεζικού συστήματος.
 - γ) Η ρύθμιση-εγκαθάριση εκκρεμοτήτων κυρίων σε ότι αφορά τον παραγωγικό εξοπλισμό που είναι αδρανοποιημένος ολικά ή μερικά για πλήρη εκμετάλλευση και λειτουργία.
 - δ) η αύξηση της χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων
 - ε) η πλήρης κοινωνικοποίησης του τραπεζικού συστήματος
 - στ) Η κάλυψη του συναλλαγματικού κινδύνου για δάνεια σε συνάλλαγμα.
 - ζ) Έρευνες και προτάσεις για τομείς επιχειρησιακής δραστηριότητας.
- Τέλος για την επιτυχία της προσπάθειας για την αυτοδύναμη ανάπτυξη πρέπει να επισημάσουμε την ανάγκη για την στήριξη ή διεύρυνση του συναιτεριστικού και καταναλωτικού κινήματος και την ενίσχυση των ΕΜΕ.

φορείς για την ανάπτυξη όπως διαφαίνεται από όσα προαναφέραμε είναι:

Ο ΔΗΘΕΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: που μέσα από την κοινωνικοποίηση του διαμορφώνεται και κατοχυρώνει μιιά δυναμική και δημιουργική ισορροπία και συνεργασία στο Κράτος, την Κοινωνία και τους εργαζομένους.

Ο ΤΑΙΩΡΕΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ που δεν μπορεί παρά να αναπτύσσεται μέσα στα πλαίσια του δημοκρατικού προγραμματισμού με αναπτυξιακά κριτήρια που είναι γνωστά και διαφανή κατά κλάδο και περιφέρεια, και

Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ: που είναι χώρος όπου αναπτύσσονται νέοι φορείς ανάπτυξης και διαμορφώνονται νέες σχέσεις παραγωγής. Είναι φορείς που προκύπτουν από τις απαιτήσεις για αναδιαρθρωσ και επέκταση της παραγωγικής βάσης με ταυτόχρονη εξυπηρέτηση του κοινωνικού συνόλου.

Το αίτημα ή η δικαιολογία εκ μέρους μερικών ότι δεν είναι γνωστοί οι κανόνες και γνιδίου είναι ανακριβής και δεν αντέχει σε σοβαρή κριτική. Πιστεύουμε ότι το ουσιαστικό πρόβλημα είναι ο διαρθρωτικός αναπτυξιακός σχεδιασμός. Αυτό σημαίνει ανάπτυξη με ταυτόχρονη παρέμβαση στους θεσμούς. Συνεταιρισμοί, επαγγελματικές συμβουλές κατά κλάδων, κοινωνικοποίηση δημόσιου τομέα, κοινωνική επιχείρηση-κοινωνικός τομέας. Όταν η ανάπτυξη συνδυάζεται με βασικές αλλαγές στις δομές και τους θεσμούς τότε παρουσιάζονται αντιδράσεις και ρήξεις ακόμα.

Γνωρίζουμε ότι η αυτοέναμη ανάπτυξη της χώρας μας είναι ένας αγώνας που κοστίζει ακριβά γιατί έρχεται σε συγκρούση αναγκαστικά με το ντόπιο και ξένο κατεστημένο.

Πιστεύουμε ότι αφορισμοί του τύπου Κρατισμός ή Ψιλευδερποποίηση ή άλλες αντιλήψεις δεν δίνουν απάντηση ή λύση στο πρόβλημα ως διά μαγείας. Όπως επίσης δεν

προκαταρρισμένου βιομηχανικού

προκαθορισμένου βιομηχανικού σχεδιασμού "σε ΠΑΝΑΓΙΑ" ούτε αν θέλεται μόνο ο καταλογισμός ή επισύμανση ευθυνών.

Η παραγωγικότητα, η ποιότητα η ανταγωνιστικότητα οι επι-
θετικές και έντονες επενδύσεις είναι στοιχέα απαραίτητα για
μιά αυτοδύναμη Οικονομική κοινωνική ανάπτυξη σε οποιοδήποτε
κοινωνικό-οικονομικό-πολιτικό σύστημα με προοπτική το μέλλον
με προοπτική το 2.000.

Η αυτοδύναμη ανάπτυξη της χώρας μας είναι υπόθεση των παρα-
γωγικών τάξεων, της Κυβέρνησης, των πολιτικών φορέων των μαζι-
κών φορέων, της τοπικής αυτοδιοίκησης των εργαζομένων. Είναι
υπόθεση όλων μας όλου του λαού.

Διότι είναι προϋπόθεσις για την Ψυχική μας ανεξαρτησία
και υπόσταση σαν λαός και σαν Ήθνος.

Η πρόκληση του 1992 αποτελεί σημαντικό σταθμό σ' αυτή τη
πορεία.